

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Kofarjeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 440.
Celje: Kocnova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifi.

JUTRO

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica 54 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4 — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocnova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha číslo 78.180
Wien št. 105.241

Chautemps prevzel posle Ponudba socialistom za sodelovanje z vlado — Pesimistične napovedi tiska

Pariz, 22. februarja, s. Novi ministri so bili danes ves dan zaposleni s prevzemom poslov. Ministrski predsednik Chautemps je prišel jutraj v notranje ministrstvo, kjer ga je bivši ministrski predsednik Tardieu predstavil novim ministrom. Nato je imel Chautemps razgovor z mornariškim ministrom prejšnje vlade Leguiesom, ki mu je poročal o tekočih zadevah, predvsem pa o stanju londonskih pogajanj. Potem je obiskal novi mornariški minister Albert Sarraut bivšega mornariškega ministra Leguies. Sarraut je izjavil, da nova vlada popolnoma odobrava stališče, ki ga je do sedaj zavzemala francoska delegacija v Londonu.

Popoldne je sprejel Chautemps delegacijo socialistične zbornične frakcije pod vodstvom Leona Bluma. Ni težko uganjati, da je Chautemps pri tej prili-

ki prosil socialiste za podporo ter jim razvil glavne obrise svojega vladnega programa. Socialistična zbornična frakcija bo prihodnji tork se pred vladno izjavo ponovno zavzela stališče glede nastopa proti novi vladi. Prve interpelacije so že vložili poslanec Pavel Reynaud (član Maginotove skupine) in komunist Cachin o splošni politiki vlade ter poslanec Soulier (Marinova skupina) o sestavi vlade.

Chautempsovo vlado je sprejel skoraj celokupni tisk z rezervno. Celo nekateri levičarski listi priznavajo, da zavisi njena usoda od slučajnosti in da se bo morala kmalu umakniti drugi, v kateri bodo zastopane močnejše in uglednejše politične osebnosti, ki bodo še itak jedva kos težkim nalogam, katere čakajo v bližnji bodočnosti francosko vlado.

Zastoj tudi v Ženevi

Dalekosežne posledice francoske krize — Pasivna bilanca prvega konferenčnega tedna

Ženeva, 22. februarja. M. Bilanca prvega tedna mednarodne konferenčne o carinskem premirju, ki se je pričela minuli ponedeljek v Ženevi dopušča dokaj malo nadeja na uspeh. Francoska vladna kriza je tudi na potek te konferenčne vplivala mnogo bolj, kakor pa se je dalo predvidevati. Najvidnejši člani francoske delegacije z ministrstvom trgovine na čelu so morali zaradi vladne krize zapustiti Ženevo in se vrniti v Pariz. Zaradi tega so izostala vsa pogajanja, ki so bila sicer brez predhodnega dogovora in programa določena za prvi teden konferenčne. Odhod francoske delegacije je tem bolj obžalovati, ker je francoska delegacija nameravala predlagati namesto dokaj dvomljivega splošnega carinskega premirja druga sredstva, ki bi dokazala, da je ostala Francija zvesta svojim načelom in ciljem pri organizaciji Evrope v svrhu tesnejšega

gospodarskega zblizanja. Na drugi strani je stremela francoska delegacija za tem, da ojači vpliv Društva narodov in na ta način zagotovi čim večji uspeh konferenčne. Verjetno je sicer, da se bo francoska delegacija morda v enaki sestavi zopet vrnila v Ženevo, vendar pa razgovori glede na to, da so glavni voditelji ostalih delegacij, kakor n. pr. angleški trgovinski minister Graham, belgijski zunanji minister Hymans in drugi že odstopali, ne bodo imeli več onega pomena in važnosti, kakor bi ga bili imeli, če bi ne prišlo do krize francoske vlade. Prvi teden konferenčne o carinskem premirju je ostal prav za prav brez pozitivnih rezultatov, če se izvzame to, da so vse na konferenci zastopane države pojasnile svoje stališče in prijavile svoje pri-

V Londonu čakajo na francosko delegacijo Razprava o konvenciji za humaniziranje vojne s podmornicami

London, 22. februarja. AA. Kakor poročajo, odpotuje francoska delegacija za pomorsko razorožitveno konferenco v London v sredo. Vodil jo bo zunanji minister Briand in se ji bosta pridružila trgovinski minister Lamoureux in mornariški minister Sarraut.

Do prihoda francoske delegacije bo konferenca počivala. Edini napredek, ki je bil med tem dosežen, je, da je konferenca proučila neke strani vprašanja podmornic. Govorci na zadnji plenarni seji so pokazali, da žele vse delegacije humanizirati podmorniško vojno. Svoči so razpravljali strokovnjaki o omejitvi velikosti vojniških ladij in načeli razpravo

na temelju washingtonske konvencije iz leta 1922, ki ni stopila nikdar v veljavo, ker je Francija ni ratificirala.

Ta konvencija določa, da je vojna s podmornicami v vsakem primeru podvržena določbam, ki veljajo za druge vojne ladje. Poveljnik podmornice, ki bi prekršil omejitve določbe, bi zagrešil zločin piratstva in bi bil postavljen pred sodišče. Konvencija nadalje predlaga, naj vsi narodi zabranijo podmorniško vojno proti trgovinskim ladjam in zaščiti življenja nevtiralcev in nebojevnikov. Pravni strokovnjaki razpravljajo trenutno o vprašanju, ali so potrebne izpremembe omejenih načel.

Zmaga vlade pri japonskih volitvah

Miren potek volitev — Vlada ima absolutno večino — Poglobljenje prijateljskih odnosov z Rusijo

Tokio, 22. februarja. d. Predvečernjim so se vršile na japonskem volitve v poslansko zbornico. Udeležba volilcev je bila nepričakovano velika. Kljub poskusom komunistov, da bi motili potek volitev, so se vršile te vendar dokaj mirno. Agitacija je bila zaradi pomanjkanja denarja v strankarskih blagajnah in zaradi prepovedi objavljanja hujšajočih volilnih lepakov dokaj mala.

Pri volitvah je dobila vlada veliko večino ter je zid sledeči: Vladna stranka Minseito (liberalci) 243 mandata, opozicijska

na stranka Seiyukai 195, delavske stranke 13 in ostale male stranke 15 mandata. Stevilo oddanih glasov še ni točno znano, ter bo jutri objavljen rezultat volitev.

Na podlagi izida parlamentarnih volitev bo ostala tudi v bodoče na vladnem krmilu liberalna stranka Minseito, ki bo nadaljevala s politiko izmirjenja s sovjetsko Rusijo, katero snata za najboljši odgovor na poglobljenje prijateljskih odnosov med Anglijo in Ameriko, ki je v svojem bistvu naprejeno pred vsem proti Japonski.

Gandhi priporoča mirno pasivno rezistenco

Indijski nacionalisti ne bodo posegali po nasilnih metodah borbe za osamosvojitve — Želja po sprejemljivem sporazumu

London, 22. februarja, d. Voditelj indijskih nacionalistov Gandhi, ki je sprejel na vseindijskem kongresu najbolj široka pooblastila za izvedbo borbe za osamosvojitve Indije ter za organiziranje indijske protiangliške borbe, je objavil na indijske nacionaliste daljši manifest, v katerem je obrazložil svoje stališče o načinu protiangliške borbe.

Uvodoma se izjavlja Gandhi za izvedbo popolnega odpora proti angleški nadoblasti. To pa le s pomočjo mirnih sredstev in pasivne rezistence, ne pa nasilnih činov, kakor jih priporočajo levičarski po boljsevizmu zastrupljeni nacionalni krogi. Pasivna rezistenca se mora vršiti brez najmanjših nemirov. Ideal vseh pravih in zavednih indijskih

nacionalistov je borba brez nasilja, s katerim bi se samo omogočilo angleškemu gospodarstvu, da bi posegli po svojih starih metodah ter makari s krvjo in ognjem poskusili vdušiti vsaj začasno vseindijski nacionalistični pokret za osamosvojitve Indije. Angleži se morajo po tipljenju, ki ga bo prevzel prostovoljno indijski narod, spreobrniti in spoznati, da morajo poseči po sredstvih, ki bodo omogočila za obe prizadeti strani sprejemljiv sporazum.

Iz New Delhija poročajo, da je vlada zopet dovolila prisostvovanje javnosti na sejah indijskega zakonodajnega zbora, katero je prepovedala pri zadnjem izjavljenem bombnem atentatu na podkralja lorda Irwina.

SCHOBER POSREDUJE MED ITALIJO IN NEMČIJO

Prihod kancelarja Schobra v Berlin — Pristrčen sprejem na kolodvoru — Obisk pri predsedniku Hindenburgu — Češki komentarji

Berlin, 22. februarja, d. Zvezni kancelar dr. Schober je prispel danes ob 8.56 v Berlin v spremstvu uradnikov avstrijskega zunanjega ministra. Na kolodvoru so zveznega kancelarja pozdravili avstrijski poslanek v Berlinu, nemški kancelar dr. Franken-Müller in zunanji minister dr. Curtius.

Zvezni kancelar se je odpejal nato v hotel »Kaiserhof«, od koder je odšel v palačo državnega kancelarja in zunanje ministrstvo, kjer je obiskal kancelarja dr. Müllerja in zunanjega ministra dr. Curtiusa. Z obema državnikoma je ostal dalje časa v razgovoru. O vsebini teh razgovorov pa ni bilo mogoče še ničesar gotovega doznati. Z zunanjim ministrom pa je razpravljaj, kot je sam izjavil novinarjem, pred vsem o pospešitvi pogajanj za podpis trgovinske pogodbe z Nemčijo.

Ob 12.45 je obiskal dr. Schober predsednika nemške republike maršala Hindenburga, s katerim je tudi v družbi nemških državnikov in politikov obedoval. Popoldne so se vršili politični razgovori, zvečer pa je priredil kancelar dr. Müller zveznemu kancelarju dr. Schobru slavnostni banket, ki so se ga udeležili tudi vsi v Berlinu se nahajajoči diplomatski predstavniki.

Dmal, 22. februarja, g. V tukašnji politični krogi se je izvedelo, da je zvezni kancelar dr. Schober prevzel v Rimu od Mussolinija misljo, da bo posredoval med Nemčijo in Italijo. V Nemčiji so namreč zaradi Južne Tirolske še vedno precej nerazpoloženi proti fašistični Italiji in vse večje stranke zahtevajo čimbolj prijateljske odnose s Francijo. Nemška zunanja politika se giblje po smericah pok. dr. Stresemanna in tudi njegovega naslednika v tej smeri. Na Dunaju so sedaj mnenja, da je dr. Schober prevzel v Rimu misljo,

da bo posredoval med Italijo in Nemčijo in skušal utreti pot k tesnejšemu zblizanju med obema velesilama.

Nova Schobrova izjava o rimskem obisku

Berlin, 22. februarja, g. Zvezni kancelar dr. Schober je berlinskim novinarjem izjavil glede svojega potovanja v Rim med drugim:

»Moja pot v Rim je bila iz gospodarskih in političnih ozirov nujno potrebna. Šel sem tja, ker nisem smel dopustiti, da bi se še nadalje kršili odnosi s sosedo velesilo na jugu. Namera Avstrije, da bi dosegla za Italijo zopet prijateljsko razmerje, izvira že iz dobe mojih prednikov. Zaradi tega po zaključku druge haške konferenke, ki je pomenila za Avstrijo velik uspeh, nisem odlašal, da obiščem Italijo. Pri tej priliki sem se seveda zahvalil italijanski vladi, posebej pa italijanskemu ministrskemu predsedniku za podporo v Haagu. Zaključitev prijateljske in razsodiščne pogodbe je treba ceniti kot zunanji izraz prijateljskih odnosov med obema državama.

Avstrija potrebuje dobre odnose z vsemi sosedi. V veliki okvir avstrijske zunanje politike pa spadajo predvsem dobri odnosi do Nemčije, s katero je Avstrija vezana tudi s krvnim sorodstvom. Da so bili, so in bodo ostali tudi v bodočnosti ti odnosi za Avstrijo najvažnejši, tega mi ni treba naglašati.

Avstrija del Velike Nemčije

Berlin, 22. februarja, d. Ob priliki obiska avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schobra v Berlinu objavila glasilo nemške socialistične stranke »Vorwärts« daljši članek, v katerem opozarja na to, da bo posvetil zvezni kancelar predvsem pozornost gospodarskim vprašanjem ter sklenitvi nove av-

strijsko-nemške pogodbe. Po mnenju tega lista bosta imela sedaj nemška industrija in poljedelstvo dovolj prilike dokazati tudi v praksi njuno tolikokrat poudarjeno simpatijo in bratska čustva za Avstrijo s tem, da bosta pristala na uvažanje avstrijskih industrijskih proizvodov, predvsem alpske živine in proizvodov avstrijske lesne industrije. Članek se konča z ugotovitvijo, da ne prihaja kancelar dr. Schober v Berlin kot inozemski minister, temveč kot šef vlade, ki je del bodoče velike Nemčije.

Glasovi čl. tiska

Praga, 22. februarja, s. Potovanje avstrijskega zveznega kancelarja doktor Schobra v Berlin vzbuja v češkoslovaškem tisku veliko zanimanje. Tako piše »Česke Slovo«, ki je blizu zunanjemu ministru dr. Benešu, med drugim: Pot dr. Schobra v Berlin je predvsem gospodarskega značaja, vendar se doktor Schober v razgovorih z nemškimi predstavniki ne bo ognil političnim vprašanj. V tem oziru prinese lahko berlinski obisk avstrijskega zveznega kancelarja razčiščenje, ki ga bodo lahko pozdravili vsi prijatelji stabilizacije in mira.

V razmerju med Nemčijo in Avstrijo ne gre za odstranitev politične napetosti, kakor je bil to slučaj v razmerju med Italijo in Avstrijo. Dr. Schober je potoval v Berlin kot mož, ki je spoznal umetnost samostojne nevezane politike. Berlinsko potovanje dr. Schobra bi bilo zelo koristno za razmere v Srednji Evropi, če bi se mu posrečilo najti v Berlinu polno razumevanje za naloge misije, ki jo ima Avstrija v Srednji Evropi.

Socialno-demokratski list »Pravo Ljudu« pravi med drugim, da ima Schobrovo potovanje tudi namen, da odstrani neugoden vtis, ki ga je izževal v Nemčiji obisk dr. Schobra v Rimu.

Konferenca banov

Beograd, 22. febr. p. Tekom današnjega dne so prispeli v Beograd vsi bani, deloma tudi s svojimi rodbinami. Nocoj se bodo udeležili vsi bani dvornega plesa, jutri pa bodo prisostvovali konferenci, na kateri se bo, kakor že javljeno, razpravljalo o položaju v posameznih banovinah v zvezi s sestavo banovinskih proračunov.

Smrt hercegovskega rodoljuba

Beograd, 22. febr. AA. Svoči ob 12. uri je umrl v sanatoriju »Vračar« Vojislav Šola, znani narodni delavec in borec iz Mostarja ter eden izmed vodij pokreta za srbsko cerkveno avtonomijo v Bosni in Hercegovini v času Avstro-ogrsko monarhije. Danes popoldne so njegovo truplo prenesli iz sanatorija »Vračar« v Vaznesensko cerkev, kjer je bilo ob 10. opelo, ki so mu v cerkvi prisostvovali odposlanec Nj. Vel. kralja polkovnik Dušan Grkič, več ministrov in drugih predstavnikov uradov in korporacij. Po končanem opelu se je od pokojnika v imenu Narodne banke poslovil guverner Narodne banke g. Bajloni, ki je očrpal pokojnikovo življenje in delo v času borbe bod Avstro-ogrsko monarhijo, kakor tudi po osvojenju. Dalje je poudaril zasluge in plodonosno delo pokojnikovo v Narodni banki, v kateri je bil dolgoleten član upravnega odbora. Nato so smrtne ostanke pokojnika odnesli na žel. postajo, odkoder so bili prepeljani v njegovo rojstno mesto Mostar.

Reparacijske dobave za kmetijstvo

Beograd, 22. febr. AA. Komite ministrstva za reparacije je odobril predlog ministra za kmetijstvo dr. Otona Franage o nabavi motornih trijerjev in škroplilnic za sadje na račun reparacij. Nabavljenih bo 10 večjih motornih trijerjev s pogonom na nafto, bencin ali na elektriko. Ti trijerji bodo imeli konstrukcijo za čiščenje žita in sličnih pridevkov vseh vrst. Njihova kapaciteta je odvisna od vrste semena in znaša do dva vagona na dan. Razen trijerjev bo nabavljenih na račun reparacij tudi 3000 škroplilnic za sadje in sicer okoli 1500 do 2500 velikih po 50 do 100 in 500 do 1500 avtomatskih nahrbtnih škroplilnic po 12 20 l. Ministrstvo bo te nabave izvršilo po našem odseku za reparacije in se bodo ponudbe sprejemale samo neposredno od znanih in priznanih tvornic, ki izdelujejo določene tipe motornih trijerjev ozir. škroplilnic za sadje.

Kongres dijakov Mal antante

Zagreb, 22. februarja, n. Jutri dopoldne odpolujejo zagrebški visokošolci na kongres študentov Male antante v Prago. Posebnemu vlakcu, ki odnele z glavnega kolodvora bodo priključili vagon z beograjskimi visokošolci, ljubljanski pa bodo vstopili v Zidanem mostu.

Rekonstrukcija bolgarske vlade odgodena

Brezuspešna pogajanja med Ljapčevom in Cankovom
Poostrena nasprotstva — Ljapčev ostane

Beograd, 22. februarja, r. »Politika« poroča iz Sofije, da so se v četrtek dopoldne ponovno sestali Ljapčev, Cankov in Burrov. V političnih krogih je vladalo za ta sestank veliko zanimanje, ker so pričakovali, da se bo na njem razjasnil politični položaj ter pokazalo, ali bo Cankov s svojo skupino pristal na sodelovanje v novi vladi Ljapčeva. V razgovorih, ki so trajali dve uri, so bila razčiščena naziranja o splošnem položaju v državi, toda vprašanje osebnosti, ki naj bi stopile v novo vlado, je ostalo nedotaknjeno. Posvetovanja so bila odgodena do 4. popoldne, ko je Cankov takoj nastopil odkrito z vprašanjem, kdo naj bi načeloval novi vladi. Ko je Ljapčev presenečen odgovoril, da bo ostal še nadalje na čelu vlade, je Cankov izjavil da so v tem primeru vsi nadaljnji razgovori odveč, ter je takoj odšel. Na ta način je došlo do definitivnega razkola med Ljapčevom in Cankovom ter za enkrat ni nobene upanja, da bi se mogla pogajanja obnoviti na dosedanj podlagi.

Zatem je Ljapčev pozval k sebi Mokova, s katerim se je dalje časa razgovarjal. Novinarjem je izjavil, da ostane status quo in da se ne bo izvršila preobnova vlade. V kasnejši svoji izjavi je dejal, da so bila pogajanja zaključena z ugotovitvijo, da Ljapčev, Cankov in Burrov ne morejo sodelovati v eni in isti vladi.

Cankov je izjavil novinarjem naslednje: »Po daljših razpravah, ki smo jih imeli, so se ugotovile gotove razlike v ocenjevanju položaja. Smatram, da more samo radikalna izprememba v upravi zadostiti potrebam časa in urediti politični in gospodarski položaj v državi. Ljapčev na to ni pristal in zato sem izjavil, da je odveč, ako bi še nadalje izgubljali čas in se bavili s stvarmi, ki ne morejo roditi nobenega uspeha.«

Mahinov je izjavil novinarjem, da nalaga novoustvarjeni položaj Ljapčevu predložitve ostavke vlade. »Pred desetinimi dnevi je bilo rečeno, da zahtevajo interesi države preobnovo vlade, dočim izjavlja sedaj Ljapčev, da ostane vse pri starem. Brez dvoma je treba najti izhod iz tega položaja. Zdrav razum ne more dopustiti, da ostane vse pri starem, kakor pravi g. Ljapčev.«

Sofija, 22. febr. AA. Na večeršnjih seji Sobraja je odgovoril ministrski predsednik Ljapčev na vprašanje Mahinova o rekonstrukciji vlade, da bo vlada ostala vse do tedaj, dokler bo uživala zaupanje Sobraja in vladarja.

Razmerje med Italijo in Malo antanto

Rumunski list zavrača fašistične napade na Rumunijo in Malo antanto — Nova revizionistična propaganda

Bukarešta, 22. februarja. M. »Lupta« zavrača pod naslovom »Politika Rumunije«, napade italijanskega tiska na rumunsko politiko in piše med drugim: »Italijanski tisk smatra, da je Mala antanta naperjena proti Italiji in stalno poziva Rumunijo, naj zapusti Jugoslavijo in se priključi Italiji. Odveč je naglašati, da Mala antanta v nobenem pogledu ni naperjena proti Italiji in vse do danes ni napravila še niti enega koraka, o katerem bi se moglo reči, da je

neprijateljski nasram Italiji. Fašistična vlada v Rimu pa stalno kaže svoje nerazpoloženje do Male antante. Ravno sedaj se zopet fašistični listi s »Tribuna« na čelu izjavljajo za revizijo mirovnih pogodb. Če je to službena politika Italije, potem je to tem bolj obžalovati v očigled odhoda rumunskega finančnega ministra v Rim, ker se mora tolmачiti za Rumunijo kot žaljivo, fašistična vlada bi morala pred vsem revidirati svojo lastno politiko.«

Seja proforskega združenja

Beograd, 22. februarja, p. Dne 9. marca se bo vršila seja glavnega odbora Jugoslovenskega proforskega združenja. Na konferenci se bo med drugim razpravljalo o izvedbi srednje-šolskega zakona, v kolikor se nanaša na novo razvrstitev srednje-šolskih profesorjev, o zgradbi doma Jugoslovenskih profesorjev in o prevzemu letovišča v Martinšci. Na dnevnem redu je tudi razprava o odnosih med Jugoslovenskim proforskim združenjem in med Ferijalnim savezom, ki se je navedeno reorganiziral.

Imenovanje v železniški službi

Beograd, 22. februarja, AA. Pri upravi pomorstva in rečnege prometa je imenovan za načelnika tehničnega oddelka v 4-1 inž. Milutin Gilgorjevič, dosedanji svetnik ministrstva za gradbe v 5-1.

Liška proga očiščena

Zagreb, 22. februarja, d. Danes popoldne je bila popolnoma očiščena liška železniška proga. Ob 7. zvečer je došel v Zagreb zopet prvi vlak iz Spita.

Zaključek konference katoliškega episkopata

O delu in sklepih konference ni bil izdan nikak komunique — O vsem se čuva najstrožja tajnost — Zanimivi komentarji „Hrvatske Straže“

Zagreb, 22. februara. n. Dopokud se bila zaključena posvetovanja katoliškega episkopata kraljevine Jugoslavije. Konferenca je sklenila, da ne izda o svojih posvetovanjih in zaključkih nobenega komunika za javnost, kakor je bilo prvotno namenjeno. Tako ostanejo ne le razprave, temveč tudi sklepi škofovske konference vsaj za enkrat še strogo tajni. Pristojnim faktorjem bo sporočilo sprejete sklepe predsedništva konference in sicer pismeno. To je vse, kar se je moglo doznati iz krogov, ki so blizu zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju.

Zagreb, 22. februara. r. Ob sestanku škofovske konference je bilo z merodajne strani objavljeno, da bo o rezultatih posvetovanj izdan službeni komunikat. To se ni zgodilo, temveč so se škojfe razšli brez obvestila javnosti. Ta nepričakovani zaključek konference je vzbudil mnogo pozornosti in živahne komentarje. O vsebini zaključkov zbranih škofov se raznašajo razne govorice, ki jih pa ni moči kontrolirati. Cerkveni krogi opozarjajo na poluizjavni komentar, ki je povodom otvoritve konference izšel v glasilu katoliške akcije »Hrvatski Straži«. Po tem komentarju je konferenca razpravljala o položaju katoliške cerkve v kraljevini Jugoslaviji. »Hrv. Straža« nato podčrtava pomen škofovske konference, ki daleko presega avtoriteto posameznega škofa, na zunan manifestira popolno solidarnost vseh škofov ter izključuje, da bi se akcija posameznih škofov tolažila kot diference med člani episkopata. Nad vsemi pa je nespremenljiva apostolska oblast papeža kot namestnika Božjega, kot vrhovnega učitelja in vodnika. Iz vsega izhaja, da se tudi posvetovanja škofovske konference vršijo pod avtoriteto Svete Stolice. »Sklepi konference torej ne morejo biti predmet nadaljnjega razpravljanja in eventualnih kompromisov.«

Podčrtajoč na ta način užitimativni karakter zaključkov zagrebške škofovske konference, pristavlja »Hrv. Straža« še posebej: »Povsem napačno je mišljenje, da imajo škofi proučavati samo čisto religiozna vprašanja brez njihovih odnošajev na konkretno dnevno življenje. Škofi kot avtentični učitelji imajo pravo in dolžnost aplicirati splošne božje nauke na vsakdanje življenje, javno in privatno.« Kočno soglašja »Hrv. Straža«, da so vsi sklepi škofovske konference samo v duhu čiste in pravega božjega nauka, kakor ga je tolmačil Sv. oče papež v svoji zadnji encikliki.

V drugem komentarju poziva »Hrv. Straža« vernike, da sprejmejo sklepe škofovske konference z doležno poslušnostjo, z razumevanjem in ljubeznijo, kar bo pa težko, ker se ti sklepi sploh objavili niso.

Zagreb, 22. februara. n. Danes so odpravili iz Zagreba v svoja mesta baški škof Budanović, ljubljanski škof doktor Jeglič, mariborski škof dr. Karlin, beograjski nadškof dr. Rodić ter msgr. dr. Starčič, ki je zastopal bolnega senjskega škofa. Ostali cerkveni dostojanstveniki zapuste Zagreb jutri zjutraj.

Zakon o nazivih naselbin in ulic

Imena vseh naselbin in ulic morajo biti vidno označena. Obveznost hišnih tablic za vso državo.

Beograd, 22. februara p. Nj. Vel. kralj je danes podpisal zakon o imenih mest, trgov, vasi in ulic in o obelježavanju hiš s številkami. Po določbah tega zakona smejo naselbine, vasi, trgi in mesta nositi samo ona imena, ki so uradno odobrena. Pri vstopu v naselbino ali mesto mora biti obcesti bodisi na prvi hiši ali pa na posebnem stebri tablica iz primernega materiala v velikosti najmanj 65x40 cm; na tabli mora biti razločno označeno ime dotične naselbine ali vasi, občine in sreza. Občinske oblasti lahko po potrebi imenujejo in izpremenijo imena ulic in trgov. Sklep pa je

Upokojitve v železniški službi

Beograd, 22. februara. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra prometa in v soglasju predsednika ministrskega sveta upokojeni s pravico do pokojnine, ki jim pripada po zakonu, pri direkciji državnih železnic v Ljubljani:

na podlagi zadnjega odstavka čl. 127 zakona o državnem prometnem osebju: Franc Novljan, uradnik v 2a/II v 10. stopnji osnovne plače, povečane za 15 odst., Ivan Čermelj, Franc Kutin, Peter Vidović, Jernej Pogibov, Josip Sater, Franc Pavlinik, Danijel Jevnikar, Mihael Iskra, vsi uradniki I/III v 10. stopnji osnovne plače, povečane za 15 odst.;

na podlagi točke 2 čl. 118 v zvezi s čl. 95 zakona o državnem prometnem osebju Roderih Velušček, uradnik I/III v 10. stopnji osnovne plače;

na podlagi 2. odstavka čl. 117 v zvezi s točko 4 čl. 127 in točko 4 čl. 148 zakona o državnem prometnem osebju Ivan Kramar, uradnik I/III v 10. stopnji osnovne plače s povečanjem za 15 odst. in z odvzetjem pokojninskih prejemkov v iznosu 10 odst. za dobo 5 let — izvršeni razsodbi disciplinskega sodišča prve stopnje pri direkciji državnih železnic v Ljubljani z dne 8. julija 1929. P. S. br. 165/29 in deloma po točki 13 čl. 149 zakona o državnem prometnem osebju.

Požar v delavnici vagonov

Alipašin most, 22. febr. AA. V delavnicih v Alipašin mostu je sredi noči od izbruhnil požar v neki baraki, kjer se izdelujejo vagoni. Pogorelo je del barake v dolžini 60 m in površino 1000 m². Škode na sami baraki je 300.000 Dn, na upepeljenem vozovnem materialu pa 200.000 Din. Ognjegasilci so lokalizirali požar in preprečili, da bi ogenj obšel sosednjo barako, ki je bila samo 4 m daleč od prve. Človeških žrtev ni bilo.

NOVA AVTOBUSNA PROGA

Slavnemu občinstvu vjudno naznanjam, da mi je mestni magistrat podelil novo koncesijo, katero otvorim v ponedeljek, dne 24. februara 1930 na sledečih progah:

Izpred kavarnice »Evropa« po Kavskovi Černetovi ulici, mimo stavbišča »Bajtare«, po Aleševčevi ulici, mimo mitnice v Ljubljano in obratno.

Se priporočam

IVAN ČARMAN,

avtobusno podjetje.

Preiskava o poverbah pri zagrebški železniški direkciji

Kako so prišli goljufijam na sled — Iz mize ukradeni preiskovalni spisi — Izjave aretiranih osumljencev

Zagreb, 22. februara. n. Zagrebška policija je danes objavila podrobnosti o odkritju velike prevare na zagrebški železniški direkciji. Kakor znano, so bili aretirani trije uradniki direkcije in neki tesarski mojster. Do odkritja poverbe je prišlo na ta način, da je kontrola ugotovila prekoračenje kredita iz neke postavke za 85.525 Din. Ugotovili so, da je bila ta vsota izplačana tesarskemu mojstru Edvardu Biščanu za dobavljanje železniških pragov zagrebški direkciji. Preiskava zaradi prekoračenja kreditov je bila poverjena šefu računskega urada Franu Caplarju in računskemu kontrolorju Vladimirju Leščanu. Ko je šef računskega urada pred nekaj dnevi začel preiskavo in nato zaprl spise v svojo pisalno mizo, je naslednjega dne opazil, da so mu bili spisi ukradeni iz miznice Policijskega urada. Policijski uradniki so se odpravili na policijo, kamor so pripeljali tudi tesarskega mojstra Edvarda Biščana, na čigar ime je bila izplačana omenjena vsota. Med tem sta se šefa računskega oddelka, Leščan in Caplar spomnila, da je bilo na izginulih spisih prečrtano, naj se izplačilo izvrši potom Mestne hranilnice in mesto tega napisano, da se ima izvršiti izplačilo pri blagajni glavnega kolodvoza.

Ze prel je policija prejela od Srbske privredne banke prijavo proti uradniku Vladimirju Stankoviću zaradi nepoblašene izdaje kreditnega pisma nekemu zagrebškemu trgovcu. V tem pismu je Stanković potrdil, da ima ta trgovec prejeti od državnih železnic 65.339 Din, kar pa ni bilo res. Na

podlagi tega pisma je trgovec dobil pri Srbski privredni banki kredit. Ko se je izkazalo, da je bilo Stankovićev kreditno pismo lažno, je bil tudi Stanković aretiran. Tesarski mojster Biščan je pri zaslišanju izjavil, da sta ga naprosila uradnika Vladimir Leščan in Ivan Znidaršič, naj bi nastopal kot dobavitelj železniških pragov direkciji, dočim bi v resnici dobavljal orage Leščanov oče. Biščan je torej samo na zunan funktiral kot dobavitelj, dobival bi zato malo provizijo. Na ponudbo je Biščan pristal in izročil uradnikom podpisane blankete s svojim pečatom, dvigal pri železniški blazni denar ter ga izročal Leščanu in Znidaršiču. Vsakokrat je prejel okoli 2000 Din provizije. Biščan je izpovedal, da je tako dvignil sedemkrat po 46.000 Din. Biščan in Leščan priznavata dejanje, dočim je kontrolor Stanković obdolžen, da so se izplačila vršila z njegovo pomočjo. Leščan je tudi obdolžen, da je ukradel omenjene spise iz mize svojega šefa. Na policiji je Biščan tudi izpovedal, da sta prišla k njemu uradnika Znidaršič in Leščan, ko se je začelo o prekoračenju omenjenega kredita ter ga učila, kako naj se zagovarja pred policijo. Rekla sta mu, naj izjavi, da ni ničesar prejel. Ko je Biščan pripomnil, da tega ne more reči, ker so na železnici potrdila o dvignjenem denarju, sta ga pomirjevala. Češ da so ta potrdila že izginila. V ostalem aretirani uradnik vračajo krivdo drug na drugega. Nadaljna preiskava bo zadevo popolnoma razčistila.

Policija v borbi z zločinci v Chicagu

Številni bombni atentati in eksplozije peklnskih strojev — V Chicagu se izvrši v eni noči do 100 zločinov

Chicago, 22. februara. d. Kljub vsem naporom policije narašča število zločinov v Chicagu in okolici z veliko brzino. Samo preteklo noč je bilo izvršenih več bombnih atentatov. Tako je eksplozija pri vratih trinaestopetne palače nekega velikega industrijskega koncerna za kemične produkte peklnski stroj, ki je poslojpe razrušil. Zločinci so položili peklnski stroj iz masčevanja, ker ni hotela ta trdnjava kupovati alkohola za izdelovanje raznih kemikalij od koncerna velikih čičaških alkoholnih družb za hitopoljenje alkohola.

Odvetnik dr. Weber je bil opolnoči, ko se je vračal iz gledališča, napaden v eni najbolj prometnih ulic od štirih maskiranih

mož, ki so ga z revolverjem v roki pristili, da jim je izročil vse svoje dragocene. Poleg tega se je zgodilo v pretekli noči 14 vlovov in roparskih napadov. So pa tudi noči, v katerih je izvršenih 80 do 100 zločinov.

Policija je pričela z najodločnejšo borbo proti zločinskemu podzemskemu svetu in je bilo do sedaj aretiranih in prepelanih v zapore nad 6.500 sumljivih oseb. Policijski stražnik Reinold, ki je postal pravi strah čičaških zločincev, je bil večer za svoje podvige pohvaljen v policijskem dnevnem poročilu ter je napredoval za narednika. V nekaj urah po napredovanju je že zopet aretirani 11 nevarnih zločincev.

Občni zbor Ribarskega društva

V srebrni dvorani hotela »Unkon« se je 20. t. m. zvečer vršilo izredno številno običajno občni zbor Slovenskega ribarskega društva. Otvoril ga je predsednik dr. Gustav Munda, ki je po uvodnih besedah prečital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralja Aleksandra. Zborovalci so z navdušenim ploskanjem pritrdili predlogu. Zapisnik lanskega občnega zbora je bil brez debate odobren, takisto tudi tajnikovo poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Poročilo blagajnika dr. Ivana Tavčarja je bilo vzeto na znanje.

Nato je predsednik dr. Munda izbrano poročilo o osnutku novega ribarskega zakona, veljavnega za vso kraljevino. Podarjal je, da ostanejo tudi po novem zakonu privatne ribarske pravice v Dravski podrejeni nedotaknjene, ter je navedel v podkrepitev dotične določbe v osnutku, ki pa niso posebno jasne. O tem poročilu, zlasti pa o delovanju društvenega odbora se je razvila živahna debata, v katero so posegli razni govorniki. Ravnatelj Rasto Pustoslavšek je ostro kritiziral postopanje odbora v zadevi odzvetja samosvojega ribarskega okraja št. 7 Bohinjska Sava njegovemu lastniku g. Ivanu Kendi, očitalo odboru, da je aktivno sodeloval pri tej stvari. Ker so posamezni odborniki ta očetke zavračali, je govornik prečital dotični odstavek iz razsodbe upravnega sodišča v Celju, kjer se ugotavlja, da se je Slovensko ribarsko društvo v dopisu na oblastnega komisarja z dne 24. aprila 1929 št. 63 izreklo za proglasitev samostojnega ribarskega revirja Bohinjska Sava v zakupni revir. Ker je gospod predsednik izjavil, da je dotično pismo pisal on, je govornik kritiziral tako postopanje društvenega predsednika, ker je samo celotni odbor poklical, da odloča o tako važnih stvareh, sicer da bodo neprestano na dnevnem redu incidenti kakor svojčas z ribolovom graščaka Frana Galletta v Bistri. V zvezi s tem je govornik prečital pisma iz leta 1921, ki jih je pisal takratni tajnik Slovenskega ribarskega društva zakupniku Gallettovemu ribolova. Vsebinska del pism je bila za zborovalce prava senzacija. Ravnatelj Pustoslavšek je končal svoja izvajanja z zahtevom, da mora odbor ohraniti družvo čisti interes vseh svojih članov brez izjeme, pa naj bodo ti lastniki ribolova ali pa aktivni ribiči-sportniki, predvsem pa ne sme trpeti nobenih tujih vplivov od znanj.

Govornikova izvajanja so našla glasen in topel odziv pri pretežni večini zborovalcev. O reviziji blagajne je poročal g. Evgen Tulec ter predlagal odboru absolutnirji, ki je bil sprejet. Sledila je volitev predsednika. Ker so trije društveniki ugovarjali volitvi v zvezi, se je izvršila s listi.

Za predsednika je bil izvoljen ravnatelj Rasto Pustoslavšek s 40 prot 14 glasovom. Za podpredsednika je bil izvoljen inž. Ciril Dimnik. V odbor pa inž. Fran Tavčar, dr. Ernest Rekar, baron Lazarini, Fran Rak, Alojz Suljak in Bogomir Malenšek. Revizorja sta ostala stara. Novo izvoljeni predsednik se je zahvalil za zaupanje izrazil svoje obžalovanje, da so razmere prisilile zborovalce, da letos mislo možg izraziti svojega popolnega zaupanja prejšnjemu, za ribarstvo velenaslužnemu gospodu predsedniku, obljubil, da bo novi odbor skrbno štiti interese vseh svojih članov ter je končno stavil naslednji predlog:

»Slovensko ribarsko društvo« naj se obrne na bansko uravro s prošnjo, da nastavi za ribarskega izvedenca osebo, ki je

za ta posel teoretično in praktično usposobljena. Ker se je v ribarstvu specializiral g. inž. Jelačin na visoki šoli v Varšavi in praktično na Danskem in ima tudi vse potrebne izpite, je inž. Jelačin edini, ki prihaja za to mesto v postev. Zato predlaga »Slov. ribarsko društvo« g. inž. Jelačina za ribarskega izvedenca pri kr. banski upravi. »Slovensko ribarsko društvo« se obenem obrni na g. ministra za poljedelstvo in vode s prošnjo, naj pokliče g. inž. Jelačina v odbor za novi ribarski zakon kot delegata. »Slov. ribarskega društva«, ker je on edini teoretično in praktično usposobljen strokovnjak v ribarstvu v Dravski banovini.

Nato so govorili še g. Počanka, Orlic, Železnik, Kenda, Orlic st. in Rozman ter je predsednik ob 1. ponoči zaključil občni zbor.

Inž. Pavel Endlicher †

Ljubljana, 22. februara. Ob Mitnem Rakovniku je davil umrl obkličnem rudarski inženier g. Pavel Endlicher. Imel je tam svojo hišo s malim posestvom, ležečim na prijaznem gričku, kjer je vžival svoj pokoj s svojo zvesto družico ter se v zabavo bavil s sadjarstvom in vrtarstvom. Bil je do zadnjega čvrsta koretna, toda bolezen ga je podrla in belu žena mu je prerezala nit življenja v 76. letu starosti.

Pokojnik je bil priznan strokovnjak v svojem poklicu. Služboval je pri številnih rudarskih podjetjih, ki so vsa visoko cenila njegovo strokovno sposobnost. Ko je stopil v pokoj, se je mnogo bavil s slovensko rudarsko terminologijo.

Živahno se je deleževal pokojnik v svojih mlajših letih tudi društvenega življenja. Zlasti Sentjakobčani se ga dobro spominjajo, saj je bil sivočasno predsednik Sentjakobskega naprednega gospodarskega društva. Nadalje je bil med ustanovitelji Sokola II. in njegov prvi starosta. Zaradi svojega kremenitnega značaja je vžival povsod veliko spoštovanje. Zadnja leta se je spričo starosti odtegnil javnemu življenju ter se skrival v samotni in mirni pod Rakovnikom, kjer zdaj žali za njim njegova soproga — vdova. Naj bo pokojniku ohranjen časten spomin, njegovi žalujoči soprog pa naše iskreno sožalje!

Fuzija dveh ameriških velepodjetij
Newyork, 22. februara. AA. »Standard Oil Comp.« v Newyorku in Vacuum Oil Comp. sta sklenili fuzijo. Nova družba bo razpolagala s premoženjem od 176 milijonov funtov.

V postelji zgorela plesalka

Tunis, 22. februara. AA. Arabka plesalka Habiba Masika je priredila svojim prijateljem zabavo. Eden izmed njih je pozni uri polil njeno posteljo z dišečim oljem in jo nato zapalil. Ko je plesalka hotela s postelje, jo je prijel za roke in jo ni izpuštil. Plesalka je umrla v strašnih mukah na dobljenih opeklinah. Neki drugi njen prijatelj je iz žalosti skušal izvršiti samomor.

Pokopani pod 1000 ton premoga

Newyork, 22. februara. s. V premoženem skladišču v mestnem delu Bronx, se je zlomil jekleni nosilec, kakor se je zrušila na dvorščice okoli 1000 ton težka plast premoga. Pregom je zasedl 11 oseb, izmed katerih so dve potegnili srti iznad kane.

Naprednim akademskim starešinam!

Na slavnostnem zborovanju ob priliki desetletnice JNAD »Jadrana« in šestdesetletnice »Slovenije« je bil obstoječi »Starešinski zvezi JNAD »Jadrana« dan nalog, »da razširi svojo organizacijo in da v sporazumu z drugimi obstoječimi naprednimi starešinskimi organizacijami ustvari forum, ki bo — kot vrhovna instanca vsega naprednega starešinstva — na podlagi teoretičnih ugotovitev praktično sodeloval s stremiljenji slovenske napredne mladine.«

Da stori prvi korak v to smer je sklical »Starešinska Zveza »Jadrana« svoj izredni občni zbor

na 2. marca 1930 ob 10. uri v malo dvorano »Kazina« v Ljubljani, na katerem občnem zboru bo izpremenila pravila svoje organizacije in s tem omogočila uresničenje zgoraj citirane resolucije.

Obenem s tem občnim zborom se bo na istem kraju in ob istem času vršil sestanek izvoljenega pripravilnega odbora za bodočo Starešinsko zvezo. Na ta sestanek vabimo tudi vse druge člane bivših akad. društev »Slovenije«, »Tabor«, »Adrije«, »Save«, »Ilirije« in »Velebita«, zlasti one iz Ljubljane, ki želijo sodelovati pri razpravi o pravih nove organizacije. V veseljem bi pozdravili na sestanku tudi goste iz bratskega »Triglava«. Na sestanku se bo izvolil že prvi odbor nove starešinske organizacije, ki bo imel nalogo izvesti do kraja resolucijo s slavnostnega zbora JNAD »Jadrana«.

Starešine, pridite na sestanek in dokumentirajte svojo voljo, da se položijo temelji prepotrebni čvrsti organizaciji naprednega akademskega starešinstva.

Pripravilni odbor.
NB. Po sestanku se bo vršilo skupno kosilo. Starešine, ki se nameravajo sestanaka odoosno kosila udeležiti, naj to javijo JNAD »Jadrana« v Ljubljani.

Smola veleparnika „Evropa“

Hamburg, 12. februara s. Veliki parnik »Evropa«, ki je bil svojočasno pri požaru težko poškodovan, je imel danes, ko je prvič odšel na morje, spet smolo. Ladja je pri mostu za pristajanje v Altoni zadela na dno in se ni mogla premakniti. Na pomoč je prihitelo več vlačilcev, ki so jo po težkem naporu izvlekli iz sipine.

Iskanje ostankov zrakoplova „Italia“

Moskva, 22. februara. AA. Iz Murmanska je odšla proti Severnemu tečaju odprava, ki bo iskala zrakoplov »Italia«. Ekspediciji so dodelili 4 ledolomilce in tri ribiške ladje. Med temi je tudi skuner »Braganza«, ki je bil kupljen na Norveškem. Ekspedicijo bosta vodila ledolomilca »Sodov« in »Maligvine«.

Bombni atentat na italijanski konzulat

Buenos Aires, 22. februara. AA. Pred italijanskim konzulatom v Cordobi je eksplozirala bomba. Poslopje konzulata ni bilo poškodovano.

Objava

Uprava Državnih Monopola nabaviče putem I. ofertalne licitacije, koja će se održati na dan 20. marta 1930. god. u 11 časova u kancelariji Uprave:

900.000 komada kartonskih kutija na »Karadjordje«, »Jadrana«, »Kosovo«, i »Sma« cigarete.

Uslovi, kao i sva ostala obaveštenja, mogu se dobiti u kancelariji Ekonomskog odeljenja — Odelek za Kupovinu — svakog radnog dana od 10—12 časova.

Iz kancelarije Uprave Državnih Monopola EMBR. 2172 od 13. februara 1930. godine u Beogradu.

Papirnatereče

za otrobe po nizki ceni proda Mlakar, Slomškova 11.

Modroce

In. afrik. močno blago, Din 240.—, spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri RUDOLF SEVER, Marjita trg, šte. 2. — Zahtevajte vzorce! 68 a

Spalnice

In drugo pohištvo v veliki izbiri vam nudi po konkurenčnih cenah

MATIJA ANDLOVIC

strojno mizarstvo
Komenskega ulica 34

VAŠE PO POZEEL, RANAH, KURJIH OČESIH IZMUČENE NOGE

sv. Roka, močno blago, Din 240.—, spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri RUDOLF SEVER, Marjita trg, šte. 2. — Zahtevajte vzorce! 68 a

sv. Roka nožna sol se dobiva v lekarnah in drogerijah, 1 veliki zavoj stane Din 16. Kjer je ni na zalogi, se obrnite na depot: Drogerija NADA, V. Garič, Subotica. 3249

Bombe smeja!

Vihar krohota!

Pat in Patachon

kot bogata dediča in kralja mode!

Najnovije!

Predstave ob pol 11. dopoldne, ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Telefon 2730

Kino „DVOR“

Domače vesti

* **Imenovanje v justični službi.** Sodniški pripravnik pri okrožnem sodišču v Mariboru dr. Jakob Mlinar je imenovan za pisarja pri upravnem sodišču v Celju v 8. skupni I. kategorije.

* **Napredovanje v sodno-pisarniški službi.** V višjo skupino so pomaknjeni naslednji sodno-pisarniški uradniki kancistii: Josip Makuc in Fran Perhacev pri okrožnem sodišču v Mariboru, Minka Weber pri deželni sodišču v Ljubljani, Franc Tumpelj pri okrajnem sodišču v Kranjski gori, Metod Stergar pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici in Alojzij Kralj pri okrajnem sodišču v Litiji.

* **Dovoljenje javne prakse.** V smislu dekreta ministrstva financ sme inženjer Rudolf Plazzeriano v Ljubljani izvajati javno prakso v vseh naših krajevnih specialnih iz elektrotehniške stroke.

* **Z beograjske univerze.** Na beograjski juristični fakulteti so bili te dni končani diplomski izpiti. Diplomski izpit je med drugimi opravil tudi naš ožlj rojak Franc Visočnik.

* **Uradni list kraljevske banske uprave Dravske banovine** objavlja v 33. številki zakon o konzularni konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in republiko Češkoslovaško, nadalje zakon o uporabi dohodkov bolnic in zakon o kontroli zdravil bičarskega izvora.

* **Klasifikacija mest po dragini.** V smislu odloka predsednika vlade so se glede izplačevanja prejemkov državnim uradnikom in upokojencem uvrstila v prvi draginski razred naslednja mesta: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Split, Zemun in Sušak.

* **Himen.** V ponedeljek se je poročil g. Ignac Kuhar, trgovec in posestnik v Dupleh, z gđ. Anico Marinkovo iz Nakla. Uglednemu gorenškemu paru obilo sreče! — Z gđ. Verico Protičevico iz Beograda se je poročil 16. t. m. v Beogradu uradni Privilegirane agrarne banke g. Adolfa Francić iz Maribora. Bilo srečno!

* **Abditus med 50-letniki.** Po ordu je Albin Prepeluh Ljubljčan, v domačem mestu je tudi črpal šolsko modrost, ne preveč, ne premalo. Kar je primanjkovalo je dodajal sam, in dodal je veliko. Kot absolutni obrtne šole je bil sprejet v službo pri sodišču in je v šarži administrativnega uradnika, spoznal ta in oni slovenski kralj. Zgodaj je pod psevdonimom Abditus (skriti) začel razvijati živahno publicistično delovanje, v »Naših zapisnikih« je postal najzvestejši opornik pokojnemu dr. Dermotu, krepki slog in jasno razčlenjenje socialnih problemov odlikujeta njegove mnogostevilne članke, eseje in kritike. Dal je tudi lepo vrsto samostojnih socialnih del, tehne »Probleme malega naroda« in zanimive brošure o naših gospodarskih in socialnih vprašanjih, o kmečkem pokretu med Slovenci. Preložil je v slovenščino tudi Macchiavelijeva »Vladarja«. Po prevratu je Albin Prepeluh bil kot zaupnik soc. dem. stranke tudi nekaj časa poverjenik za socialno skrbstvo, pozneje se je živahno udeleževal v žurnalistiki in v agrarno političnem pokretu. Tudi »Jutro« ga šteje med svoje sotrudnike. Na mnoga leta beta!

* **Naši v Ameriki.** V West Allisu v državi Wisconsin je pretekli mesec umrl eden najstarejših tamkajšnjih slovenskih naseljencev Josip Remško. V Milwaukee je prišel 1. 1902, kjer se je začel takoj udeleževati na društvenem in kulturnem polju. Bil je tudi ustanovitelj prvega slovenskega pevskega društva v Milwaukeeju »Zvon« in je v njem sodeloval dolgo vrsto let. Star je bil 52 let Rodom je bil iz Ljubnega v Savinjski dolini. — V Barbertonu v državi Ohio je po dolgotrajni bolezni preminil Ivan Bolha. Dne 10. januarja se je podal v hranilnico, da bi dvignil nekoliko svojih prihrankov. Na potu pa ga je napadla božast in padel je tako nesrečno, da ga ni prišel več k zavesti in je še istega dne umrl. Prebil si je lobanjo. Rodom je bil z Iza pri Ljubljani. Star je bil 42 let. V Ameriki je bival 20 let. — V Calumetu je nasle smrti umrl Ivan Ilenič, rojen v Zupudju pri Črnomlju. Zvečer je zdrav ležal k počitku, naslednje jutro pa so ga našli mrtvega v postelji. V Ameriki je bil 25 let. Zaposla ženo in dva otroka.

* **Jugoslovnsko profsorsko društvo** bo imelo plenarno sejo glavne uprave v Beogradu 9. marca z začetkom ob 8. zjutraj v M. moški gimnaziji.

* **Pehotna podoficirska šola v Beogradu** sprejme s 1. majem letos večje število gencev v starosti od 17. do 21. let. Natamnejša pojavnost se dobe pri vseh občinskih uradih, orožniških postajah ter pri vseh vojaških komandah.

* **Smrtna kosa.** Na Karlovski cesti 3 v Ljubljani je umrl g. Ivan Vertl, uslužben nad 40 let v zvonarni pri Samassi, odnosno sedaj v Strojnihi tovarnah in lvarnah. Pogreb pokojnika bo danes ob 16. k Sv. Križu. — V Radečah je preminul posestnik

Največja predpustna prireditve bo letos

1. marca na Taboru

pod devizo:

„Pustni sejm“

g. Ivan Est. Pokojnika bodo pokopali danes ob 16. na pokopališču v Radečah. — V visoki starosti 82 let je umrla gđ. Elizabeta Wright - Moline. Pogreb pokojnice bo danes na evangelsko pokopališču v Ljubljani. — Pokojnikom blag spomin. Žalostnim naše sožalje!

* **Huda kazen za neudeležbo.** V ponedeljek bo imela Zadruška krojačev in krojačev litijskega sodnega okraja svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v salonu pri g. Maksu Lajovicu v Litiji. Odbor, ki mu načeljuje g. Josip Repovš iz Zagorja, pa je sklenil, da bo plačal vsak član, ki se ne bo udeležil tega stanovskega zborovanja, 300 dinarjev kazni.

* **„Merkur“ kot tednik.** »Merkur«, ki prinaša poročila o vseh žrebanjih, izhaja od sedaj tedensko in velja celoletno 100 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani. Na Večni poti 5

* **Vsem, katerih svojci so pokopani na vojaškem pokopališču v Budimpešti.** Pristojna madžarska oblastva so sklenila končno izpraznjenje vojaškega pokopališča v Vizivarusu (Budapest I., Hídegutj útca). Pozivajo se vsi zainteresirani, da prenesejo svoje mrtve svojce na druga pokopališča pred 1. majem 1933. ker bodo sicer vsi mrtveci pokopani v skupnem grobu, ako ne bodo do tega časa preneseni na druga pokopališča. Podrobne informacije daje pokopališka sekcija komande mesta Budimpešte (Budapest IV. Veres Pálné útca 1.) ali pa direkcia pokopališča Varkasret.

Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri!

BUCK JONES v filmu senzacij in velikih pustolovčin.

Kri govori..

KINO IDEAL.

* **Družba sv. Cirila in Metoda** prosi svoje podružnice, da takoj po občnem zboru prično pobirati članarino, zbirke iz nabiralnikov in druge prispevke!

* **Visoka starost.** V Kumanovu v Južni Srbiji živi Petrus Zdravković, najstarejši človek v Južni Srbiji. Petruš, ki je sedaj star 127 let, je bil rojen v vasi Živinju. V Kumanovu se je priselil še kot otrok. Oženil se je, ko je bil star 26 let in živel v srečnem zakonu celih 70 let. Imel je šest najst otrok, od katerih pa živi samo še en sin, ki je star sedaj 77 let.

* **Ponesrečen solar.** Pišejo nam: Kako pride deco nepremišljeno prerivanje do hudih poškodb, kaže primer, ki ga je doživel mali Božal France iz litijske okolice. V igri se je France podil s svojo družbo okrog, medtem pa ga je eden njegovih tovaršev pahnil. Fant je takoj začutil bolečine v nogi, vendar ni o tem nikomur ničesar povedal. Čez čas pa so fantovi starši opazili, da fant na desno nogo šepa. Dečko je povedal, da ima v nogi hude bolečine. Ponesrečenca so morali odpeljati v ljubljansko bolnico, kjer so ugotovili, da ima v zgornjem delu zlomljeno kost.

NA PUSTNO SOBOTO DIES GRAFIKE V KAZINI

* **Umor pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah.** V petek dopoldne so našli v Kugovi pri Sv. Lovrencu v Slov. Goricah prevzitarico Marijo Viluniko mrtvo v njenem stanovanju. Na glavi je imela več globokih ran. Očividno je, da gre za umor, vendar zadeva še ni pojasnjena. Na lice mesta je oddala sodna komisija, da pojasni zločin.

* **Tragična smrt novoporočencev.** V bosanski vasi Mašiču se je pripetila tragična nesreča. Pero Branković se je poročil z 19 letno Mileno. Ko sta po svatbi prenočevala v hiši Brankovićevoga strica, ju je zadušil dim iz zakurjene peči. Zdravniki ju ni mogli prilekati nazaj v življenje.

* **Naš državljani zahodej Italijanskega stražnika.** Jugoslovnskega državljana 27 letnega Ivana Zagaria iz Prezida so italijanska oblastva izgnala iz Turima. V vlakcu sta ga spremljala dva oborožena italijanska stražnika. Zagar je bil v vlakcu spočetka prav miren, nenadoma pa je planil po koncu, iztrgal enemu stražniku bajonet in zabodel z njim drugega. Prvi stražnik se je vrgel na Zagaria in ga s pomočjo nekega mornarja komaj razorožil. Oba sta bila pri razoroževanju deležna manjših poškodb, dočim so rane zabodenega stražnika nevarne. Zagar, ki je rodom Slovenec, je bil namenjen v Francijo, pa so ga iz neznanih vzrokov pridržali v Turinu ter ga hoteli vrniti nazaj v Jugoslavijo. Zagaria so v Portogruaru izročili orožnikom.

* **Usmiljenim srcem se priporoča 10 let stara sroča.** Otroci so zdravi in se odda za svojega. Več informacij da državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave
v drugini ab
KANC. LJUBLJANA
in KANC. Wolfram, MARIBOR CENIA. KRATISI

* **V vlakcu aretirani »detektivi«.** Vrtnarski pomočnik Jurij Rahle je predvčerajšnjim v varaždinskem vlakcu igral vlogo detektiva Zahreval je od potnikov legitimacije. Naletel pa je na potnika, ki je njeega legitimiral in ko se je prepiral, da Rahle ni detektiv, ga je dal aretirati in propeljati v Zagreb. Pri zaslišanju se je Rahle zagovarjal, da je bil pijan in ni vedel, kaj dela. Izročil je bil sodišču.

* **V gledališču in na koncertu** Vas bodo obnavljale zelo neprijetne pokašljevanja okusne pastile ANACOT.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Opozarjamo na današnji oglas** »Beli teden« tvrdke A. Šinkovec nasl. K. Soss

* **Stotisoč gospodinj** pere uspešno s pravi terpeninovim milom Gazela, zato storite sebi dobro, ako ga poskusite tudi Vi.

* **Darujte podporo** društvu slepih. Ljubljana. Pod Trančo 2-III.

* **Oblike in klobuke kemično čist.** barva in očista tovarna los Reich.

* **Interesenti za radijske aparate** prejmejo danes kot prilogo »Jutro« zanimiv cenik ene največjih radijskih tvrdk v državi: Radio - Blažek, Beograd.

Iz Ljubljane

— »Porje«. Danes ob 11. dopoldne bo predvajala ZKD v Elitnem kinu Matiči izredno lep naravoslovni film »Porje«. Ta film, ki nam predčuje živalstvo eksotične Afrike, leve, tigrje, slone, hišene, opice itd. poleg tega življenje in običaji črncev ter njihovih bojev z divjimi zvermi, priporočamo vsakomur v ogled. Glede na to, da se bo film predvajal samo enkrat pri zgoraj označenih predstavah, naj si vsakdo čimprej omisli vstopnico.

— **25 letnica pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.** Dne 23. marca dopoldne ob pol 11. v Unionu mladinski koncert, dne 24. marca zvečer ob 8. istotam slavnostni koncert z sporedom novih, še neizvaljenih skladb za ženski, moški in mešani zbor a capella in s spremljevanjem. S skladbami bodo zastopali naslednji skladatelji: Adamčič, Dev. dr. Dolinar, Jobst, dr. Kimovec, Lajovic, Mirk, Oster, Pavčič, Premrl, Prelovec, Sattner in dr. Schwab. Vstopnice za drugi koncert bodo naprodaj od 1. marca dalje v Matični knjigarni.

— **Železničarsko glasbeno društvo »Sloga«** bo imelo v ponedeljek 24. t. m. v frančiškanski cerkvi cerkveni koncert pod vodstvom dirigenta g. Heriberta Svetla z zelo zanimivim sporedom za zbor, soli in orkester. Zlasti zanimiva bo slavnostna staroslovska maša. Pred koncertom bo kratka uvodna beseda. Začetek točno ob 20. uri.

— **Prvi simfonični koncert letošnje sezone** bo v ponedeljek 10. marca ob desetletnici obstoja orkestralnega društva Glasbene Matice.

— **V gledališču.** Danes popoldne se bo v operi pela opera »Hsanaagimica« s Thierryjevo, Križajem, Vičarijem (gostom), Jankom, Prekom, Mohorčičem, Španov, Ribičevu, Ramšakovu in drugimi, zvečer pa Straussova opereta »Netopir«. Obe predstavi izveni abonmaja. — V drami se bosta danes igrali: Spicarijeva mladinska igra »Pogumni Tonček« ob 15. in zvečer Nestroyeva veseligr »Za ljubezen so zdravila«. Obe pri znižanih cenah. V ponedeljek se bo igrala Klabundova igra »Krog s kredo« za red E.

— **Prva repriza veseligr »Revna kot cerkevna miš«** danes na Sentiakobskem odru. Danes ponavlja Sentiakobski oder izborni veseligr »Revna kot cerkevna miš«, ki je pri snočnji premijeri izborna uspeša. Vstopnice se dobe ob pol 20. uri pri gledališki blagajni. Pridite, da se nasmeeje.

— **Iz Sokola II.** Zopet je posegla smrt v naše vrste in pobrala enega izmed naših najboljših in najstarejših bratov. Brata inž. Pavla Endlicherja ni več med živimi. Svojea soustanovitelja in prvega starosta bomo spremljali na zadnji poti 24. t. m. Zbirali se bomo ob 14.30 pri Rakovniku. Kroj otvili z znakom. Pokojnika ohranimo v častnem spominu!

— **Primorski zabavni večer.** Krajevna organizacija jugoslov. emigrantov v Ljubljani in Klub primorskih Slovencev priredi ta v nedeljo 2. marca ob 20. v dvorani hotela »Tivolij« zabavni večer s petimi, šahilvo pošto in plesom. Vstopnina prosta. Sviralo bo jazz Odeon. Poskrbljeno bo za dobro jedajo in pijačo. Rojaki, prijatelji in znanci, pridite!

VELIKI PUSTNI KORZO
SLAVČEVA MAŠKERADA
nedelja, 2. marca
Hotel Union, Ljubljana

— **Akademski pevski zbor** opozarja člane, da bo v ponedeljek 24. t. m. zvečer skupna vaja za manjši zbor, kakor je javljeno na oglasni deski. Naj nihče ne zamudi vaše, ker je v studenem številu nemodestij.

— **»Sočanje, pozor!«** V torek 18. marca priredi »Soča« svoj prvi valček večer na čast, zabavo in veselje vsem Jožicam in Jožetom. Točiko kot prednaznailo ljubiteljem valčka.

— **TK Skala** opozarja na predavanje tov. dr. Tume, ki bo v torek 25. t. m. ob 20. v mali gornji dvorani Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Snov predavanja: Razmerje med sportom in alpinizmom. Vabljeni vsi! Vstop prost!

— **Popravljamo.** Včeraj smo poročali o cerkveni tatvini v sentiakobski cerkvi, kjer je bilo ukadenin več prtov in svečnikov. Kot storilca je bila prijeta neka P. V., ki pa je zagrešila to dejanje v čisto zmešanom stanju. Tudi ne odgovarja resnici, da je bila P. V. že večkrat predkaznovana in da je bila pred tem dejanjem zabeležena v kriminalni razvidnici.

— **Adaptirani prostori.** V hiši št. 19. na Kongresnem trgu, ki je last uršulinskega samostana, se adaptirajo v pritličju prostori, ki jih bo prevzela knjigarna »Nove založbe«. — Na Gosposvetski cesti v hiši št. 10. preurejajo prostore za novo trgovino z električnimi potrebščinami. — Na oglu Bleiweisove in Erjavčeve ceste je adaptirano dosedanje stanovanje za novo delikatesno trgovino.

— **Huda nesreča.** V splošno bolnico so pripeljali predsinočnim močno opečeno po obrazu in životu 1 letno hčerko rudarja iz St. Janja na Dolenjskem Marico Gorenčevu. V domačem stanovanju je našel njen stariši bratec steklenico octove kisline in jo po nesreči polil. Otrokovo stanje je precej nevarno.

— **Pretep v gostilni.** V neki gostilni na Celovski cesti so sedeli predsinočnim trije daknatski krošnjari, ki so bili izredno dobro razpoženi. Šahiti so se hoteli tudi z natakario, ki pa menda ni bila baš dobre volje. Zaradi tega se je krošnjar Marko S. razburil in ji zabrusil v obraz psokvo, ki se je nanašala tudi na njeno mater. Natakaria se je tedaj vzejala. V prepri je posegel tudi trgovski pomočnik Anton Z. Potegnil je z natakario, kar je spravilo po koncu tudi krošnjarja Ivana B. ter Živka M. V hipu so vsi trije krošnjari navallili nanj. Med pretepom sta ga Živko M. ter Ivan B. prišla za roke, dočim ga je prišel Marko surovo suvati v trebuh. Konec pretepu so napravili šele drugi ljudje, ki so prišli v gostilno. Stražnik je drzne krošnjarije in nadležne gostilniške goste legitimiral in njihov nastop prijavil. Ta primer kaže, da so postali nekateri tučci že izredno predrzni in hočejo po gostilnah naravnost vsiljevati neokusne manire, ki našim ljudem pač ne morejo imponirati.

fako je očistil VIM! Vaše roke!

Ko breztrudno je končano delo Vim je očistil tudi roko Vašo belo.

— **Otroška maskarada** Atene v Kazini bo danes v nedeljo popoldne ob 17. Legitimacije izdaja odbor dopoldne od 10. do pol 13. ure in popoldne eno uro pred prireditvijo. Dobro došli vsi prijatelji mladine!

— **»Zvonov« maskaradni večer** se bo vršil v soboto 1. marca v hotelu Bellevue. Vabljeni so vsi prijatelji društva in dobre kapljice!

— **Za mestne uboge.** V počastitev spomina pokojnega podpredsednika g. dr. Josipa Jeriča je Mestna hranilnica ljubljanskega namesta venca na krsto nakazala za mestne uboge 1000 Din.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespianju, utrujenosti, pobotosti, tesnobi imamo v naravni »Franz Josefov« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravnik priznava, da učinkuje »Franz Josefov« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

JUBILEJ

V letu 1905, v dobi hudih narodnih bojev, je prevzel mlad ali podjeten in delaven trgovec g. Stermecki zapuščen trgovinski prostor v Celju, v katerem je več prednikov eden za drugim bankrotiral. S solidnim delom in modernim vodstvom je dvignil g. Stermecki svojo majhno trgovino, v kateri sta bili začetkoma zaposleni samo dve osebi, vedno višje in višje, prezidaval, dozidaval, vpeljeval vedno nove predmete in oddelke, tako da je nastala ena najmojnejših, z vsem komfortom urejena trgovska hiša cele Jugoslavije, ki se jih ajde največ v mestih zapadnih držav.

Notranji prostori so izvršeni po načrtih, ki jih je naredil stavbni svetnik g. Keller z Dunaja že za prvo zidavo v letu 1924, fasada in vse drugo pa je urejeno po načrtih arhitekta g. Costaperaria iz Ljubljane. Zidarska dela je izvršil stavbenik g. Golgranc. Centralno kurjavo je vpeljala v dvorišče in v vse prostore »Obnova« iz Ljubljane, električno dvigalo je dobavila tvrdka Wertheim z Dunaja, vodovodna, električna, tesarska, mizarska, kleparska, slikarska in druga dela so izvršili domači celjski obrtniki.

Vsi prostori tridestopne hiše — okoli 1600 m² — so natrpano polni z raznim blagom. Tu se lahko obide od pet do glave vsaka gospa, gospod ali otrok (manufaktura, konfekcija, klobuki, čevlji, perilo), ravno tako dobi športnik vse potrebne predmete, kuharice kuhinjske potrebšrine in gospodinj, hoteli in razni inštituti pa vsa sobno in posteljno opremo. Tudi na godbenike se ni pozabilo, kajti tvrdka Stermecki vodi vse vrste godbenih instrumentov, od ustinih harmonik, tamburic in vijolin do najfinjših gramofonov. Razen tega vodi Trgovski dom Stermecki vse vrste kozmetične, nožarske, galanterijske, torbarske in jeklene robe, otroške igrače kakor tudi ure in vse vrste zlatnine in srebrnine. Ime te tvrdke je danes poznano po vsej Jugoslaviji, kajti zavoji, kartoni, ceniki in vzorci se najdejo po vseh mestih in vaseh cele naše države. Veletrgovina R. Stermecki obhaja letos 25letnico svojega obstoja in lastnik g. Rudolf Stermecki pa štiridesetletnico, kar je stopil v trgovski stan. Končno naj se še omeni, da tvrdka Stermecki mnogo predmetov izdeluje sama deloma v lastni delavnici in deloma v celjski okolici, ter ima v ta namen moderno urejeno šivalnico za konfekcijo in perilo z raznimi specialnimi stroji in daje danes čez 100 ljudem krasen zaslužek.

Zelo zanimiv je moderno tiskan cenik, katerega izdaja tvrdka Stermecki v tako ogromni nakladi, da se porabi zanj letno čez 4 vagoni (40.000 kg) papirja. Ravno tako se razpošilja tekom vsega leta krasno izdelani vzorci v taki množini, da se mora razrezati za iste letno več tisoč metrov sukna, volnene blaga, svil, platna in druge manufakture. Ta interesanten cenik in krasne vzorčne knjige se pošiljajo na zahtevo vsakemu zastoj in poštine prosto na dom.

u— Omnibus za Vrhniko, Logatec, Planino in Hotedrišico ima od danes svoje postajališče v začetku Vegove ulice, kjer bo nabiti na hiši tudi vozni red.

u— Predpustno veselico z maskarado priredi na pustno nedeljo 2. marca društvo »Mlada generacija« v Delavski zbornici na Mladoviški cesti. Vstopnina 10 Din. 295

u— Društvo Dom slepih je podaril odbor kulinarne razstave v Ljubljani 500 Din. Za velikodušni dar se Dom slepih pristočno zahvaljuje z željo, da bi društvo našlo obilo takih dobrotnikov.

u— Aretiranj potepin. Policija je večeraj pomoči spravila na varno spet več potepinov, ki so se potikali po Mestnem logu, nočevali navadno v tamošnjih šupah in prihajali v mesto le, da se pogovore s svojimi tovariši, zadržujočimi se po raznih beznicah. Med aretiranci so tudi brezposelniki, ki bi morda radi prišli za kakšno delo, pa ga ne dobe. Njihov način življenja pa jih seveda tlači vedno bolj k tlem, zato propadajo fizično in moralno. Aretirana je bila tudi neka ženska, ki se je pečala s tajno prostitucijo.

u— Ena obleka tisoč duš. Za originalno maskarado Atene za odrasle na pustni torek zvečer je živo zanimanje. Za sto dinarjev en večer zabave in še obleko po vrhu, to se ne nudi vsak dan. Na plesu nobene razlike. Maska enaka za vse, belomoderi domno, ki ga prejme vsakdo, ki se pravočasno javi v pisarni Atene, Dumajseva cesta 1., a-v. Stroga tajnost zalamčena.

u— Galošje je zamenjal v četrtek neki gospod v operi. Svoje dobi v levi garderobi parterla.

Iz Maribora

a— Mariborski občinski svet bo imel svojo prvo letošnje redno sejo, kakor smo že poročali, v četrtek, dne 27. t. m. Na dnevnem redu je med drugim predlog, da naj se mestno pokopališče na Pobrežju izloči iz teritorija Pobrežja ter priklupi Mariboru, razveza najemniške pogodbe z Decim domom, oddaja tekočih dimniških del v l. 1930, premestitev stališč izvoščkov, preložitve trga za seno in slamo, podaljšanje Nekrepeve in Magdalenske ulice, kanalizacija Dajnrove. Čopove in Nekrepeve ulice ter regulacija Marijine ulice.

u— Nedelja v gledališču. Popoldne ob 15. se ponovi opereta »Netopir« (veljajo kuponi), zvečer ob 20. pa bo prvič uspešno opereta »Takrat v starih časih«, ki bo zaradi svojega deloma veselja, deloma gnilivega delanja iz dobrih starih časov in zaradi svoje pristranske muzike gotovo zelo ugajala. — Gledališče pripravlja veseloigro »Naš gospod župnik«, najboljšo Parmovo opereto »Carlene Amacone« ter Verdičovo priljubljeno opero »Rigoletto«.

a— »Trgovska samopomoč« v Mariboru je imela v petek 21. t. m. svoj redni občni zbor. Predsedstvo poročilo je podal g. Weigl, tajnik, ki je blagajniško po g. Zidanšek Ob koncu leta 1929 je štelo društvo 440 plačujočih članov, to je 23 več kakor v letu 1928. Danes šteje društvo 447 članov, katerim izplačuje v primeru smrti (odnosno njihovim svojcem) 11.000 Din. Lani je društvo v smrtih primerih izplačalo 63.625 Din. Premenežne blaginje ob koncu leta 1929 pa je znašala 56.184 Din Društvo je uvedlo tudi novo kategorijo zavarovancev, in sicer od 50 do 70 let. Občni zbor je zopet izvolil za predsednika gosp. Waxia.

a— Za nov poštni urad v Mariboru. Trgovski in drugi gospodarski krogi v Mariboru so že pomnožno prosili za to, da bi se v interesu vsega prebivalstva ustanovil nov poštni urad ali ekspozitura pošte v prostorih bivše velike županije, kjer so tudi prostori okrognega inšpektorata okrajnega glavarstva in drugih uradov. Vloženo je bilo na pošto direkto tozadevna prošnja. Upamo, da bo ugodno rešena.

u— Himen. V Beogradu sta se poročila večeraj g. Rene Schwab, zobotehnik in gđ. Albina Vokač. Bilo srečno!

a— Prodaja bivše oblastne stanovanjske hiše. Kakor doznavamo, namerava banska uprava v Ljubljani, ki je po ukinitju oblasti in oblastne skupščine postala kot prava naslednica lastnika nove stanovanjske hiše na oglu Gregorčičeve in Strossmayerjeve ulice, to impozantno zgradbo prodati. Najresnejši interes je doslej Pokojniški zavod v Ljubljani in se baže že vršijo tolstvarna pogajanja. Palača bi, kakor doslej ostala seveda tudi kasneje stanovanjska hiša.

a— Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek, 24. t. m. ob 8. zvečer izredno interesantno predavanje profesorice angleščine na ljubljanski univerzi g. Copeland o angleški pokrajini. Okrog 100 lepih skioptičnih slik, bo prikazalo angleško pokrajino iz vseh krajev njene velike domovine.

a— Smrtna kosa. Večeraj zjutraj je umrla v Cankarjevi ulici 1. hčerka profesorja na tukajšnji realni gđ. Magdalena Lavergne, rojena 1909. v St. Pierre na Francoskem. — Pogreb bo na vršil v ponedeljek 24. t. m. ob 2. popoldne iz hiše žalosti v Cankarjevi ulici na pokopališče. Blag ji spomin, preostalih naše sožalje!

a— Samomor. V petek 21. t. m. zjutraj so se v nekem mariborskem hotelu iz turske sobe začeli streljati. Hotelski uslužbenci so takoj pohiteli v omenjeno sobo, kjer so našli na tleh v mlaki krvi 45 letnega trgovskega potnika Josipa Bartšiča iz Zgorinje Poljskave s prestreženim desnim sencom. V hotelski sobi so našli pismo za njegovo sestro Ano v Zg. Poljskavi, v katerem jo prosi odpustitve in navala kot vzrok svojega dejanja hudo bolezen, zaradi katere po cele noči ni mogel spati. V bolnico pa ga kluh štirikratni prošni niso sprejeli zaradi pomanjkanja prostora. Samomorilec je prišel večeraj k zavesti in se živo razgovarjal s sestro Ano, ki ga je prišla obiskat. Njegovo stanje je razmeroma povoljno.

a— Z glavo je udaril ob drog 21. t. m. ob 13. med potjo v tovarno Lobl, kjer je zaposlen kot delavec. Alojzij Perk na Meljski cesti pred hišo št. 47. Droga je viseč čez plot ob pešni in je bil na koncu okovan z železom. Perk se je od slabosti zgrudil, vendar ga je brat, ki ga je spremljal, spravil v tovarno, kjer pa mu je pri delu ponovno postalo slabo, daš ni bilo videti

od zuna nobene poškodbe. Spraviti so ga morali v bolnico.

a— V Dravi je utonil že 14. t. m. — kakor poroča orožniška postaja v Selnici — med 3 in 5. uro pri falski elektrarni nočni čuvaj in kurjač peči Feliks Kure. posestnik v Jančevji gori. Trupla do sedaj še niso našli. Kure je imel na sebi čevlje iz črnega usnja, zelenkasto, že pošto suknjo iz domačega blaga, calgaste hlače, spodnje hlače iz modrega barhenta, rižasto flanelno sraico, rjav že ponošen telovnik. Bil je visoke postave in podolgastega obraza.

a— Trile žeparji iz Zagreba. Ivan in Pavla Zelič ter Ivan Franc, so 21. t. m. zjutraj brez listin hoteli prekorajiti mejo v Avstrijo, pa so jih ujeli in popoldne pripeljali v Maribor. Policija je ugotovila, da so nadli v roke pravice ršile nevarni tiči. Tudi zaradi vlomov so bili že vsi trije ponovno kaznovani. Osumljeni so tudi nedavnega vroma v železniškari konsum pri kolodvoru. Zaradi potepuštv in prepovedanega povratka — vsi trije so bili že svoji čas izgnani iz mariborskega okrožja — in pa da se izvrši preiskava zaradi navedenega vroma, so bili večeraj oddani obmejnemu sodišču.

a— Iz moške kaznišnice. V Mariborski kaznišnici je minister pravde imenoval za zaimnika v posvetovalnem odboru, ki ga predvideva novi zakon o izvrševanju kazni g. dr. Josipa Kronvogla, dvornega svetnika v p. — Za pristava je imenovan g. Maks Farkaš, pripravnik v osrednjih sodnih zaporih v Šibeniku.

Iz Celja

e— Srečke III. razreda državne loterije so prispale. Opozarjamo vse igralce v državni razredni loteriji, ki so kupili srečke pri podružnici »Jutra« v Celju, da so nove srečke za III. razred že prispale in da jih vsak obnovi čim prej v celjski podružnici »Jutra«. Zrečanje bo že 6. marca.

e— Danez bo v Celju in okolici ukinit elektrini tok. Celjska mestna elektrarna sporoča interesentom, da bo danes od 8 do 13. elektrini tok v Celju in okolici ukinit zaradi pščenja transformatorskih postaj.

e— Smrtna kosa. V celjski javni bolnici so umrli: 30letna žena malaga rosenatka Marija Zaičeva, doma iz Kokarja, 84letni občinski ubožec Antlei Franc iz Zavrada pri Celju in popularni celjski postrežek Ivan Karba.

Odvetnik

dr. A' o zii Vorsič
otvori svojo odvetniško pisarno
v Celju, Dečkov trg 3
(hiša Franca Stegu)
s 1. marcem 1930

e— Smrten padez po stopnicah. V petek zvečer je šel 69letni potrošček Ivan Karba po prihodni večerni vlakovi s celjskega kolodvora domov. Splohoma se je še oglašil v nekaterih gostilnah. Ko je prišel do svojega stanovanja v nosilju stazega okrog nega sodišča v prilliju, je nenadoma izgubil na stopnicah vsako orijentacijo in je padel po s. nih stopnicah, ki niso zavarovane z drži, v klet, jer je obležal. Padel je tako nesrečno, da si je prebil lanično dno in je smrt nastopila kmalu po nesrečni padcu. Karba so našli domolci 3. t. m. nast. t. m. jutro njegova v klet. Karba si je pri padcu tudi zlomil tilnik. Čudno je, da je Karba, a nečin smrti slutil že pred nekaj časi, ko je svoicoem delal da bo gotovo enkrat padel po nezavarovanih stopnicah v klet in da se bo ubil. Včeraj dopoldne je bil Karba prenešen v svoje, polg v hula v klet se nahajajoče stanovanje. Tokojnk zapišča 7 otrok, med njim: zadnji dve hčerki dvojčici. Simarčičeva muža bome čezmili v prijetnem smotilu žalujočim ostalim na izrekamo naše sožalje!

Damsko in posteljino perilo, fino in elegantno izvršnje proti naročilu in po meri M. ŠRIBAR, Aleksandrova ulica št. 2 (Poleg D. Zamparut). Bogata izbira vseh vrst čink in krasnih filat motivov.

e— Ukraden plač. V Gaberju je pred splošnim zaprti S. M. konja svojega prijatelja pred gretilno s svojim plačem. Ko se je čez nekaj časa vrnil na četo, je opazil, da je medtem nekdo konja zlekel. Vse, poizvedbe za latom sukne so ostale brez uspeha.

e— Čuden ekvizitor. Policija je prejela ovadbo, da je neznan lopov v nekem celsem javnem lokalni pokradl razen parir žarnice in vse, kar mu je prišlo pod roko, obenem pa je tudi iz neznanega vzraka mučil domače mucke ter jim lomil in rezal noge ter glave. Sadističnega pokvarjenca še niso uledili.

e— Mestni avtoBUS celjski zaradi prevelikih snežnih ovir okoli Prevoria kluh ponovnemu poskusu še ne more do nadaljnjega vzdrževati rednega prometa. Posajna otvornitev bo objavljena v časopisih.

e— Popadljiv pes. Učenko II. razreda osnovne šole v Celju je ugriznil 21. t. m. opoldne, ko se je vračala iz šole, pes nekoga celjskega inženierja v gornji del leve noge in ji napravil večjo krvavečo rano. Pes je bil izročen v pregled živinozdravniku.

RUDARJI!

Na državnih rudnikih v Holandiji se sprejmejo kopači in učni kopači, stari od 23 do 39 let.

Kopači morajo imeti štiri in učni kopači pa dveletni spričevali.

Potovanje v Holandijo plača rudnik in še po vrh 135 Din za potovanje. Rodbina lahko pride v kratkem za možem, ker ima družina plačano polovično vožnjo. Delavci morajo obvladati popolnoma nemški jezik. Javijo naj se takoj v Celju na borzi dela, kjer dobe nadaljnja pojasnila, ali v hotelu »Union«, najdalje do 1. marca popoldne.

e— Svoboda bo imela svojo maskarado v soboto 1. marca v Narodnem domu. Lepotna konkurenca mask, igrala bo železničarska godba iz Maribora.

Iz Škofje Loke

š— Osebna vest. V Poljane nad Škofjo Loko je premeščen učitelj g. Bratko Rudolf z Bleda. Na njegovo mesto pa je dodeljena učiteljica gđ. Šlibar Terezija, uslužbena dosedaj v Poljanah nad Škofjo Loko.

š— Odhoda šefa davčne uprave. Te dni je zapustil Škofjo Loko predstojnik davčne uprave g. S. Schwarz Ivan, ki je dodeljen na službovanje v Kranj. Gospod predstojnik je prišel v Škofjo Loko pred dobrim letom dni in je s svojim globokim poznavanjem in vsestransko veziranostjo preuredil davčni urad po določilih novih zakonov Škofjeločanom bo ostal v najboljšem spominu.

š— Smrtna kosa je v preteklem tednu zahtevala dvoje žrtve. Po kratki, mučni bolezni je preminul v začetku tedna bivši pekovski mojster g. Janez Kandžič iz Spodnjega Karlovca v Škofji Loki. Pokojnik se je udeleževal dolgo vrsto let pri gasilnem društvu Kandžič je prejel ob priliki rojstva kraljeviča Andreja tudi odklovanje. Bela žena je pretrgala nit življenja tu di 78letni Ivani Šivčevi, pravtako iz Spodnjega Karlovca. Pokojnica je bila skrbna mati. Ob obilni udeležbi sočustvujočih se je vršil pokop umrli v sredo popoldne. Blag jima spomin, preostalih naše sožalje!

š— Občni zbor Kola jugoslovenskih sester v Škofji Loki bo v sredo ob 20. v prostorih mestne posvetovalnice v Škofji Loki. Dnevni red običajen. P. n. gospe in gospičinje se pozivajo, da se zbora po številno udeležijo.

Iz Tržiča

č— Masarykova proslava. Tržiški Sokol bo slavil 80letnico rojstva velikega Slovanca Masaryka v nedeljo 9. marca z dopolnim akademijo v svoji telovadnici. Priprave za to proslavo so v polnem teku. K sodelovanju so pozvana vsa tržiška kulturna društva in seveda tudi tukajšnja češka kolonija.

Iz Kranja

— Tradicionalna Sokolova maskarada v Kranju bo 1. marca v Narodnem domu n bo praznovala letos tridesetletnico. Poleg dveh godb, vojaške in jazzbanda, ki sta segrevali podplate maskam in drugim plesalcem, se pripelje v četrtek 27. t. m. ogromno jetoletno direktino iz Nove Zelandije na Glavni trg, ki ga bosta pilotirala dva nežna Američka in ki mu bodo služile najstarejše copricne z Velikega Kleka za bencin Kranjčanje naj za pristajek tega letala na trgu do dveh popoldne se pospravijo, da ne bo letalo koga ali česa odneslo. Velika dvorana bo začarana v »deželo sanj«. Ko stopite skozi vrata, za katerimi vas zapusti ta šentflorjanska garderoba, pazite, da si ne zlomite vratu. Visoko pod stropom bo visel balon, raz katerega je Kolumb globoko pod južno Afrko zagledal prvi severni tečaj. Ob stenah bodo frotale decentno obložene nimfe, dočim se prepušča obiskovalcem, da se pretvorijo v satire. Dekoracija male dvorane je in ostane najstrožja tajnost. Iz strahu, da ne izdamo preveč, naglašamo, da bodo maske proste glede izbire. Le dostojno in zabavne morajo biti.

Z Jesenic

s— Spremembe lokavov. Drogerist g. Josip Paharec, ki je imel do sedaj svoj poslovni lokal v hotelu »Triglava«, se bo te dni preselil v novo urejeni lokal v hiši g. Tršana. V njegovem dosedanjem lokalu pa začne v kratkem poslovati Hranilnica in posojilnica na Jesenicah.

— Občni zbor kraljevega Rdečega križa na Jesenicah bo v petek 27. t. m. ob 19. v občinski posvetovalnici na Jesenicah.

Iz Novega mesta

n— Podružnica Kmetijske družbe v Nove mestu sprejema priglasce za galico do 10. marca. Člani, ki na dobro galico reflektirajo, naj se sigurno do tega termina prijavijo pri g. Banicu v skladiščno podružnico (nasproti gostilni g. Košaka). Za vsak kilogram galice se položita 2 Din are. Kakor je razvidno iz razglašva v »Kmetovavcu«, cena še ni končnovaljavo določena, vendar je sigurno, da ne bo višja od lanske. Priglasite se torej prav vsi pravočasno do 10. marca, ker prepozni ne bo moge vpoštevati.

n— Otroško maskarado s sokolskim orkestrom in bufetom priredi prvič letos novomeški Sokol v svojem domu na pustno nedeljo popoldne. Začetek ob 17. uri. Zanimanje za to ljubko pustno veselico je vsestransko in le do sedaj prišlih žene nad 50 otrok. Pripravljajo se lepe in originalne maske tako da bo tudi za odrasle užitek gledati naše malčke v živem rajanju. Z otroško maskarado je združena družinska zabava.

Iz Litije

i— Najlepša predilničarka. Pred kratkim je priredil tukajšnja predilnica svoj običajni »špinarbal« v veliki dvorani in vseh ostalih prostorih Dekliškega doma na Stavbah. Za prireditvev so uslužbenci nad vse lepo okrasili prostore, v dvorani pa so namestili ob vseh stenah paviljone iz brezovih vej. Na prireditvi sta sodelovali dve ljubljanski godbi. Kot posebna senzacija je bila volitev »špinarske mase«. Po hudi konkurenci je dobila naslov najlepše predilničarke gđ. Tefka Svarcova s Stavb. Njena najbolj resna konkurentka, gospodična Linca Dolganova, pa je dobila naziv »misa pisarnar«. Obe zmagovalki, gđ. Svarcova in Dolganova, sta bili živahno pozdravljani ter obsuti s cvetjem. Zabava se je ob zvokih neumornih godb in ob »povšetancu« zavlekla do zore.

i— Zobni telje Boris Štoka sprejema v vili Rotar dnevno od 8 do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Ob nedeljah od 8 do 12. ure popoldne. Na željo tudi izven ur. Delo in cene solidne!

i— Zobni telje E. Glavič pri dr. Ukmarju sprejema od 8. do 12. in od 2. do 8. ure nedeljah pa od 8 do 12. Delo vestno, solidno, prvovrstno. Cene zmerno 207. Tutankamenovo naročilo. Beležnico v roko, zapiši urno v njo, to izročiš usno: »K nam na soboto pustno!«

Iz Zagorja

z— Sprememba posestva. V Sklendrovcu pri Zagorju je kupil gosp. Nace Fincinger, kovaški mojster v Šmartnem pri Litiji, mlini trgovca in gostilničarja gosp. Antona Dmrovska, kjer bo uredil iz mlina kovačnico. Svojo kovačnico v Šmartnem je pa prodal gosp. Francu Izgoršku, tovarnarju pohištva. Gospoda Fincingerja bodo Šmarčani težko pogrešali, saj je bil odbornik in najdelavnejši član vseh kulturnih in naprednih društev. Posebno bo občutil njegovo izgubo Sokol, saj je bil Fincinger za svojo delavnost imenovan za podstarešino Sokola Šmartno-Litija.

z— Nezgoda. Te dni je gostilničar v Sklendrovcu gosp. Ivan Korinšek v bližini doma spravil drva iz gozda. Nesreča je hotela, da se mu je zavalil hlood na noro ter mu jo zdobil. Po zdravniški odredbi so Korinška prepeljali v ljubljansko bolnico.

Iz Trbovelj

t— Koča na Mrzlici (1119 m) s pripadajočim zemljiščem je prešla v last trboveljski podružnici. Tako je sklenil občni zbor Savinjske podružnice v Celju. S tem velikodušnim darom se je izpolnila naša podružnična vroča želja, ki jo je gojila od svoje ustanovitve. — Trboveljski in hrastniški planinci — sedaj na delo! Stara koča bo zdržala komaj še par let. Treba bo požrtvovalnih delavcev, ki bodo zgradili s sodelovanjem vsega članstva novo kočo. Takoj po našem vselevu — na katerega opozarjamo zlasti naše Hrastničane in vse »planinjske« Posavce — pričnemo s prodajo tombolskih kart. Naj si odtrga vsak tistih par dinarjev in ne zavrta vnetih prodajalcev. Če se odreče par cigareta, bo zrasla nova koča tudi z njegovo pomočjo.

Iz Hrastnika

h— Občni zbor Čitalnice. V prostorih Narodnega doma se je vrši 21. t. m. običajni letni občni zbor Čitalnice v Hrastniku. Izvoljen je bil zopet stari poslovni odbor, z gđ. Lundrovo, šoško upraviteljico, kot predsednico in g. Milošem Rošem kot tajnikom. Čitalnica je najstarejša hrastniško društvo, ki deluje z vzvišenim glasom: »Ljudstvu knjige« že desetletja, za narodno prosveto v dolini.

h— Kino Narodni dom predvaja danes krasen in splošno znani film »Himen žetve« (Rapsodija).

Iz Laškega

l— Gostilničarska pivovarna. V Laškem so te dni pričeli s predsubskripcijo de nic ter je pričakovati zaradi izrednega zanimanja za pivovarno sijajnega uspeha. Osobito je opaziti, da podpisujejo obveznice manj imoviti sloji, ki spoznavajo veliko »znost« industrije za naše ubogo, malo mesto. Zal. a tega navdušenja ni opaziti pri nekaterih naših magnatih, ki sicer zelo radi zaslužijo, Pa vsi niso taki; imena onih bodo pa itak kmalu znana. Laščan.

l— Naše ceste. Cestna okrajna odbora v Celju in Laškem prosimo, da počita svoje cestarje od Udmata pa do Celja, da je zdaj čas posipanja cest, da spada gramoz na ceste, ne pa na kupe ob cesti in a se obcestni jarki snažijo poleti ne pa raj. Naj gredo ti cestarji v šolo k onima od Udmata do Zidanega mosta!

Iz Žalca

ža— Društvo za olepšanje trga Žalca bo priredilo danes v nedeljo ob 20. v dvorani g. Rudolfa Lorberja (gostilna Hausenbichler) v Žalcu čalanko, združeno z radliskim koncertom. Glede na dobrodelni namen pričakuje odbor najobilnejše udeležbe.

ža— Zelo aglino je naše gasilno društvo, ki si je v najnovpejšem času nabavilo sedesetletni avto znamke Mercedes v gasilne svrhe, in sicer za prevažanje gasilcev in motorne brizgalne Avto bo služil tudi humanitarnim svrham za prevoz bolnikov ali rančevcev. Avto, ki je bil prvotno osebni voz, je bil renoviran in predelal za omenjene svrhe. Karoserijo sta izvršila kovača g. Sedmink in Košir v Petrovčah ter jo je obli s pločevino brezplačno domači kleparski mojster g. Martin Kovač, kar je treba posebno pohvalno omeniti. Pleskanje in tapetiranje je oskrbel gosp. Otčenščlager na Vranskem brezhibno. Da je moglo društvo vsal deloma kriti znane izdatke za imenovano delo, sta to akcijo velikodušno podprla občina Žalec in Savinjska posojilnica v Žalcu, za kar gre obema iskrena hvala. Gasilnemu društvu, osebno pa njegovemu marljivemu načelniku g. Ivanu Virantu na iskreno čestitamo.

Iz Slovenjgradca

sg— Kolo jugoslovenskih sester v Slovenjgradcu je priredilo v prid revni deci na osnovni šoli božičnico Obdarovanih je bilo 121 otrok. Razdelilo se je 55 oblek, 35 komadov perila in predpasnikov. 37 parov obvala in mnogo peciva. Mnogo oblek in perila so obdarovale in članice same sešile. Najsrčnejša hvala jim! — Istotako se odbor zahvaljuje mnogim tukajšnjim trgovcem, tovarniškim podjetnikom kot našim mešancom in mešančankam, ki kažejo vedno dosti misla in sočutja za delo jugoslovenskih sester. Precej revnih otrok je bilo obdarovanih tudi od tukajšnjih Zaščitke dece, ki je s tem odvzela del skrbri Kolaščam. Hvala jim! — V tekočem šolskem letu so Kolašice prevzele v oskrbo tudi šolsko kuhinjo, v kateri dobi ob šolskih dnevih po 150—160 otrok toplo kosilo. Vsak dan v

tednu prevzame po ena izmed odbornto skrb za kuhno, tako da dobe otroci vedno snažno in dobro pripravljeno kosilo. Vsem, ki podpirajo in lajšajo delo Kolašic, še enkrat iskrena hvala!

Iz Šoštanj

št— Odpust delavstva. Zaradi nazadujočega povpraševanja po premozi je uprava premoznika v Velenju odločila odpustiti delavce, ki izvršajo razen dela na premozniku še kaso samostojno obrt na svojih domovih.

št— Himen. Danes se poroči: klučavničarski mojster g. Anton Toter z gđ. Antonijo Schwarzovo, hčerko posestnika in čevljarkega mojstra Franca Schwarzar — Čepelnika. Poroča bo v Beogradu. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Iz Dravograda

dg— Poverjeništvu podružnice SPD Prevalje v Dravogradu je prevzel trgovce Gvidon Kaiser, kateremu naj čani izroče svoje legitimacije v podaljšanje. Pri njem naj se prijavljajo tudi novopristopli člani.

dg— Kino v Dravogradu namerava ukinit 28. t. m. njegov lastnik krajevni odbor Rdečega križa v Črni. Obiskovalci kinematografa so proti ukinitju vložili na krajevni odbor spomenico s par. sto podpisov, zaradi česar upamo, da bo odbor Rdečega križa za upošteval želje javnosti in da se bodo predstave, ki so bile vedno dubro obiskane, vršile še naprej.

dg— Poročil se je marjavi sokolski delavec g. Janko Erker. Železniški uradnik, gospodično Marico Bartovo, hčerko veleposesnika na Viču. Bilo srečno!

dg— Smrtna kosa. Umrli je g. Gracer, bivši gostilničar znane gostilne pri Gracurju. Pokopali so ga 16. t. m. Pokojnik je bil daleč naokoli znan in prijubljen, kar je pričala tudi številna udeležba pri pogrebu. Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

dg— Koncert, ki ga je priredilo pevsko in godbeno društvo Guštanj v nedeljo popoldne v naši sokolski dvorani, je uspel zelo dobro. Poslušalce so zadovoljile posebno orkestralne točke. Obisk je bil, žal, slab, in to zaradi pogreba, ki se je vršil ob istem času.

dg— Maskarada, ki jo je priredil Sokol preteklo nedeljo, je uspešla zelo dobro. Plesa željna mladina je prišla to pot v novi, lepo opremljeni lastni dvorani na svoj račun.

Iz Ljutomer

lj— Naped na vlak. V petek 14. t. m. je vlak zadel v bližini postajališča Zerovinci na barikado, ki so jo neznan storilec zgradil na tiru iz železne cevi, kamenja in hloodov. Na srečo je stroj odrinil oviro, oziroma prezeval, ne da bi iztiril. Orožniki so sicer uvedli preiskavo, toda storilec niso našli.

lj— Cigani so se pretekli dni pojavili v naši okolici na treh vozovih. Vjeli so jih na Krapju ter privedli vso tolpo, ki je štela kakih 10 glav, v Ljutomer. Tu so jih vtaknili v luknjo, ker se je pojavil vlak, da so morda oni pripravili napad na vlak pri Zerovincih. Baje so se takrat potepali tam okrog, pa tudi nekih tatvin so jih osumili. Eno noč so vsi prespali v zaporih, njihovi konji pa na dvorščaku občinske hiše. V ponedeljek se je izkazalo da so nedolžni, toda odpotovati so morali takoj iz sreza v Medmurje, kjer domujejo. Bila je to družina Gjurgjevič iz čakavske okolice.

Iz Gor. Radgone

gr— Občni zbor Sokola v Gornji Radgoni bo prihodnji torek 25. t. m. ob 20. v posebni sobi gostilne pri Pošti na Spodnjem Grisu.

gr— Pošten uzmovič. V trgovino g. Franca Korošca je prišel pred nekaj dnevi med strankami tudi neznan tat. Ko je lastnik g. Korošec za malo časa odložil svojo delarnico, v kateri je imel manjšo vsoto denarja in razna potrdila, je neznanec priložnost izkoristil ter jo vzel s seboj, pobral je iz nje vso gotovino, vsa potrdila z denarnico vred pa je nato poslal po pošti v roke lastni ka.

gr— Sprememba posesti. Hišo gospe Marije K-amarjeve na Spodnjem Grisu je kupil nadpreglednik finančne kontrole v Gor. Radgoni g. Franc Kolarič.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20

Nedelja, 23. ob

Naši kraji in ljudje

Najstarejši žalcani

Ni dosti krajev, ki bi se lahko ponašali s tremi tako starimi domačini, kakor nam jih kaže slika in to še zaradi tega, ker so vsi trije jubilarji izučeni krojači. V mladostnih letih so »vandrili« v tužino, da se v svojem obrtu izpopolnijo in pridobijo potrebnih zmožnosti. Domov prišli si je vsak ustanovil svoj lastni dom, kjer je z

Od leve na desno: Franjo Piki, 84 let, Josip Cviki, 80 let, Ivan Naraks, 83 let.

vztrajnostjo in posnemanja vredno marljivostjo delal pozno v noč in skrbno varčeval ter si vsak priboril lepo posestvo, kjer sedaj na stara leta nemoteno uživa sado-ve svojega trudopolnega dela. Značilno za vse tri može je tudi to, da so se kljub takratni eri gibali in udejstvovali le v naprednih vrstah in je bil vsak vedno na svojem mestu. Želimo jubilarantom še mnogo zdravih let, tako da jih ob njih stoletnici zopet pokažemo narodu čile in čvrste.

Zlata poroka dolenjskega para

Jelenja vas, 22. febr.

V Predgradu v občini Stari trg ob Kolpi sta nedavno praznovala zlato poroko posestnika Peter in Marija Prebilič. Mož je star 74, njegova žena pa 73 let ter sta še oba čila in zdrava. Jubilarita sta preživela težke čase, trdo sta morala delati od rane mladosti do pozne starosti, gledata pa lahko s ponosom na svojo preteklost. 6 otrok sta dobro preskrbela, razen enega žive vsi v Ameriki in imajo tudi že svoje družine.

Peter Prebilič je prevzel od svojega očeta le malo posestvo in majhno staro hišico. Da bi si opomogel, se je napotil, kakor mnogo rojakov kot krosnar daleč po svetu. V nekaj letih si je res opomogel. Z varčevnostjo in trudom je polagoma razširil svojo posest ter si zgradil lično hišo in gospodarsko poslopje. Ob požarni katastrofi julija 1903 pa je bil tudi on med tistimi nesrečnejši, ki so naenkrat prišli ob vse. Lepa domačija mu je zgorela do tal. Po tej nesreči sta se skrbna zakonca s pomočjo svojih otrok še z večjo vneto lotila dela in sedaj na stara leta imata zopet lep dom. Prebiliči bivajo v Predgradu že preko 300 let.

Jubilaritoma želimo še mnogo srečnih in zdravih let.

Spominu plemenite slovenske učiteljice

Velika ženska duša je splavala v vseмир, za njo so v grozi in tugi zajela osrca vseh, ki so bili deležni njene plemenitosti.

Glasi Ruške Ravhekarije nismo slišali po družini, o njenem delu ne čitali po novinah, pa vendar je dajala vso svojo dušo drugim. Bila je žena z zdravim, močnim ženskim čustvovanjem, njena dobrota ni izvirala iz sentimentalnosti nego iz preudarne, zavestne razsodnosti. Ne s solzami, z dejanji je reševala družinske težave, z razumevanjem, z nasveti in deli je lajšala boli ali večala srečo drugim. Na svojem poklicnem mestu je delala z zavestjo dolžnosti, moralne odgovornosti in z ljubeznijo.

Več let je živela kot učiteljica v Radencah ob Kolpi, v Valti vasi in Novem mestu. Neštevilni in pregljivi so primeri, ki dokazujejo, kako pristrčno in vdano so mislili na »našo gospodičino« ne samo njeni nekdanji učenci, nego tudi stari vasi ljudje; še po dvajsetih letih so prihajali k njej iz oddaljenih samotnih Radenc v Novo mesto, ji tožili svoje bridkosti, jo prosili nasvetov, pa ji tudi odkrivali svojo srečo.

Njeno pedagoško delo je imelo mnogo uspeha, ker je temeljilo na široki strokovni naobrazbi, globokem proučevanju dečje duše in stvarnem poznavanju krajevnih razmer. Z materinsko ljubeznijo je bilo prožeto njeno razmerje do mladine, učiteljstvo je imelo v njej vedno zavedno in blago tovarišico.

Dasi njej sami ni bilo dano, da bi si bila ustvarila svoj dom, jo je vendar usoda postavila na težko, odgovorno mesto trem rodovom svoje družine: z lastnim zaslužkom je reševala gospodarske propasti svoje starše, z dejansko in duševno pomočjo je skrbela za bratov dom in končno postala edino zatočišče četverim nečakom — sirotam, ki so z njeno smrtjo v drugi osiroteli.

Tako je bilo pokojnično življenje nepretrgan niz žrtv, skrb in tudi telesnega trpljenja. Vendar ji je bila beseda duhovita in dovtipna, saj so jo pri vsem težkem življenju spremljali topli solnčni žarki, njena prizadevanja so rodila uspehe, za svoja dobra dela je vedno prejemala priznanje in ljubezen: njena dobrota ni bila slota! Kdo je imel toliko odkritosrčnih prijateljskih src, toliko pretresljive sorodniške ljubezni in stanovske naklonjenosti kakor ona!

V Bohinjski Bistrici, v vnožju domačih planin, je grob njenemu telesu. Ob njem plaka njena do smrti strta mati, njeni četverci drobni nečaki in drugi sorodniki; iz daljave pa romajo k tej prerani gomili pogledi in misli vseh onih, ki so bili deležni dela njene velike duše.

Matija Pelko — 50letnik

Kratka je doba petih križev, lahko pa je blagoslovljena tudi v skromnem požrtvovalnem delu prosvetnega delavca, ki zanj ne ve širša javnost. Matija je tak mož.

Ko se je 20. februarja 1880. rodil v Trzšću pri Mokronogu, so mu rojenice dale na pot poleg izredno žilavega zdravja tudi zvrhano mero delavnosti in ljubezni do učiteljskega stanu, ki se ga je oklenil z vso ljubeznijo. Po kratkem službovanju v Studencu pri Krškem in v Zagorju, se je pred 26. leti usidral na rudniško, takrat šulterajsko šolo v Toplicah pri Zagorju, kjer poučuje tudi obrtno šolo, čije predsednik je danes. V izredno težavnih narodnostnih okoliščinah je vedno ohranil svoje prepričanje in si pridobil neomajeno ljubezen ne le kot vester in izvrsten solnik, temveč tudi kot človek izredno blagega in ljudomilega značaja. Po svetovni vojni, ki ga je izrgala ljubljenski družini, je kmalu prevzel upraviteljske posle na tej šoli, ki jo je preuredil tako, da je v ponos vsej dolini. Društva: Jugoslovenska Matica, Rdeči križ in Učiteljsko društvo

za litijski okraj so ga soglasno izvolila za svojega predsednika. Neumorno deluje in ni minute, ki bi je ne bil pripravljen žrtvovati bližnjiku. Ta plemenita poteza njegovega značaja mu je večkrat nakopala marsikako neprijetnost, kar mu pa ni ubilo idealov. Podrejenemu učiteljstvu je vedno ljubezniv prijatelj in svetovalec; par rodov njegovih učencev, ki so danes ugledni javni delavci in obrtniki, se ga spominja ob njegovi petdesetletnici s hvaležnimi čustvi in čestitkami.

Naj ostane ohranjen še mnogo let čil in veder tihemu zadovoljstvu plodonosnega dela svojcem, šoli in javnosti!

Marija Ambrožič rojena Quaglia

(1849—1930)

Marija Ambrožič rojena Quaglia iz Ljubnega na Gorenjskem je bila hči tiste zakonske dvojice, ki je nalikovalo številnim vzgledom slovenskega življenja, spoj dveh krvi, dveh svetov: laškega in slovenskega.

Slovenski človek, vzrastel v davni iz dveh svetov je svojevrsten, skoro legendarno-fantastičen, ki odpeva se v poznem potomstvu. Quaglio, Metzinger, Tavčar! Oblika, ki se je ustvarjala iz takih zlitij. Je naša, slovenska. Živo mislim na študijo o rasti slovenstva iz dveh območij. Leta pred revolucijsko dobo, velika francoska revolucija, Napoleonova vojna, Ilirija, Radecky ožarjajo čudovito romanje laškega in nemškega človeka v slovenske kraje. Fabulo njegovih dogodivščin si mislim napisano v barvah Pregljive besede, v sladkobni boleznosti njegovega Muznika iz Tolminksega. Zalostno — opolna je pesem francoskega vojaka, ki ga vihar Napoleonomskih vojn pripodi v naše kraje, kjer skali tihe vode slovenskega dekle. In slikarji in kiparji iz srednjega veka! Iskanje zaslužkov ali pa nemir krvi jih je gnal po svetu. Naše cerkvice so jim bile v uresničevanje njihovih fresk.

Quaglio je bila družina umetnikov iz Laine. Znamenit je bil Giulio Quaglia (1668—1751), baročni slikar. Quagliji so mnogo potovali. V Mannheimu! V Münchenu! V poznem XVIII. stoletju se je veja rodovine Quaglia znašla v okolici Vidma in se poslovenila. Jakob Quaglia je bil že beneški Slovenec, ki mu ni prišlo italijansko gosposdstvo. Mnogo je prihajal na Slovensko. Po vsem Gorenjskem so ga poznali kot prodajalca zlatnine: firenških križev, uhano in prstanov in beneških okrasov. Poročil je slovensko dekle, ki je imelo gostilno v sedanji Bergantovi hiši na Sv. Jakobu trgu v Ljubljani. V Ljubnem na Gorenjskem je kupil mnogo hiš in se tam usidral. Ljubno na Gorenjskem! Svoječasto znamenita božja pot k Mariji Udarjeni. V roman-kem slogu zidana cerkev ima svoje zgodovino. Pripoved o zidanju, ki je udaril s kladivom Mater Božjo na čelo, da je iz njega prišel kri, se vije skozi zamolklo ozračje nenapisane gorenjske balade. Ljubno na Gorenjskem: velika freska sv. Krištofa na levi zunanji steni cerkve, studenčnica samotne Matere Božje Cizelske in davna trih, starih kmečkih hiš. Potem: prihod tujih dobrih ljudi, strog i župnik Teran, idila vaških kparjev božjih mater in okornih slikarjev počestnih znamenj, opozarjalcih in primitivno-kroz-nih slikah na davno nesrečo. In še: lončariji in čevljarji. — Jacob Quaglia v Ljubnem ni počival. Potoval je v Italijo, odkoder je njegov oče v težko okovani palici prenašal zlato in srebro. Njegova hči v Ljubnem je bila zatočišče premočnim ben-gim Slovincem. Prišel jim je velike gostije, zaradi katerih so dali hiši ime: »Pri fotru! Končal je kakor v stari povesti: obležal je na mostu mrtev tam nekje na Gorškem.

Ta Jacob Quaglia je bil oče Marije poročne Ambrožič. Njo je oblikovala trda gorenjska zemlja. Bila je v neutrudljivosti in varčnosti prava hči očetova. V njej ni zilo solzave sentimentalnosti, nobenih praznih maren. Trda, a pravična v vsem. 80-letna: še vedno čudežno razgibana v delu, kakor da je edino žibalo, oporišče in ravnotežje v delu. Vedno trajajoča aktivnost se niti za trenutek ni umaknila razneženosti, ki tako pogosto polje skozi pozna leta starih ljudi. Strogo stvarna je bila do svojih otrok in vnukov. Skozi red in strogost je sijala njena dobra beseda. To vrlino cenim sedaj, ko vem, da vzraste človek iz take stvarne vzgoje v vse drugačno obliko kakor pa iz zvrhane mere osladnih početi meščanskih družin. Vedno je pripovedovala o čudnih potovanjih svojega deda, o gorenjskih voznikih, ki so na parizirjih prepeljavali blago iz Italije in sosednjih dežel, o pustolovskih gorenjskih fantov, in to v svojem stilu epske stvarnosti. In še trpljenje in vsaka iskra bolesti se je poskrila v nemosti in kipoovitosti gorenjske gospodije. Ustvarila je zapuščino, ki je dragocena lastnina njenih otrok, njeno življenje pa izgoreva v življenje naše zemlje in našega človeka. Spoštovanje tej vzorni gorenjski ženi, mir njeni duši, ki je v preteklem tednu odromala v večnost. — B. O.

Uboj v Tremerjah

Laško, 22. februarja.

Ta mala vasica med Laškim in Celjem bo postala znana po zločinu, ki se tam vrste drugo za drugim. V živem spominu so še požigi preteklega meseca, nekaj oseb je zaprtih, pa pravih zločincev menda le še nimajo.

Dne 18. t. m. pa se je zgodil nov zločin, ki se po svoji sirovosti odlikuje od vseh drugih. V Tremerjah živi neka Marija Razborsk s hčerko Justino. V njemu imajo neko kočo, v kateri prenočujejo delavce, zaposlene v bližnjih gozdovih. Med temi prenočevalci so bili tudi 30letni Jože Askerc in brata 24letni Jakob in 20letni Ivan Zavšek, oba iz Brstnika obč. Marija grader pri Laškem. Ze v nedeljo, 16. t. m., so se nekaj sporekli, ker je Askerc zatrjeval nedolžnost zaradi suma požiga zaprt-

Še nekaj o železniški katastrofi pred 13. leti

Zagorje, 22. februarja.

Na tem mestu smo že 15. januarja sporočili nekaj podrobnosti o veliki železniški katastrofi, ki se je odigrala v prvih jutranjih urah 16. februarja 1917. Tedaj se je zaradi hudega deževja utrgala lavina kamenja in zemlje v trenutku, ko je privozil mimo nabasan vlak vojakov-dopustnikov. Lavina je zasula in stlačila pet natrpanih vozov z žrtvami vred. Število smrtnih žrtvev je bilo vsekakor veliko, natančnejši podatki pa še vedno manjkajo.

Na razna vprašanja, ki jih je na to pre-jelo uredništvo, sploh ni moglo odgovoriti, pač pa se je podal vaš poročevalec k zagorskemu zdravniku g. dr. Tomi Zarniku, ki je prvi nudil pomoč ponesrečen-cem in agnosiral mrtvece. Pripoveduje:

Ob dveh zjutraj so mi telefonirali s postaje, da se je zgodila velika nesreča. Hitro sem pograbil tri kofce obvez in okrepčil in se jadno napotil v temno de-ževno noč. Na postaji me je čakala loko-motiva in ko smo previdno privozili na mesto nesreče, so že svetili z lesenimi bakljami. Hrušč in krik, ki ga je strahot-no povečevalo grgranje narasle Save, je bil tak, da ne najdem zanj besed. Toliko sem razločil, da je bilo vse stlačeno in da je veliki pulman visel čez škarpo nad re-ko. Ko so ponesrečenci doznali za zdrav-nika, so me začeli oblegati v vseh mogo-čih jezikih. S silo sem se jih moral otre-sti, kajti ti so bili le lažje ranjeni in so se kmalu zgubili proti Trbovljam in Za-gorju. Težko ranjeni pa so medli in ha-lucinirali na klopet v vozovih. Zdroblje-na stegna in kosti, noge, vseče le še na košatih kože, vsakovrstni zlomi kosti in

ga Franceta Razborskega, Zavška pa sta bila mnenja, da je dobro, če je zaprt. V prepi-ru je baje Askerc potegnil žepni nož in z njim grozil bratoma Zavšek, ki sta pobeg-nila. Dne 18. t. m. je bil Askerc v družbi z Mat. Krajncem pri zdravniškem pregledu v Celju ter sta se okrog 20. vračala po obisku raznih gostiln domov. Ko sta brata Zavšek začela prepevajoča prisleca, sta skočila iz koč, zagrabila vsak eno poleno ter počakala ob potu. S pozdravom »ser-hus Joško« je Jakob Zavšek udaril po Askercu, ki se je takoj zgrudil na tla. Na tleh ležečega sta nato s poleni strahovito pretepala toliko časa, da se ni več ganil in da je Krajnc rekel: »zdaj ga pa le pustita, ima že dosti«. Zavška sta šla nato v kočo po svetiljko ter z Justino Razborskovo od-

nesla ranjenca v koč, kjer sta ga polo-žila na fiziološko in ga še zmla. Pri tem opravku sta šla Just in Ivan Askerc v bliž-njo gostilno po 2 l jabolčnika, nakar so se vsi skupaj vsedli okrog mize in pili, do-čim je Askerc hropel na tleh, bruhal kri in prosil pomoči, čes: »Jaka pomagaj!

Ko je Jaka Zavšek slisal ta klic, je sko-čil po po-eno z besedami: »Čakaj, čakaj, hudič, te bom še enkrat, boš lažje jamral.« Nadaljno pretepanje je ubranila Marija Razborsk, rekoč: »Saj ima dosti«. Ko so popili pijačo, so šle obe Razborske in Zavška k počitku. Slišali so ponoči Askerc-čvo hropenje, pa se zanj niso zmenili, marveč ga pustili brez zdravniške pomoči, da je umrl okrog 3. zjutraj. Taka podvi-vanost se pač malokje dobi.

strašne poškodbe po vsem telesu. Vse za-krpiti, obvezati, to je bilo moje delo od dveh do osmih v jutro, vmes pa stek in umiranje vse navzkriž. Neka ženska je dobila močan udarec na lobanjo, ves čas je tekala okoli mene in vpila držče se za-avo: »Glava boli, boli glava, pomagaj-te ali me pa zastrupite!« Bilo je strašno in sem že skoro omagoval. Med tem sta pela telefon in brzovaj na vse kraje. Vlak iz Ljubljane je iztiril in šele okoli osmih je prispel dr. M. Rus in pripeljal sani-tetni oddelek, ki me je razbremenil. Ne-kaj amputacij so morali takoj izvršiti. Ko smo agnosirali mrtve, sem bil popolno-ma izčrpan. Izkopavali so jih še par dni, a koliko mrtvih je sploh bilo, tega ne vem in najbrže bi bilo težko dognati, ker so na migljaj vojnih oblasti morali molčati vsi časopisi. V vlaku se je nahajala tudi velika pošiljka denarja, okroglo 3 milijone kron, naši so jih.

V mrtvaški knjigi zagorske fare so pa pod podružnico Sv Urh vpisane naslednje mrtve žrtve grozne nesreče, ki so jih raz-en strojevodje, pokopanega v Mariboru, vse pokopali na ljubljanskem pokopali-šču, in sicer: infanterist S. R. 49 Jurij Vineze; četovodja tit. narednik 115. I. Div. Better Mihael; inf. I. R. 39. Pruš Ro-so; četovodja Ldst. 27. Dientmann Ferdi-nand; inf. Ldst. 27. Pohar Jožef; inf. S. R. 39. Trotoilta Johann; inf. Ldst. 27. Koc-jančič Johann; strojevodja Welcher Jurij; neznan civilist; rezar. I. R. 39. Dondos Jožef ter inf. I. R. Gašpersič Anton.

Imena ostalih žrtvev so se bogve kje za-prašila, nekje v svetu je žena pogrešila moža, dete očeta ali dekle ljubčka, bogve, potem pa je ostal le še spomin. Če je...?

Zgoraj: z verigami ograjene ruševine vlaka. — Spodaj: iz razbitega ambulančnega voza pobirajo vrednostne pošiljke.

ELITNIKINO MATICA

Premiera ta teden!

Sonny Boy iz velefilma

Singing Fool

SK ILIRIJA V LJUBLJANI

Zimsko kopališče

otvorno od 10. do 16. in od 18. do 20., ob sobotah od 16. do 20., ob nedeljah ves dan.

Lep plavalni bazen, prhe.

Topla voda in zrak.

Člani Din 7, nečlani Din 10, —

Danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri!

Na razpotju strasti

V glavni vlogi VERA MALINSKAJA

Krasna vsebina!

Mladini neprimerno!

Premijera!
Film ljubezni in
strasti.Elitni
kino Matica

Tel. 2124.

Teodor Däubler v Ljubljani

Predavanje in recitacije v gledališču. —
Banket Pen-kluba.

Ljubljana, 22. februarja. Včeraj je prispel v naše mesto iz Zagreba, kjer je bil sprejet z odlično pozornostjo, nemški pesnik g. Theodor Däubler, predsednik berlinskega »Pen kluba« in član Pruske pesniške akademije. Ugodnega gostu sta pozdravila na kolodvoru predsednik ljubljanskega »Pen-kluba« g. Oton Zupančič in tajnik g. dr. St. Leben. Popoldne si je ogledoval mesto in se peljal z avtomobilom v Cankarjev rojstni kraj — na Vrhniko. Ljubljana, ki jo je videl g. Däubler po štiridesetih letih je napravila nanj najugodnejši vtisk.

Zvečer se je vršil v dobro zasadenem dramskem gledališču Däublerjev literarni večer. Na odprtem odru je g. Däubler izrekel presrečno dobrodošlico gledališki intendant in prvak slovenskih književnikov g. Oton Zupančič. V svojem govoru je obudil zanimive reminiscence na kongres Pen-klubov v Oslu na Norveškem, kjer je g. Däubler pokazal ob srečanju z govornikom izredno toplotno in živahno zanimanje za Slovence, zlasti se za usodo naših rojakov onkraj meje. V g. Däublerju imamo svetovnega književnika, ki Slovence in Jugoslovence pozna in cenil. — G. Däubler se je zahvalil z lepinami besedami, ki so se končale s slovenskim stavkom »Moja ljubica Ljubljana«. Nato je gost iz Berlina v predavanju »Goethe und Hellenismus« razvil svoje globoke in interesantne misli o antiki, zlasti o helenski umetnosti in filozofiji ter je pokazal, kako je Goethe s »Farbenlehre« genialno domel prav bistvo helenskega duha. Kakor se je razodel v likovni umetnosti. Predavatelj je po svoje dokazoval vplive antike na srednjeveško in renesančno miselnost in zmote klasicizma. Njegova izjava, da je izvenela v plaidoyer humanistične naboja, predavanje, ki se je gibalo v subjektivno zamračeni globlji umetnostne in kulturne filozofije, sezajalo ponekod v mistiko, so oživljali trenutni govornikovega pesniškega patosa. Zanimivost mu je dajalo zlasti to, da se je naslanjal na predavateljevo osebno doživljanje antike na njenih klasičnih tleh. v Grčiji, kjer je g. Däubler preživel več poučevanju in ljubezni do stare Helade posvečenih let.

Po predavanju, ki ga je občinstvo pozorno poslušalo, je g. Däubler prečital vrsto svojih lirskih pesmi, ki kažejo izredno tenkočutnost, globoko kultivirani okus in jezikovno bogastvo. Skoda, da zaradi prehladnega grla, ki ga je ves čas oviralo pri govorjenju, ni mogel prebrati še novele, ki se odigrava v Ljubljani. Občinstvo se je odličnemu gostu ob koncu zahvalilo s presrečnimi ovacijami.

Po literarnem večeru je priredil Pen-klub svojemu gostu banket pri »Slonu«. Navzočih je bilo 14 članov. Domačini gostitelja g. Oton Zupančič in v nemškem nagovoru ponovno poudarila Däublerjevo simpatijo do našega naroda. Njegovo široko srce stališče v narodnostnih sporih in izraženo veselje slovenskih književnikov, da ga imajo v svoji sredi. Prijetno kramljaloc je nato g. Däubler privođeval kako je za mladih let v Trstu prihajal na naše plačice. Ki jih pozna vse po vrsti in v našo Ljubljano, čije ime mu je vsikdar zbuđalo tole spomine. Na Trizlav (— tudi Bog Nemec, po čem dokaz njihovega mešanja s Slovani) je vseh tih štirideset let, odkar je ostavil naše kraje, ostal v njegovem srcu kot miličen simbol. Trizlav je gora ki je vidna s treh po jeziku in zgodovini ločenih svetov: slovenskega, romanskega in nemškega. V njegovi rodini so še vedno žive svetle tradicije leta 1848, tradicije narodne svobode in enakopravnosti. Tudi on živi v tem duhu, zato je vedno odločno priznaval vsakemu, še tako majhnemu narodu pravico do svobodnega razvoja. Zato tudi do celja razume slovensko bolelost ob težki narodni izgubi po svetovni vojni, zategadelj z umevanjem in ljubezno zasleduje položaj naših manjšin. G. Däubler je napil spoznanju med narodi.

Kakor je poudarjal v razgovoru s tovariši v klubu, je izredno zadovoljen z vtiski, ki jih bo prinesel v domovino iz Jugoslavije. Poveličeval je naš napredek in nam napovedoval lepo bodočnost. Zanimale so ga ožje slovenske razmere: njegov dobri spomin je ohranil še mnogo naših imen. Naš jezik, ki ga je nekoč gladko govoril, pa je v štiridesetih letih pozabil.

Danes popoldne se je v spremstvu g. Otona Zupančiča in nekaterih drugih članov Pen-kluba odpeljal na Gorenjsko. Jutri se bo vrnil preko Dunaja in Draždane, kjer začasno biva. Prihodnje leto nas bo najbrž zopet obiskal, če ne bo med tem nastopil predavalno turnejo po Ameriki.

Letna skupščina Bratovske skladišnice na Jesenicah

Jesenice, 22. februarja

V nedeljo 16. t. m. se je vršila pod vodstvom predsednika dr. Obersnela redna letna skupščina krajevnih bratovske skladišnice na Jesenicah. Od 85 izvoljenih je bilo navzočih 48 delegatov ter se je pri tem močno opazilo odstopnost gotovih delavskih skupin. Poročilo krajevnega upravnega odbora navaja, da je imela bolniška blagajna v poslovnem letu 1929 skupnih dohodkov 1.694.607 Din, izdatkov pa 1.738.035,92 Din, tako da so izdatki presegali dohodek za 43.428,92 Din. Premoženjsko stanje bolniške blagajne dne 31. 12. 1929 je bilo naslednje: Aktivna 1.027.749,85 Din, pasiva 364.000 Din, čistega premoženja je bilo torej 663.749,85 Din. Premoženje bolniške blagajne se je nitižalo v računskem letu za 43.428,92 Din, to je za ono vsoto, za katero so izdatki presegali dohodek. Vzrok nepopolnave poslovnega uspeha je predvsem ta, ker je ob začetku leta 1929 nastopila epidemija hripa, tako da se je število obolenih tekoma prvih mesecev v letu izredno povišalo. Ta pojav je imel za posledico, da se je v preteklem letu izplačalo za 93.483,25 Din več hrane in hrane za zdravljenje 48.756,84 Din več kakor v prejšnjem letu. Tudi ostali izdatki so bili sicer višji kakor v prejšnjem letu, vendar pa so, izjemski hrani-

ne, po odstotku naprav dohodkom ostali po večini v istem razmerju kakor prej. Kot nov izdelek naprav prejšnjim letom je bilo omeniti prispevek za osrednji fond bolniških blagajin pri glavni bratovski skladnici, ki znaša 23.798 Din in ki je bil vpeljan z mesecem julijem 1929. Ta postavka pa nima na poslovni uspeh bolniške blagajne nikakega vpliva, ker se je za ta fond dočel poseben povišek k rednemu prispevku. Končno bi bilo omeniti še izdelek 18.595,60 Din, ki se je uporabil za izpopolnitev kanalizacije pri bolnici in v bodoče tudi ne bo več obremenjeval poslovnega računa bolniške blagajne.

V poslovnem letu se je zgradil pri bolnici prizidek po načrtu in proračunu, ki ga je odobril upravni odbor v svoji seji dne 28. 11. 1928. Skupni stroški za ta prizidek so znašali 105.677 Din. Zgradba, ki ima v pritličju dve sobi, v podstrešju eno sobo ter v podpritičju eno sobo in dva kletna prostora, je bila dovršena v mesecu avgustu. Od novih prostorov se uporabljata ena soba kot pisarna za upravitelja bolnice, ena večja soba pa za seje upravne odbora. Za neugodno in pokojninsko blagajno, katerih premoženje upravlja glavna bratovska skladnica v Ljubljani, prikazuje poročilo krajevnega upravnega odbora poslovni uspeh samo v toliko, kolikor je krajevna bratovska skladnica po nalogu glavnega upravnega odbora upravljala poslovanje na račun glavne bratovske skladnice. Številčni rezultati krajevnega področja so bili naslednji: Nezgoda blagajna izkazuje 104.544,98 Din prebitka. Dohodki, sestojeci iz prispevkov podjetja, naložene imovine in drugih dohodkov znašajo skupaj 292.201 Din 03 para, izdatki za zdravniško pomoč in zdravila, hrano, rente, ponesrečenim, vdovam, sirotam, sorodnikom, pogrebne, uravne in druge stroške pa skupaj 187.656 Din 5 para.

Pokojninska blagajna je imela 809.257,29 Din prebitka. Dohodki od prispevkov članov, prispevkov podjetja, obresti naložene imovine in vrednostnih papirjev, donosa posestev in drugih prejemkov znašajo 1.624.132,41 Din, izdatki za pokojnine, odpravnine, dospelo premijsko rezervo po starih pravilih ter uravne in druge stroške pa 814.875,12 Din, tako da je znašal prebitok poslovanja gorno vsoto.

Statistični podatki: bolniška blagajna. Stanje članstva in svojcev koncem 1. 1929. (Številke v oklepajih se nanašajo na leto 1929.) članov 2416 (2300) svojcev 3418 (3242). Bolniška blagajna je nudila svojim članom zdraviljenje v 1551 (1102) primerih s skupaj 24.271 (19.384) dnevi boleznij in ambulatorično zdraviljenje v 3302 (2299) primerih. Hranarina se je izplačala iz bolniške blagajne za 23.171 (18.267) bolnih dni. Smrtnih primerov je bilo 17 (20). Svojcem članov se je nudilo zdraviljenje v 3097 (2739) primerih. V bolnišnicah se je zdravilo 908 (756) članov v 8088 (8094) dneh in svojcev 213 (237) v 246 (1839) dnevih.

Nezgoda blagajna. Stanje članstva in rentnikov je bilo koncem leta: zavarovancev 2467, rentnikov 27, vdov 5, sirot 8 in 3 sorodniki. V 202 nezgodnih primerih se je izplačala hrana in hrana 100 % rentna za 832 dni. Nove rente so se priznale 7 članov.

Pokojninska blagajna. Stanje članov in njihovih svojcev ter upokoencev koncem leta je znašalo 2313 članov. 1310 žen in 1973 otrok; staroupokoencev 60, vdov 198, sirot 58, novoupokoencev 63, vdov 58 in sirot 41. V teku leta je bilo na novo upokojenih 6 članov, 13 vdov in 9 sirot, odpadlo pa je 6 upokoencev in ena sirota vsled smrti ter 9 sirot iz drugih vzrokov. Poročilo poslovnega odbora je bilo s strani delegatov soglasno odobreno, volitve novega upravnega odbora se glasom pravil to leto niso vršile, nač pa se je upravni odbor imenoval s tem, da je bil kroničar Anton Pikon, v nadzorstveni odbor pa Fran Mohorič in Ivan Lekra.

Iz središča Bele Krajine

Črnomelj, sredi februarja.

Prej smo vedno jedikovali, da imamo v Črnomlju premalo prireditelj in zabave. Odkar pa imamo naš Sokolski dom, je tudi razvedrila, duševnega užitka in zabave dovolj. Tako se je 16. t. m. vršila prireditelj podružnice Redčega križa v vseh prostorih Sokolskega doma. Čeravno pustni čas posebno pri nas po deželi ni primeren za resnejše prireditve, se lahko vendar polvalimo, da je velika dvorana bila prično zasledena in da je bil uspeh dosežen v vsakem pogledu.

Zdi se nam zelo uместno, da se je ljudstvu pred plesom nudilo tudi nekaj duševnega užitka. Posebno je občinstvu ugajala živa slika »Kosovska devojka«, solončice g. učitelja Turka, kakor tudi vilinski ples. Nedvomno pripada glavna služba za to prireditelj višjemu sreskemu pristavu g. Francetu Znidaršiču, ki ima tudi največ zaslug za širjenje ideje Redčega križa v Beli Krajini. Obrtniški ples, ki se bo vršil 23. t. m. tudi v vseh prostorih Sokolskega doma, obeta biti dober obiskar in zanimiv. Pod pokroviteljstvom vrle gospe Katicice Korenovic bo letošnja maskarada sokolske deke 2. marca, dočim bo sokolska maskarada na pustni torek zaključila zimsko sezono. Razen sokolskega se bo vršil 2. marca še v Lacknerjevem hotelu planinski in lovski ples.

Sedaj, ko vidimo, kako Črnomelj zelo napreduje posebno z lepo se razvijajočo industrij in trgovino in ko je naš Sokolski dom postal narodno, kulturno in družabno središče vsega življenja v Črnomlju in okolici, bi bilo želeli, da bi prišlo enkrat tudi do popolnoma urejenih razmer v naši mestni godbi, ki potrebuje temeljite rešitve. Prevečkrat obzirni in komplimentni ne vodijo nikdar do dobrega in velikega uspeha. Ni nam treba poudarjati, kako velikega pomena je dober in discipliniran godba v vsakem mestu. Včasih smo tudi v zimskem času ob lepem vremenu imeli vsaj promenade koncerte, zdaj jih nimamo. Pri javnih veseljih in koncertih morajo igrati naši godci večinoma brez kapelnika. Naše miroljubnosti je konec. Zato še enkrat poudarjamo, naj prenehajo razni obzirni, naj se napravijo red in disciplina v naši mestni godbi, naj bo postavljena za kapelnika oseba, od katere bo vse mesto imelo korist, tako godci, kakor tudi peči in ostala kulturna in narodna društva v Črnomlju. Kolikor poznamo odličnost predsednika našega glasbenega odseka g. J. Strugarja, bo on to tudi napravil.

Službena obleka za politično-upravne uradnike

Kakor smo že poročali, je ministrski predsednik in notranji minister na podlagi čl. 119 zakona o notranji upravi izdal pravilnik o službeni obleki uradnikov resora notranjega ministrstva. Službeno obleko nosijo okrožni inspektorji in oni uradniki prve in druge kategorije resora notranjega ministrstva, ki so na službovanju pri sreskih načelnikih, sreskih izpostavah in državnih krajevnih policijskih oblasteh vseh vrst. Službena obleka je svečana, vsakdanja in poletna.

K svečani obleki spadajo: čepica, suknjič (redingot), hlače, telovnik, rokavice, meč in suknja.

K vsakdanji obleki spadajo: čepica, bluza, hlače, telovnik, rokavice in meč. Po potrebi se nosi tudi suknja, plašč, kratka suknja ali dežni plašč.

K poletni službeni obleki spadajo: poletna kapa, poletna bluza, poletne hlače, rokavice in meč.

Čepica ima obliko »šapke« ter je izdelana iz blaga ali kamgarna temnodr. barve z rdečimi obšvi. Sprejaj ima emajlirano kovinsko kokardo v državnih barvah z rumenim kovinskim državnim grbom.

Suknjič (redingot) in hlače so istotako modre barve, suknja pa je črne barve. Ovrtnica mora biti iz črne svile. Meč ma držaj iz bele kosti ter rezilo dolgo 40 cm. Nožnica je izdelana iz pozlačene medij ter je na sred' gornje polovice okrašena z državnim grbom. Pri svečani obleki je pas meč iz bele kosti, pri vsakdanji obleki pa ni treba, da bi bil bel in se nosi pod blužo. Poletna obleka je iz belega platna in se sme nositi od 1. maja do 31. oktobra. Pravilnik predpisuje o službeni obleki vse podrobnosti. Poleg službene obleke se more nositi po potrebi tudi revolver.

Položaj uradnika je označen s posebnimi epoletami.

Svečano obleko so dolžni nositi samo starejši v mestih in sicer od 6. skupine I. kat. ali I. skupine II. kat. dalje. Nižji in podrejeni uradniki ne nosijo svečane obleke. Starejšine, katerih uradi se nahajajo izven mesta, in sicer od 6. skup. I. kat. ali od 1. skup. II. kat. dalje kakor tudi šefi oddelkov uprave mesta Beograda, morejo nositi svečano obleko, ni jim pa treba. Okrožni inspektorji imajo pravice, da nosijo vsakdanjo službeno obleko bodisi v službi ali izven nje. Ostali zgoraj označeni uslužbenci so dolžni, da nosijo v službi in izven nje vsakdanjo službeno obleko. Starejši in v izjemnih opravičenih slučajih ni treba nositi vsakdanje službene obleke. Onim, za katere je predpisana obvezna službena obleka, je ni treba nositi, kadar so na letnem dopustu, v odsotnosti ali na bolezenskem dopustu, ali pa kadar so po odredbi oddaljeni od službenega mesta. Razen tega more starejšina v izjemnih opravičenih slučajih pooblastiti podrejenega uradnika, da v danih razmerah ne nosi službene obleke, zlasti pa policijske uradnike, kadar to nalagajo posebni službeni razlogi. V tem primeru imajo ti organi namesto obleke nositi na notranji strani suknjiča kovinsko plaketo z grbom in napisom »Organ javne varnosti, pri sebi pa morajo imeti tudi potrebno legitimacijo.

Svečana obleka se nosi pri svečanih prireditvah in sicer na državne praznike in kadar se za kake svečanosti izredno odredi. Poletna obleka se more nositi samo namesto vsakdanje. Službena obleka se ne nosi v inozemstvu. Upravnik mesta Beograda in pomočnik upravnika mesta Beograda ne nosita službene obleke.

Izjemoma nosijo tudi uradniki III. kat. v službi pri zgoraj navedenih uradih vsakdanjo službeno obleko, ako ne vrše pretežno notranje pisarniške službe. Kdo izmed uradnikov III. kat. ima pravico in dolžnost nositi službeno obleko in do kdaj, odloča ban v vsakem posameznem slučaju.

Uradniki so dolžni nositi službeno obleko po predpisanim kroju, čisto in nepokvarjeno. Nabavljajo jo na lastne stroške, imajo pa pravico do doklade in sicer uradnik, ki so dolžni nositi tudi svečano obleko, po 200 D'n na mesec, ostali uradniki pa po 150 D'n. Uradniki, ki jih starejšine oproste nošenja službene obleke, nimajo pravice do te doklade.

Starejšine so dolžni skrbeti za točno uporabo predpisov tega pravilnika, kakor tudi za to, da podrejeni uradniki nastopajo v predpisani in dobro ohranjeni službeni obleki. Ako opazijo, da uradnik ne obnavlja pravočasno svoje službene obleke, ga opomnijo na predpisano dolžnost, če pa ostane opomin brezuspešen, imajo postopati po disciplinarnih predpisih.

Uradniki pozdravljajo, kadar nosijo službeno obleko, s salutiranjem kakor vojniki. Dolžni so, da se pozdravljajo med seboj.

Za uradnike policijskih straž in za ostalo policijsko stražo osebe kakor tudi za služitelje ne veljajo predpisi tega pravilnika, temveč se bo vprašanje njihove službene obleke uredilo s posebnimi pravilniki.

Službene obleke se morajo nositi najkasneje od 1. julija t. l. dalje, mesečno doklade zanje pa se bodo dolžni izplačevati s 1. marcem t. l.

Ta pravilnik je stopil v veljavo z objavo v »Službenih novinah«, ki je bila izvršena z večerajšnjim dnevom.

Pravi čas za ribje olje

Dobro se spominjam, kako smo kot otroci morali vsako zimo prestati kuro z ribjim oljem. Takoj po večerji je mati vzela s police večjo steklenico z žolto vsebino, a mi smo se morali postaviti v vrsto kakor vojniki in je vsak izmed nas moral stopiti mimo matere ter použiti svoj delež, polno žlico ribjega olja. Marsikdo izmed nas je pri takim požirku nakremžil obraz.

Znano je, da ribje olje ni nikakla sladkost. Pa vendar se najdejo otroci, ki ga imajo silno radi. Tako se spominjam slabotne devojčice, ki je bila pri nas par mesecev na počitnicah in je takisto sodelovala v tej naši domači »paradi« mimo ribjega olja. Za njo je bilo ribje olje prvovrsten užitek in dekletke je posebejno slaherno kapljico. Ne verjamem, da bi bil kdo pripravljen mojo mater do tega zdravljenja s slabim nasvetom. Razume pa se, da take pristne kure materam ne morem svetovati. Ako je otrok popolnoma zdrav in pravilno hranjen, ne potrebuje ribjega olja. Ako pa popušča teč, posebno, ako otrok bolega na skrofulozo,

Naročajte „NAŠO DOBO“!

Nova publicistična revija se predstavlja javnosti

Stopamo pred javnost z vabilom na naročbo nove slovenske revije, ki smo ji dali ime »NAŠA DOBA«. Vabimo k naročevanju s trdno zavestjo, da smo z novim časopisom izpolnili važno vrzel v našem tisku. Ze dolgo smo dobivali iz vrst naših izobražencev pisma, da bi bila poleg vsega, kar izdajamo, nujno potrebna še dobro urejena publicistična revija, ki bi se bavila s problemi in vprašanji nacionalnega, kulturnega, socialnega, gospodarskega in mednarodnega življenja. Dobro smo se zavedali, da potreba takega časopisa stalno raste. Po velikih pretresih in materialnih krizah vojnega in povojnega časa se človek zopet vrača k pravilnemu vrednotenju idej, naobrazbe in prosvete; pod nemirnim, naglo drevečim videzom vsakdanjega življenja išče iznova odgovora na nešteto vprašanj; neutegoma se trudi, da spozna vse duhovne in materialne sile, ki gibljejo sodobno življenje. Mislečemu posamezniku danes ne zadostuje več sicer nujna informacija in kronika, ki mu jo nudi dnevnik, marveč hoče temeljitejšega razglabljanja, podrobnejših informacij, širših razgledov po domačem in tujem svetu. Na pestrem torišču nacionalno-političnih, kulturnih, socialnih in drugih tvornih sil, ki gibljejo naš narod in vse človeštvo, vznikajo nenhoma novi pojavi, nova vprašanja. Nekoč je naš izobraženec spoznaval probleme matiko svojega časa iz tujih revij. Danes vemo, čemu se moramo tudi tu postaviti na lastne noge! Koliko novih problemov in vprašanj nam je prinesla samo nova, nacionalna država! V kakšno širino se nam je odprlo obzorje z novimi, neposrednejšimi mednarodnimi stiki!

Revijo, ki bi ustrezala tem namenom, smo z organizacijo našega tiska neprestano pripravljali. Stopamo na plan v trenutku, ko smo trdno odločeni, da vzlic vsem novim gmotnim žrtvam, ki so v majhnem slovenskem krogu nujne, ustvarimo dobro urejano, sodobno, potrebam naše inteligence v največji meri ustrezajočo revijo.

Pridrži mo si, da program podrobneje začrtamo v prvi številki. Programatično naj povemo v tem trenutku samo tole: »Naša doba« bo publicistična tribuna, kjer bodo prišla do izraza vsa dobra mišljena, širokemu okviru nacionalnih in kulturno-progresivnih idej se prilagajajoča mnenja. Noče biti dogmatična, marveč bo skušala s pošteno in resno diskusijo, z zanesljivim informativnim gradivom in z dobrimi pregledi pokazati našemu izobraženec pravo jedro sodobnih pojavov v domačem in tujem javnem življenju. Revija ne bo znanstvena, marveč poljudna, vendar pa ne v vsakdanjem pomenu te besede. Skrbeli bomo, da bo idejno in po obliki svojih načeloma ne anonimnih prispevkov na višini, ki bo častna za informativno glasilo slovenskega izobraženstva.

»Naša doba« bo obravnavala nacionalno-politična in splošno državna vprašanja, kulturne probleme v najširšem smislu, nasledujoč vse nove pokrete in pojave v duhovnem svetu, sociološka in socialna vprašanja, narodnogospodarske zadeve, mednarodno politiko, omladinske probleme, pravno življenje, slovanska vprašanja itd. Prinašala bo memoarje in drugo zanimivo gradivo, imela bo stalen zunanje-politični, gospodarsko-socialni in kulturni pregled. Posebna skrb bo posvečena pregledu domačih in tujih revij; tu bo objavljala važnejše članke v izveščku.

UREDNIŠTVO »Naše dobe« se je sestavilo takole: Direktor revije je dr. Albert Kramer. Uredniški odbor tvorijo — vsak za svojo posebno interesno sfero — dr. Joža Bohinjec, B. Borko, Božo Borštnik, Ivan Mohorič in dr. Bogumil Vošnjak.

SOTRUDNIŠKI KROG bo tako širok, kakor ga nima nobena naša revija. Priglasila se nam je že sedaj dolga vrsta uglednih intelektualcev, med katerimi so mnogi že znani po svojem odličnem persus. Med drugimi so nam obljubili sodelovanje gg.: Baš Fr., profesor (Maribor), Brodar Sr., prof. (Celje), dr. Černič Mirko, primarij (Maribor), dr. Dolenc Metod, vseučiliški rektor (Ljubljana), dr. Grisogono Prvislav (Split), dr. Grum Slavo, pisatelj (Zagorje), Flere Pavel (Beograd), dr. Ilesič Fran, vseuč. prof. (Zagreb), dr. Knafljč Vladimir (Ljubljana), Kristan Anton, minister n. r. (Ljubljana), Lajovic Anton, skladatelj in publicist (Ljubljana), dr. Lapajne Stanko, univ. prof. (Ljubljana), dr. Melik Anton, vseuč. docent (Ljubljana), dr. Ogris Albin, izredni vseuč. prof. (Ljubljana), Orožen Janko, prof. (Celje), dr. Rošbida Ivan, primarij (Ljubljana), Seidl Ferdo, šolski svetnik (Novo mesto), dr. Šišić Ferdo, univ. prof. (Zagreb), dr. Škerlj Božo (Ljubljana), dr. Tasić Gjorgije, univ. prof. (Ljubljana), dr. Zarnik Boris, vseuč. prof. (Zagreb), dr. Zupančič Niko (Ljubljana) itd. itd.

Sotrudniški krog se bo še znatno razširil; pritegnili smo vanj tudi nekateri odlični publiciste iz Češke, Poljske in iz drugih slovanskih dežel, mimo mnogih uglednih intelektualcev iz naše države, zlasti še iz Beograda in Zagreba.

Redakcionalno in sotrudniško tako zasnovana »Naša doba« pa bo imela tudi dostojno opremo. Izhajala bo točno vsako drugo soboto v zvezkih po 32 — 48 strani. Tiskana bo na dobrem papirju in z ličnimi črkami ter bo imela ovitek iz trdega papirja.

Naročnino smo odmerili najnižje, kar je v naših razmerah mogoče: 120 Din na leto ali mesečno 10 Din. Lahko se bo plačevala tudi četrtletno po 30 Din. Tako nizka naročnina je pri nas za 14dnevnik brezkonkurenčna. Mogoča je samo ondi, kjer izhaja več listov in se tako z ekonomizacijo dela in materiala znižujejo režije. Dobro pa se zavedamo, da pomeni ta revija zaradi svoje izredno nizke cene znatno finančno obremenitev, ki jo bo mogoče olajšati le s tem, da se prijavi čim več naročnikov.

Volja je trdna in cilji so čisti. Zaupamo v samozavest slovenskega izobraženca in verujemo, da bo revija zavzela v našem narodu ugledno in vplivno mesto.

Naročite »Našo dobo« nemudoma! Zahtevajte prvo številko na ogled!

Poslužite se večerajšnjemu »Jutru« priložene dopisnice!

Uredništvo in uprava »Naše dobe« sta v Ljubljani, Knafljeva ul. 5.

Konsorcij »Jutra«

Uredniki »Naše dobe«

popostih katarjih, mrličnosti in žleznih oteklinah, tedaj bo zdraviljenje z ribjim oljem gotovo uspešno. Znano pa je, da je težkoča v tem, ker mnogi otroci ribjega olja nikakor ne uživajo radi.

V takem primeru je po povzitem olju treba dati otroku žlico jabolčne kaše, malo čala ali kosček čokolade. Če tudi ti sladki dodatki niso uspešni, ker je otroku okus po olju naravnost odvraten, tedaj je treba otroku dati namesto ribjega olja Jemali, prašek, prirejen z ribjim oljem in sladnim ekstraktom.

Z Jemalom sem pri svojih lastnih otrokih imel dobre izkušnje. Dve do tri velike žlice Jemalta dnevno zadostujejo. Priporočam, da se zdraviljenje z ribjim oljem ali z Jemalom prevede tako, da ga otrok uživa skozi dva do tri mesece, toda ne zapored, temveč vsakemu mesecu uživajmo Jemalta naj sledi mesec dni odmora. Ako se poleg zadostnega zraka in svetlobe pobrigamo tudi se za hrano, ki naj bo bogata na hranihvi solah, kakor tudi za razumno uvrščanje telesa, tedaj se lahko nadejamo, da bo otrok srečno prestal zimo.

Dr. Rr.

La Boheme v ljubljanski operi

Snov tega romana najrazličnejših tipov malih umetnikov iz pariskega bablona je zahtevala od komponista Puccinija najoostrejši karakterističnejske umetnosti. Slikati mora vročevrnost in prekipevajočo radost poleg največje bede, liriko poleg tragičnosti, grotesko, humor, burškost, ekstatično zamaknjenost, globlino iskreno občutenega prijateljstva, raznosnost, smrt. Družba te pretresljive Murgerjeve zgodbe sestoji iz lirčnega sanjevinika pesnika Rudolfa, velikosrčnega slikarja Marcela, lahkomiselnega komponista Schau-narda, skrobljenega filozofa Collina, zama-

nične, na smrt bojne Mimí, preračunljive kokete Musette itd. Pestra mešanica raznih tipov, ki imajo vsi primerno muzikalno obleko. Puccini je vse to spretno povezal v opero, ki ima povsod in vsakokrat močan uspeh, zlasti še, ako je zasleda prvovrstna.

Pri nas se je posrečilo spraviti »Boheme« na oder z domačimi mečmi z edino izjemo z. Grbe, in to v večedostni obliki. Slišal sem danes go, Ribčevca v vlogi Mimí. Reči moram, da je tako pevski kot igralski popolnoma zadovoljevala. Spočetka še brčeca se je nato čedalje bolj oduravala. Njen mali topli glas, njena drobna figura se Mimí prilagajata kot nalašč. Čujem, da ima naštudirano tudi Butterfly G. Ribčeva se sedaj razvila v veliko nagač. V lepo bodičnost. Ugañal je tudi Rudolfa g. Gostiča Len material ima, a pozna se mu še silno da je le nadebuden začeti. Zlasti prijetna je njegova višina, probolna in topla barvna. Več pazljivosti mora polagati na svojo iero. Tu še mnogo, mnogo manika. Doživel je aplavz pri odprtju sceni. Musetta ge. Poličeve je močno operetna, kar ji na igralski ne škoduje. Nekam preveč vsiljen je njen večji vibrato, čigar amplituda je zlasti v višini preširoka. Zdeli bi si isnešje izgovarjave. Vioza je pevski zelo naporna ter ji je bila pevka vseskozi kos. Tudi g. Drenovec je zašel v opero. Čestitamo! Izmed ostalih je posebno ugajal g. Janko! G. Rumpel je že nekam preveč — konoden. Prijetno je bilo poslušati tudi z. Grbo, Deber je bil blišni gosposder z. Mohorič. Zbor dobro naštudiran, režija primerna.

Klub vsemu na »Boheme«. žal, ni napravila zaželenega globokega utisa. Aplavz je bil dokaz skromen. Opero je na novo naštudiral in vodil z. Polič.

Oče starešina — rež'te petelina!

Tiste lepe šege srbskega sela, ki skoro vevera svatovati dva do tri dni, v posebno ugodnih okoliščinah tudi delj časa. Slovenci, žal, ne poznamo. Patrijarhalno življenje se nam je v tem pogledu popolnoma odtujilo. Svatba se je pri nas omejevala že na formalno ceremonijo, ki ji skoraj ne prilivamo več srčnega veselja. In vendar, koliko poezije smo občutili časih ob tem pomembnem razpotju dveh bitij v novo življenje!

Med snubo in svatbo je imela naša narodna pesem svojčas velik postanek. Opevala je nežno nevesto, ki gleda skozi okno in vidi najprej sivo meglo, meglico, šele potem pa ugleda snubce, ki prihajajo prosit za njeno roko. Sv. Anton v Slovenskih gorah hrani izročilo, da so snubci na črnih konjičkih prijezdili, bele roke si podavali, črne klobuke privzdigali. Micka tam od lhanja pa je »v kamri stava, vse dobro slišava, dval pokleknila, zahvalila Boga Bod' ga večni Bog zahvalen, de dobiva sem moža.«

In gori v lepi koroški Zilji, kjer je bil doma raj pod lipo, v teh krajih čudovito žive narodne noše, je poštna nevesta poslušala »bandirarjev glas«: »Skor boš tvoj krancelj zgubiva, skor bo 'mov čez te obvast. Pa, 'tuca' in 'hoja' boš peva, pa zibava sinka tvojga.«

Nu, od lipice sredi polja, lepo razcvetene, od mizice pod lipico, lepo nacičane, od deklice ljubljene vodi pot k ženi, še prej pa zavijejo svatje v cerkev, a potem sedejo za mizo. Lepo je moralo biti v tistih starih časih, kadar so v svatih pogache rezali in je šel po našem svetu glas:

»Na mizi mi stoji jen pisani glaž, godci nam godejo ravno ta čas, godci nam godejo ravno tako, da bomo peli zdravico to, da kratak čas nam bo!«

Zdravica sama pa je cd Sv. Martina ob Paki:

»Zapojmo skupaj zbrani, naj žalost bo na strani, zdravico prav veselo, bo vse razveselilo: naj gre okol, naj gre okol, da b' blo po božji vol!

Nalite en glaž vina na zdravje starešina, le primi ga, zavzdigni, in okol' tovaršem migni, naj gre okol, naj gre okol, da b' blo po božji vol!

Nalite spet glaž vina, na zdravje pa ženina, da b' dolgo let živela z nevesto prav vesela, naj gre okol, naj gre okol, da b' blo po božji vol!

Nalite vsem glaž vina, dokler ga flaša ima, na zdravje kompanije, dokler se vino pije, naj gre okol, naj gre okol, da b' blo po božji vol!

Kdar žalost nas napade, ko solze silijo rade, si vinca natočimo, veselje spet dobimo, naj gre okol, naj gre okol, da b' blo po božji vol!

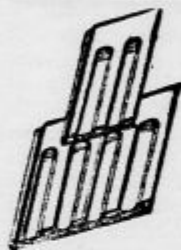
Takšne so bile slovenske zdravice na svatbah, ko nas še ni tako obilnila civilizacija.

A na svatbah se ni samo jedlo in pilo, ponekod je bil običaj, da se je pri svatbi nevesti in ženinu kaj darovalo. To se je zgodilo pri deveti jedi ali rihiti. Na mizo so prinesli pogačo, z rožo nališpano, rožo so odstranili in na mestu, kjer je ležala, izdoblili skorjo ali izrezali pogačo. V to jamico so polagali denarne darove in medtem, ko so svatje pokladali denar v odprtino, so nevesti odvzeli venec, znak, da je postala zakonska žena. Pri tem opravilu je pristopil pameten godec ali drug moder mož in rekel ali zapel:

»Ljubi oče starešina, prinesite še kaj vina, posežite le v mošnjo, podajte tud' petico.«

Po otvoritvi proge Krapina-Rogatec

V nedeljo otvorjena, okrog 19,5 km dolga železniška proga med Krapino in Rogatec je bila zgrajena kot lokalna proga ter predstavlja uresničenje novega dela gradbenega programa, ki si ga je nacela naša država, da preuredi in prilagodi obstoječo železniško mrežo tako, da bo res v izdatni meri služila interesu naroda in države. Proga Krapina-Rogatec pomeni v tem oziru lep korak naprej, saj se je s tem ustvarila nova gospodarska vez med savsko in dravsko banovino.

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »ILOVAC«, dobavljajo franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo »EKONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

»Voča starešina veliče skrbni ima: von ima nožek vojstr, k' bo pogache mojstr.«

Ali pa še drugače:

»Oče starešina, nožek si nabrušte, no purani ga pokušte, le ga režte, le ga režte, oče starešina!«

V belokranjskem Podzemlju je bila ta-le navada: ko je začel starešina rezati kopne, peteline in kokoši, ki so jih predenj prinesli, so svatje zapeli pesmico:

»Čiba, čiba, jarčica, nesla drobna jajčica. Oče starešina, režte petelina! Režte njemu glavo preč, da ne bo kukurikal več! Režte njemu perut preč, da ne bo letel več! Režte njemu nogo preč, da ne bo hodil več — — —

Revež petelinček je pa imel za seboj pisano življenje. O tem govori pesem iz šmarnskega okraja na Štajerskem:

»Petelinček je zgodaj vstal, piške je gor budil — — —

Zdaj jih na špancir pelja, tja, kjer on najbolje zna — — —

Tam je pa jastre bil, pa mu je piške vzel — — —

Piško še eno mam, s tisto se v log podam, tam pa j' bla divja zver, piške ni blo nikjer. — — —

Zdaj je pa sam ostal in se domu podal — — —

Doma se mu žleht godi, gospodinja ga tud' lovi, petelinček na glas kriči, nobenga prijatja ni — — —

Zdaj se bom v peč podal, kamor me vse želi, pol bom na mizi stal, pa bo prijatlje 'mel — — —

kikiriki!

Takšen je bil v vesele slovenske svatbo minule dobe. In res je moralo biti veselo in kratkočasno na nekdanjih svatbah — kakor priča zopet pesem iz Podzemlja v Beli Krajini

Na Štajerskem je bila navada, da so v ponedeljek zvečer pobirali za mlado gospodinjco, ker je veliko potrebovala. Dever je natočil kupo vina, položil bel robec čez njo in postavil kupico zdaj pred tega, zdaj pred onega gosta, ki je nato položil nekaj denarja. Še prej pa je srknil požirek pijače. Medtem ko se je vršilo pobiranje, je krožila med gosti pesmica:

Darujite, darujite to mlado nevesto srebrom in zlatom in svetim rajem —

Nevesta pa je imela ves čas, dokler so zanj pobirali, ženinov klobuk kakor krono na glavi.

Ponekod še pomnilo običaj zbiranja daru za kuharico. Navadno je oče starešina nagovoril svate: Zdaj bomo napili zdravico naši kuharici, ki nam je mnogo sort okusnih jedi napravila in se trudila s kuhanimi in pečenimi. In nam je na mizo znosila, da smo si zraven svoje srce razveseljevali in želodce nahanjali in tem našim novoporočencem prve dni počastili, da smo po navadi naših praočtov in očetov te obrede opravili k našemu veselju, kratkosti in želji prihodnjih dobrot, dosti zdravčič napili. napijmo še eno naši kuharici in vložimo ji vsak en dar; jaz dam toliko — drugi pa, kolikor kateri hoče. Tudi te besede je spremljala pesmica:

»Na zdravje naši kuharici! Nam dobre jedi napravljala, naša srca troštala, z rožmarinom roštala — — —

In na koncu se razume, da take pojedine in gostije niso bile brez župnika, ki je zvezal ženina in nevesto za vse življenje. V starih časih so bili tudi župniki veseljaki — vsaj tista, ki sta jo pela Komar in Žvab na svatbi svečana meseca 1899 v Štorjah na Krasu, priča o tem

»Bil je eden fajmošter, bil je en fajm gospod, dvanaest vatlov klobas je smel, spil je vina sod — — —

Nova proga bo sigurno ustrezala lokalnim gospodarskim činiteljem. Zato jamči že lega obeh novih postaj. Jurmanec in Sv. Rok-Lupinjak, ki imata obe velika okoliša. Kakor čujemo, se že sedaj pripravlja neko večje podjetje za zgraditev dolga proge, dolge okrog 25 km, ki naj bi odprla bogate gozdove eksploataciji. Še večjega pomena pa je novootvorjena zveza za povzdigo tujkega prometa, ker priklapa naše največje zdravilišče Rogaska Slatina proti sredini države in ustvarja Zagrebu vse polno krasnih izletnih točk za leto in zimo.

Ko se je uresničila želja po zvezi med Rogatec in Krapino, je na mestu, da si predložimo še druge važne proge, ki so že v gradbenem programu železniške uprave. Vse te zvezne proge, jasno razvidne z naše karte, bodo velikega pomena za prebivalstvo dotičnih pokrajin, a še večjega za vso dravsko banovino in vso državo.

Morda v prvi vrsti pride v poštev dograditev samo 12 km dolge zveze med Sevnico in St. Janžem. Ta proga

SARGOV

KALODONT

Lepši zobje,
Zdravi zobje,
Duhteča usta!

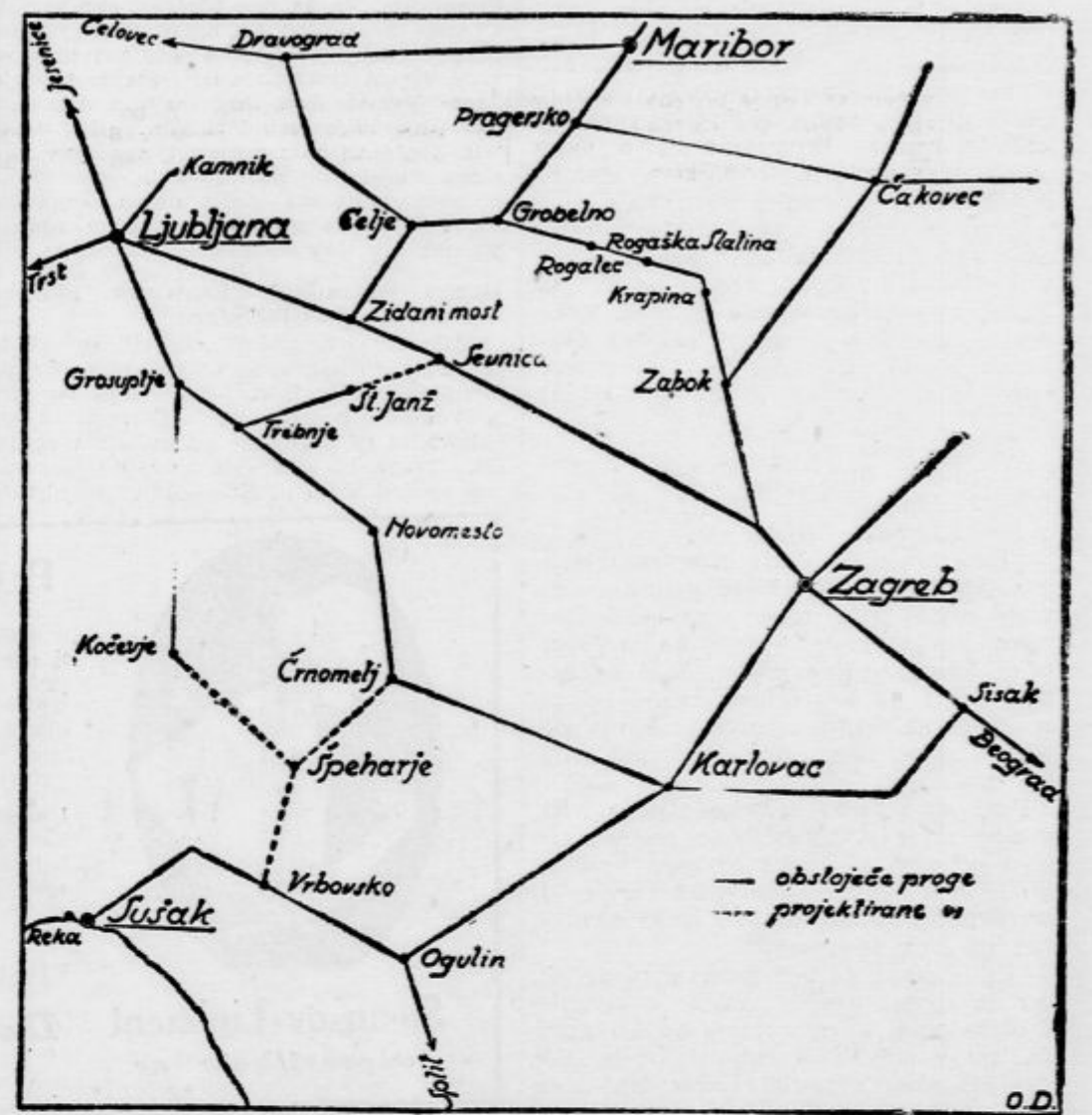
bo dala vsej Dolenjski popolnoma drugo lice, ker jo bo na najkrajši poti priključila na glavno progo Beograd-Ljubljana-Maribor. V prometno-tehničnem oziru bo važna tudi zato, ker bo v primeru eventualne zapreke na savski železnici omogočila krajši ovinek kakor je

no krajšo zvezo Ljubljane z Jadranom, Proga Crnomej-Spenarje pa bo preko Novega mesta, Trebnjega, St. Janža in Sevnice priključila na to novo zvezo tudi severovzhodni del dravske banovine. To je najkardinalnejša točka našega železniškega programa.

današnji preko Karlovca in Novega mesta. Do pravega izraza pa bo prišel njen pomen šele, ko bosta dograjeni tudi ostali dve, na Dolenjskem projektirani progi: Kočevje-Vrbovsko in Crnomej-Speharje. Prva bo vezala dosedanje kočevsko železnico s sušasko in bo predstavljala toliko zaželeno in potreb-

Jugoslavija nam je uresničila že dve etapi železniškega gradbenega programa za našo ožjo domovino; dobili smo prekursorsko in sedaj še krapinsko železnico. Trdno upamo, da bomo v prelojeni, konsolidirani Jugoslaviji prav kmalu dosegli tudi uresničenje nadaljnjih etap.

Valentin Katajev:

Probkin

Teško sem vzdihnil:

»Da, da, tako je, brat Saša! V komunizmu se je vsesal malomeščanski element. Kanarčki. Plenice. Rezanci. golobčki in jagona omeka. z eno besedo... Take stvari se gode...«

»Ne govori! Poznam jih mnogo, ki... Z eno besedo, pojdiva. Pokažem ti divnega človeka — Probkina, komunista, natančneje — kandidata, nedavno so ga postavili za kandidata. Pa zakaj? Zato, ker je znal vkljub vsemu ohraniti vse komunistične čistosti. Ne moreš si predstavljati — on živi popolnoma po načelih devetnajstega leta, kristalna duša... Z eno besedo, pojdiva...«

Lakaj nama je odprl vrata.

»Ali je sodrug Probkin, tajnik komunike, Oktoberska revolucija doma?«

»Da, v svoji biblioteki — čitalnici je. Koga smem javiti?«

»Recite, bratec, da je prišla ekskurzija, ki si želi ogledati komunika.«

»Razumem!«

Začuden sem odprl usta, Saša pa me je usčipnil v komolec.

»Moč! bedak, čudil se boš lahko še potem!«

Odšla sva po marmornatih stopnicah navzgor. Na težkih hrastovih vratih je bila pribita medena tablica: »Nikolaj Nikolaevič Probkin, direktor trusta

»Rdečkasti Chic«. Malo nižje je bila prirejena druga tablica z napisom: Zgledna komunika z imenom »Oktoberske revolucije« in »Neprijavljenim je vstop prepovedan!«

Vrata so se odprla in pred nama je stal čudovit Probkin. Na sebi je imel zamazan jopič z odpetim ovratnikom, pod katerim sva opazila svileno srajco in progasto kravato.

»Glej,« je dejal Saša, »to je znameniti Probkin.«

Probkin je skromno pobesil oči.

»Torej že znameniti! Kaj sem prav za prav? Nič! Živim komunalno, kolektivno, na podlagi točnega obračuna in kooperacije. Ničesar zasebnega. Vse skupno. Popolnoma enostavno. Prepričajte se, prosim. Na primer, skupna prehrana. Prosim, gospoda...«

Na vratih jedilnice se je svetil napis: »Skupna obednica«. Težka hrastova miza, pogrnjena s finim prtom, je bila okusno pripravljena za štiri osebe. Po stenah so viseli leseni zajci in sadovi, opremljeni z gesli: »Skupna prehrana — jamstvo komunizma« in »Kdor ne dela, naj ne je!« itd. V kotu je na marmornati mizi stal blesteč samovar z napisom: »Ne pijte mlačne vode!«

Probkin je zadovoljno snel nanosnik in naju peljal dalje.

»Prosim, Klub z imenom Oktoberske Revolucije. Prepričajte se. Pianino. Pogledajte napis: »Muzikalska sekcija«. Po-

tem mala marksistična biblioteka. Stanjnkovič, Meterlink, Mamin-Sibirjak, Nadson in drugi. Vse izključno je iz Marksove založbe. (Ena največjih prodajnih ruskih knjigarj je bila Marksova v Moskvi. Op. prev.) Akvarij z zlatimi ribicami — »Zoološka sekcija«. Na mizi časniki, he-he! Vse kakor se spodobi. Tu najdemo člani komunike v prostem času prijetno in koristno razvedrilo.«

»To je divno!« je vzkliknil Saša.

Probkin se je skromno nasmešnil.

»Prosim dalje. Dečji dom. Vidite: otroci. Lahko rečem, cvetje življenja. Ta tu je starejši — Kolja, a ta manjši je — Vanjuša. Kolja, pozdravi strica! Vsi so podobni svojemu očetu. Ravno premljujem, ali ne bi prekrstil starejšega v Krokodila, mlajšega pa v Sekretarja. Otroci so v dobri oskrbi, dobivajo čisto perilo in dobro hrano. Dečji dom upravlja moja žena. Simočka poidi sem! Izletniki so prišli! Vse dela sama, tudi došla je, he-he! Sicer pa, kaj bi. Komunika je majhna in sama zase ne bo posebno povečala državnega prebivalstva.«

Sli smo dalje.

»Glejte, prosim! Med drugim posvečam posebno pažnjo tudi svoji komunalni kuhinji. Tajnik prehranjevalne celice je takisto tu. Zdravstvu. Štefan!«

Monumentalni kuhar v belem predpasniku in z visokim kuharskim pokrilom, se je sodrug Probkinu spoštljivo priklonil.

»Kaj bo danes za kosilo, bratec?«

»Jesetri a la Macdonald in zreski a la Kominterni.«

»Dajte imam, gospoda, v svoji komuniki še ledenico, shrambo, klet, prehranjevalni fond itd. Sicer pa to ni posebno zanimivo. Poleg tega je tu še mestna celica ženskega oddelka. Tudi to upravlja moja žena. Nato še skupna spalnica za administrativno osebje, kopalnica in slično.«

»In ti nisi verjel!« — mi je šepnil Saša.

»Sedaj pa, sodrug izletniki, ali morda želite poskusiti kaj od tega, kar je bog poslal? Daša, postavite dva kolektivna pribora!«

Probkin naju je svečano povedel k jedilni mizi.

»Pred kosilom bi vama priporočil kozarček likerja. Pri nas sicer to ni navada, toda za drage goste...«

Po skromnem komunalnem obedu sva se poslovila od tajnika komunike z imenom Oktoberske Revolucije, katerega sem pred odhodom še vprašal:

»Povejte, sodrug, koliko članov ima vaša komunika?«

»O malenkost! Jaz, žena in dvoje otrok, ne včevši lakaja in prehranjevalne celice, ki sestoji iz kuharja in sobarice.«

»Aha! No v tem slučaju seveda...«

»Priporočam se vam tudi za naprej!«

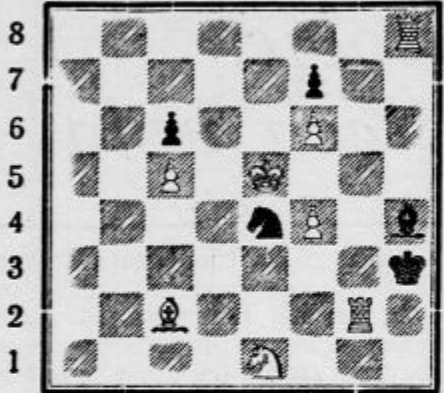

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Znani nemški komponist W. v. Holzhausen je leta 1926. priobčil problem, ki ga danes prinašamo. Silno enostaven na prvi pogled, kompliciran po svoji konstrukciji, ima en mehanizem in dovoljuje rešitev le z ostro logiko. Baš zaradi tega bo za naše šahiste zelo poučen.

a b c d e f g h

Bel: Ke5, Tg2, Th8, Se1, Lc2, c5, f4, f6, (8 figur).

Črn: Kh3, Lh4, Se4, c6, f7 (5 figur).

Črni je vezan na vse strani. Kralj mu je pat, lovec se ne more gani, kmetje so zastavljeni. Edini skakač je prost, pa še on je navidezno.

Pravzaprav na prvi pogled ne razumemo, zakaj črni ni takoj mat. Če beli samo malo počaka n. pr. z 1.) Lc2-b1, mora vleči črni skakača in lovec da mat na f5. Tako enostaven stvar seveda ni. Črni skakač gre n. pr. lahko na d6, odkoder krije polje f5. Pa tudi potem gre lahko:

- 1.) Lc2-b1 Se4-d6
- 2.) c5xd6 c6-c5 (edina poteza)
- 3.) Ld1-f5+ in mat.

Črni ima pa še en zelo neprijeten izgovor. Skakač gre lahko na g3. Tam tudi krije polje f5. Tam pa vrhu tega zastavlja pot beli trdnjavi g2 in odpira svojemu kralju izhod na g4. Očividno tudi tu jedro problema.

Je-li zares tako hudo, če črni kralj uide na g4? Poskusimo!

- 1.) Lc2-b1 Se4-g3
- 2.) Lb1-c2

Bel čaka še vedno.

- 2.) ————— Kh3-g4?
- 3.) Lc2-f5+ in mat.

Črni si je sam zvezal svojega skakača, svojega glavnega branitelja. Problem je še vedno zelo primitiven. Pa je navidezno. Črni se lahko brani uspešno z 2.) — Sg3-e4! Črni skakač lahko enkrat zastavlja, drugi krije, tretji zopet zastavlja polje f5.

Preko te resne težave ni lahko priči. Beli lovec za svoje operacije nima druge diagonale kot b1-h7. Na diagonali a2-g8 mu črni kmet zapira polje e6, na diagonali d1-h5 mu črni skakač še uspešno je lahko nagaja. Brutalno sredstvo, vzeti neprijetnega skakača, je brez vrednosti. Črni bi bil takoj pat, igra torej remis.

Če se poglabimo zadostno v finec pozicije, bomo našli, da črni skakač sicer vedno lahko s polja g3 krije polje f5, da ga pa zastavlja lahko samo tedaj, če lovec napadalec ostane na spodnji polovici diagonale b1-h7. Če torej beli lovec hiti samo čaka, zakaj ne bi počakal enkrat na h7?

Poskusimo še to!

- 1.) Lc2-b1 Se4-g3
- 2.) Lb1-h7 Sg3-e4?
- 3.) Lh7-f5 šah in mat.

Tako bi že šlo. Toda nova naša ideja ima težko hibo. Beli lovec zastavlja po drugi potezi linijo trdnjave na h8. Črni lovec postane prost. Seveda bo ta lovec takoj izrazil ugodno prikljo. Vzel bo beloga kmeta na f6 s šahom, prisilil belega kralja, da ga vzame, žrtvoval se bo za eno potezo, za en tempo. V treh potezih mata ne bo.

Pred novo resno zapreko stojimo. Ne smemo se je ustrašiti. Druge poti do rešitve očividno ni. Preko moramo. Vprašanje je samo: kako? Kako obdržimo črnega loveca pod kontrolo, če beli lovec manevrira po svoji diagonali?

Če je jasno, da beli lovec mora na h7, ker na zgornji polovici svoje diagonale drugega polja nima, moramo skrbeti zato, da tam v odločilnem trenutku ne bo zastavljal trdnjave na h8. Kakor hitro se nam posreči to, je problem rešen.

Trdnjava, ki veže loveca h4, mora ostati na liniji h1-h8. Ni pa seveda nikakor vezana na polje h8. Prav z istim uspehom ostane lahko na a7, h6, mogoče celo na h5. Če seveda rabimo polje h7 za loveca, imamo za trdnjavo samo še polji h6 in h5. Na teh dveh poljih ima trdnjava odločilno polje h7 za seboj, lovec je torej ne bi več oviral.

Kedaj pa naj gre trdnjava na h6 ali h5? Seveda v prvi potezi. Beli mora čakati. Prva njegova poteza ima samo nalogo, držati pozicijo. Vseeno je, principielno, ali v prvi potezi vlečemo loveca ali trdnjavo. Izrabimo torej tempo, da postavimo trdnjavo h8 na pravo mesto!

Rešitev problema bi se po vsem tem glasila:

- 1.) Th8-h5? Se4-g3
- 2.) Lc2-h7 Sg3-e4 ali kam drugam?
- 3.) Lh7-f5+ in mat.

Ali pa:

- 1.) Th8-h5? Se4-g3
- 2.) Lc2-h7 Kh3-g4!
- 3.) Lh7-f5+ Kg4-h5!

Se ena zapreka? Črni kralj podre trdnjavo in uide? Seveda. Zakaj pa smo tudi postavili trdnjavo na h5. Saj bi jo bil lahko postavili na h6. Tam je varna pred črnim kraljem. Prava in edina prava rešitev je torej:

- 1.) Th8-h6! Se4-g3
- 2.) Lc2-h7 Sg3 — poljubno polje
- 3.) Lh7-f5+ in mat,

ali pa:

- 1.) Th8-h6! Se4-g3
- 2.) Lc2-h7 Kh3-g4
- 3.) Lh7-f5+ in mat.

Pravilno konstruirani problem ne dopušča nikdar dvojnih možnosti. Preciznost konstrukcije zahteva, da polja h7, h6 in h5 za belo trdnjavo ne smejo biti enakovredna. Komponist je mojstrsko izločil polje h7 s tem, da ga je odkazal napadajočemu lovecu. mojstrsko je tudi uničil polje h5, ki ga je stavil pod kontrolo črnega kralja. Mehanizem je zelo fino izdelan in logika mu je silno ostra. V tem leži lepota problema, ki drugače nima prevelike idejne vsebine.

Radio

Radio na naših železnicah.

Spiro prikljubljenosti železnicega radia v drugih državah, moramo samo popraviti namero naše železnice uprave, da po zgledu Francije, Poljske itd. uvede radio tudi na naših železnicah. Kakor doznajemo, se namerava upeljati splošna pri brzih, kasneje pa tudi pri osebnih vlakih vagon z anteno in sprejemno postajo, ki bo zvezana z vsemi ostalimi vagoni. Vsak sedež bo imel pripravo za priključenje slušalk, ki bodo na razpolago potnikom proti določenim pristojbini, ki jo bo pobiral sprevodnik. Upamo, da se bo ta načrt v doglednem času uresničil. Besedo imajo pri tem seveda v prvi vrsti naše tri oddajne postaje, ki se bodo morale dogovoriti z državo o pogojih, pod katerimi bi bile voljne dopustiti instalacijo sprejemnih aparatov oziroma slušalk po naših vlakih. Gotovo se bo našla primerna oblika, da se to vprašanje reši na zadovoljnost državne uprave pa tudi v prilog našim trem postajam.

Drugo nagradno tekmovanje »Radio-Ljubljana«

Kakor smo že zadnjič objavili, se vrši ta teden drugo nagradno tekmovanje »Radio-Ljubljana«. Predmet tekmovanja bo spored radio-orkestra, sestavljen iz takih skladb, ki se pogosteje ponavljajo v sporedu. Treba bo sporočiti postaji točno spisan spored z imeni skladateljev in naslovi

skladb. Vršilo pa se bo tekmovanje v ponedeljek, 24. t. m. ob 9. zvečer. Razpisane so zopet tri nagrade in sicer:

1. detektor z slušalkami,
2. slušalke,
3. baterija.

Našim poslušalcem želimo pri tekmovanju mnogo sreče, ker tekmovanje koncem koncev vendar le ne bo tako preprosto.

Iz domačke postaje.

Pisalo se je že o ojačenju energije domačke postaje, ki bi jo kazalo zvišati od sedanjih 2,5 kw. Kakor znano, so se poskusili v ta namen vršiti že koncem preteklega leta in pokazali ugodne rezultate. Vendar realizacija te namere še ni definitivna. Izmenjavanje elektronov je namreč združeno s precejšnjimi težavami.

V načrtu je tudi opustitev diselskega motorja, namestu katerega bi se uporabljal tok ljubljanske mestne elektrarne ter morda Završnice.

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV:

Nedelja, 23. februarja

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Današnja Francija, njene razmere in naši izseljenci. — 11: Koncert radio-kvarteta. — 15: Predavanje o živnozdravstvu. — 15.30: Ljudska igra »Čez leto dni«. — 16: Reprodukcijska glasba. — 16.30: Humoriistično štivo (Milčinski). — 17: Pevski koncert trnovskega cerkvenega zbora. — 20: Varietelni večer. — 21: Koncert pevskega kvarteta. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra.

Ponedeljek, 24. februarja

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Francosčina. — 19: Zdravstveno predavanje. — 19.30: Anglesčina. — 20: Rezervirano za prenos. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio-orkestra. — 18: Koncert lahke glasbe. — 20: Pevski koncert. — 20.45: Koncert radio-kvarteta. — 21.30: Poročila. — 21.45: Godba tamburaškega zbora. — 22.30: Koncert orkestra balajak. — ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 20.35: Koncertni večer. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert orkestra. — 19.05: Prenos slovaške večera iz Bratislave. — 20.20: Kabaretni program. — 21.30: Koncert orkestra in solistov. — 22.15: Reprod. glasba. — BRNO 16.30: Prenos orkestralnega koncerta iz Bratislave. — 19: Slovaški program. — 20.20: Prenos programa iz Prage. — 22.15: Koncert lahke godbe. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 17.10: Glasbeni program za deco. — 20.05: Koncert orkestra drž. opera. — Lahka večerna godba. — BERLIN 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Koncert operne glasbe. — 20: Stara muzika. — 21: Koncert lahke godbe. — 21.30: Pevski koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Orkestralni koncert. — 21.30: Klavirski večer. — Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Koncert orkestra. — 21.30: Mešan program. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 16: Prenos koncerta iz Frankfurta. — 19.30: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert radio-kvarteta. — 12.05: Koncert orkestra. — 17.40: Madžarske narodne pesmi. — 19.20: Reprodukcijska glasba. — 20.30: Koncert operne glasbe. — Ciganska godba. — 23.15: Jazz-band. — RIM 13.10: Koncert radio-kvinteta. — 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21.02: Koncertni večer.

Torek, 25. februarja

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodu-

cijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Dr. Lavrič: Iz finančnega gospodarstva. — 19: O južni Ameriki. — 19.30: Ruščina. — 20: Prenos iz nar. gledališča v Zagrebu: Wagnerjeva opera »Tannhäuser«. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio-kvarteta. — 18: Narodne pesmi s spremljevanjem na klavir. — 20: Prenos opere iz zagrebskega nar. gledališča. — 21.30: Poročila. — Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Popoldanski koncert orkestra. — Prenos Wagnerjeve opere »Tannhäuser« iz nar. gledališča. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert orkestra. — 19.05: Koncert glasbe. — 20.20: Slovaške balade. — 21: Koncert orkestra in solistov. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 16.30: Koncert orkestra. — 19.05: Prenos koncerta iz Prage. — 21.10: Reproduc. glasba. — 21.30: Koncert kvinteta. — Lahka glasba. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncertni večer. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 20.05: Mešan program. — 21.45: Klavirski koncert. — Lahka godba orkestra. — BERLIN 16.30: Koncert orkestra. — 18: Mladinski program. — 20: Prenos iz gledališča: Verdijeva opera »Traviata«. — FRANKFURT 17: Koncert radio-orkestra. — 20.15: Operni večer. — 22.15: Koncert pesmi in balad. — LANGENBERG 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Večerni koncert orkestra. Lahka godba. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 20.15: Prenos opere iz Frankfurta. — 22.15: Pevski koncert in lahka godba. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert vojaške godbe. — 12.05: Zborovski koncert. — 17.30: Popoldanski koncert lahke glasbe. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — Ciganska godba. — RIM 13.10: Koncert radio-kvinteta. — 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21.02: Prenos opere iz gledališča.

Spored našega radia ob 17. do 23. t. m.

Glasbeni program: Glasbeni program tega tedna bo razmeroma bogat. V nedeljo 23. t. m. ob 5. popoldne bo koncert trnovskega cerkvenega zbora. Na sporedu so domače pesmi in je pričakovati, da bo ta koncert s svojim sporedom, ki obsega najbolj znane in priljubljene slovenske pesmi, našel hvaležno poslušalstvo. — V ponedeljek 24. t. m. ob 8. zvečer poje g. L. Kovac operne arije iz svojega bogatega repertoarja. — V sredo 26. t. m. ob 8. zvečer. Dravska divizijska godba na pihala. — Večeri godbe na pihala so priljubljeni zlasti med poslušalstvom na deželi; godba Dravske divizije pa še posebno. — Četrtek 27. t. m. ob 8. zvečer. Prenos v Zagreb in Beograd: Večer slovenske glasbe, izvajajo radio-orkester in gg. Tone ter Roman Petrovič. — Osterčev večer. Izvajanje njegovih najnovejših skladb v različni zasedbi. — Prenosi ljubljanskega programa v Zagreb in Beograd morajo biti vedno nekaj reprezentativnega. In tako bo tudi ta večer v obeh delih dostojno predstavil bogastvo in lepoto slovenske glasbe pa tudi aktivnost glasbenega ustvarjanja v najnovejših smereh, ki jih poleg drugih skladateljev zastopa pri nas baš Slavko Osterc. Njegove skladbe, ki so na sporedu tega večera, so se izvajale že na koncertu v ljubljanski filharmoniji 10. t. m. s popolnim uspehom. — V petek 28. t. m. ob 8. zvečer bo citrski koncert g. Loeskeja. Težkemu programu Osterčevega koncerta sledi tedaj glasba, kakršno ljubijo najširši krogi poslušalstva. Citre so poleg harmonike tisti instrument, ki najde največ odmeva med preprostimi prijatelji radia.

Kino

The Singing fool

Nori pevec.

Sloviti, po vsem svetu zmagonosni velfilm »The Singing Fool«, slavni Al Jolson, pevec newyorškega Broadwaya, ki poje s svojim mehkim, nadvse toplim glasom, pesem uspevanko svojemu oboževanemu sinu Sonny Boyu!

Ogromen je uspeh tega zvočnega filma, kjer koli ga predvajajo! Vzrok temu leži v dovršeni filmski tehniki, v izborni režiji, v ogromnem neposrednem vplivu filmskih prominentov, ki predstavljajo glavne vloge, to je v popularnem pevcu Al Jolsonu in njegovem nežno ljubkem triletnem detetu malom Sonnyu Boyu! Glavni uspehi filma pa leži brez dvoma v tisti mehki vseobčuti tragične očetovalne ljubezni, katero pošilja sleherni človek! S to noto vpliva film na ljudsko dušo in srce ter žanje trijumfe po vsem svetu.

Vsebinska je v kratkem naslednja: Al Stone, natakav v varijetetu Blakija ima dvoje lepih lastnosti: krasen glas in mehko toplo srce, katero je poklonil pevki Moli. Toda trdosrčna Moli ne mara za na-

vadnega natakavja, ki mora zabavati občinstvo s svojim petjem. Posledno ga odklanja in ko jo nekega večera prosi, naj zapoje ljubavno pesem, katero ji je sam zložil in poklonil, odbije tudi to prošnjo. Isti večer se nahaja v varijetetu ravnatelj nekega znamenitega newyorškega gledališča Marcus; Al Stone zapoje občinstvu svojo Moli posvečeno pesem. Uspeh je ogromen! Tudi ravnatelj Marcus je navdušen od Alovega glasu, ga povabi k svoji mizi in mu ponudi angažma ob izredno ugodnih pogojih. Al sprejme ponudbo, toda s pogojem, da se angažira tudi pevka Moli, na kar ravnatelj pristane. — Moli, ki je zaslužila porast Alove zvezde in njegovo silajno karijero, se mahoma izpremeni. Postane prilžna namram Alu ter sprejme njegovo ženitno ponudbo.

Al in Moli sta poročena.

Začela sta novo življenje. Al je postal slaven in popularen, pa tudi Moli doseže z njim sijajno kariero. In ko se Alu rodi še sinček, mali Sonny Boy — je njegova sreča nepopolna. Minula so širi leta. V tem času se je marsikaj spremenilo. Moli se naveliča svojega moža in se veseli zgolj neštetih kavarirjev, ki ji neoprestano dvorijo. Eden izmed njih, neki John Perry ji prav posebno ugaša. Zaradi teh ženinih pustolovčin so družinski prepripi na dnevnem redu. — In ko prideta nekoč zopet pozno ponoči iz gledališke domov, sprta po stari navadi, prebudi njih vik in krik v sosedni sobici spečega Sonnyja Boya. Dete priteče k očetu. Al Stone, ki ljubi svojega sinka neizmerno, ga sprejme v svoje naročje, pomene v spalnico ter mu na njegovo prošnjo

zapoje pesem ljubljeno:

Mirno le zaspi Sonny Boy
in zapri oči, Sonny Boy,
tvoje naj ročice božajo mi lice
sanjaj da si kralj, Sonny Boy!

Zvezde sanjave
zate žare, Sonny Boy,
zvočni zvonoji,
ptički žvrgolijo
tebi pojo, Sonny Boy!

Jaz pa imam te tako zelo rad,
saj si največji nadležni moj zaklad,
le sanjaj sanje življenja,
mirno brez trpljenja,
saj si ves moj, Sonny Boy!

Al se še nekaj časa zabava s svojim sinom, mu pripoveduje praljice, nakar mu dete v naročju zaspi.
Nekaj dni nato

zapusti Moli svolega moža.

se vreseli k Jonyju in vzame s seboj tudi otroka. Al je silno potr. Po daljšem poizvedovanju izve za bivališče žene in jo telefonično prosi, naj se vrne k njemu. Vse prošnje so zaman. Končno jo prosi za zdajšnjo mišost — za poslednji sestanek s svojim ljubimim otrokom. Tej želji ugoditi Moli nikar sledi svidenje in

razstaneč potrpeča o'eta od sina edin'a.

Cas teče in Al izgubi vse veselje do življenja. Zapusti je angažma in službo ter namenjen in potr. blodi po razsvetljenih ulicah velenasta. Nekega večera pride po naključju v varijete Blakija. Znanci ga tolažijo in mu skušajo viliti novo življensko moč.

Po dolgem prizovarjanju jim uspe da sprejme službo ravnatelja Markusa, ki ga zopet angažira.

Kol »Singing Fool« »Nori pevec«

nastopa odslej Al v groteskni maski črnca. Po nekaj mesecih mirnega in srečnega življenja se skuša Moli, ki je medtem že čula o ponovnih velikih Alovih uspehih, približati svojemu možu. Bolezen otroka malega Sonnyja Boya ji je v trena nam prav dobro došla. Telefonično pozove Ala in ga obvesti, da leži Sonny Boy bolan v bolnici.

Al dirja k otrokovi bolniški postelji.

kjer najde svoje ljubko, oboževano dete. Izpod belih blazin gleda dvoje velikih otrok do nadozlih oči, lice je blede in suho, dvoje oslavljenih ročic se mu ponuja v obliem in prosti, naj zopet zapoje pesmico o Sonnyju Boyu. In Al poje, poje z razširjenimi očmi, poje z bolnim srcem. Ko je njegova vsoja pesem izpet, leži dete z zaprtimi trepalnicami. In Al spozna svojo največjo tuzo in bol ... dete.

njegov Sonny Boy je mrtev!

Očeta pa kliče dolžnost. Mora nastopiti. Al hiti v gledališče in zopet poje »Singing fool«, pesem o Sonnyju Boyu, kakor še nikoli v svojem življenju. Bori se s solzami, grlo se mu zapira od strašne boli. Poje, poje, a publika se veseli njegovega petja in bučno aplavdira.

Darujte za Jugoslov. Matico

hom se je zvrnil na hrbet in prosil za malo vode.

Mož iz spremstva je tekel k bližnjemu potoku in jo prinesel v Robertovem pokralju, podloženem s plutovino. Potem je Samuel počenil k nečaku in jel ogledovati rane. Dve sta bili resnejši, vendar ni bila zver presekal nobene žile. Na ramenu in na boku so se Robertu zarili v bok leopardovi kremplji.

Stric si je prizadeval, da bi ustavil kri. Pri rani na ramenu se mu je to kmalu posrečilo, odprtno v kolku pa je bilo treba zadelati s kepicami bate. Ranjencu so ponudili v okrepčilo kave z rumom. Ko je do dokaj dolgem odmoru Robert odri oči, mu je Samuel pokazal leopardovo truplo:

»Poglej, tu leži tvoj zajtrk.«

Ranjenc je s težavo dvignil glavo in odmrnil:

»Ne, ne, saj ga vendar nisem jaz ubil.«

Truden od preostanega napora in bolečine je zaril oči in zadremal.

Leonardovo kožo je res odnesel s seboj na Angleško, ko jo je na ogledoval in otinal. Se je vedno ustavil in se zamislil. Obnavljal si je spomin na domček ki bi ga bil kmalu plačal z življenjem. Zakaj poleg leopardove kože je bil prinesel domov tudi dve strašni brazgotini ki se ne bosta nikoli zarašili na njegovem telesu.

Prvi leopard

»O je bilo ugotovljeno, da so sledovi, ki so jih bili našli, odtisli leopardovih nog, je prevzel Roberta takšno veselje, da bi bil najrajši skočil iz kože. Zver je tako rekoč sama prišla lovca na muho. Priložnost je bila tako vabljiva, da je ni kazalo zavreči.

Robert, ki je bil šele nedavno prišel v Indijo, kjer je postal gost strica Samuela Davisona, se je bil izkazal že v vseh dotedanjih lovih. Niti eden ni bil minil brez plena. Zdaj mu je bilo samo še to leopardovo krzna. Z njim je hotel izpolniti svojo zbirko kož, potem pa se kot zmagovalca vrniti v Evropo.

Bil je torej za Roberta velik praznik, ko so mu prišli povedati, da so našli leopardove sledove. Mahoma ga je prevzel mladosten žar. Od veselja mu je sroe burno utripalo. Videl se je že, kako drži krzno v svojih rokah, kako ga gladi in kako uživa nad črnimi neami. Zato so brez oklevanja določili dan, ko pridejo nad zver. Poleg strica Samuela so se udeležili nohoda še štiri sluge.

Ko so se odpravili v divjino, je stric pokaral nečaka:

»Bodi previden. Robert zakaj leonard je silno krvoločna in opasna zver. Opasnejša od tigra.« a

»Nu, s tigrom sem se že imel čast seznaniti s posredovanjem nabojev iz karabinke.« je ironično pripomnil Robert. »Upam, da se bom ravno tako kmalu seznanil tudi z leopardom!«

Samuel je še enkrat poudaril, da je lov na leoparda nevarnejši od lova na tigra. Ker je pa govoril ravno dušno Robert ni smatral tega za posebno važno stvar. Sam zelo strasten lovec je napeto pričakoval, kako se bo na tem nohodu izkazal nečak. Deistvo, da sledi jo leoparda, je tudi njega navdalo s nekim sladkim in prijetnim razburjenjem.

Lovska družba je hotela že po kratkem odmoru v gozdu nadaljevati pot. Tedaj pa je nekaj počilo. Vsi so prisluhnili. Nov nemir, kakor bi nekdo lomil veje. Zopet lomljenje vej. Robert je zašepetal:

»Leonard!«

»Zakaj ravno leonard?« se je nasmehnil stric zanesenemu nečaku. »Saj je lahko kaka druga žival ali celo človek.«

Nestrpni Robert na je že pozorno gledal v smer, odkoder je prihajal šum.

»Vražji dečko!« je dehal stric, »bi bi izvrsten lovec, če bi se nekoliko krotil!«

Treskoma se je razlegel v zraku strel in trenutek pozneje se je začel rjav glas. Samuel in njegovi spremljevalci

so prisluhnili. Iz goščave je prihajalo tudi nekašno ječanje. Robert je prosil:

»Pomoči! Na pomoči!«

Samuel ni čakal, spustil se je naprej, čeprav ga je Indijec zadrževal, naj bo oprezen.

»Ne poznam opreznosti če gre morda za človekovo življenje!« ga je zavrnil Samuel in planil naprej. Kolikor je utegnil bresti skozi visoko travo in gosio šumo, Indijci so mu sledili skrajno previdno in v primerni razdalji z nabiti puškami ki so bile vsak čas pripravljene za strel.</

KRALJESTVO MODE

Enostavna spomladanska obleka

Če si nameravamo nabaviti novo svileno obleko, si je ne bomo omislili v liniji mimule sezone, temveč si bomo želeli oblačila, ki bi odgovarjalo smernicam nove mode — z eno besedo, ki bi učinkovalo »spomladansko«. Seveda ni vedno lahko, podati tak izgled obleki, ki je namenjena uporabi v prehodni sezoni in je zavoljo tega pogosto izdelana v temni barvi. Često leži rešitev tega vprašanja v eni sami ne navadni in ljubki liniji ali pa v sveži opremi obleke...

Dasi so nove obleke jako enostavne in se odrekajo nepotrebnim okraskom, jim moramo podati s sorazmerno skromnimi sredstvi originalno noto. Predvsem so priljubljene različne garniture, ki so najkavnejše, če so enostavne in če ne stremijo po vsiljivih efektih. Zato se zelo radi nosijo ovratniki in manšete iz pralne svile, opremljeni z ročnim vezanjem, pa tudi male garniture iz čipk so zopet moderne. Najdekorativnejše vpliva garnitura iz enostavnega belega piqué-ja, ki se izvrstno odraža od temnega ozadja obleke. Tako nastajajo črne-bele in temnomodro-bele kompozicije se bodo sigurno ponovile tudi v spomladanski modi.

O določeni modni barvi se še ne more veliko govoriti, zaenkrat se še ni mogla nobena barva uveljaviti. Ugotoviti moramo le, da prevladuje v predsezoni črna barva. Istotako se iznova uveljavlja tem-

nomodra, ki izvrstno leži in se lahko nosi ob vsaki priliki. Poleg teh dveh barv postajati moderni beige in olivno zelena.

Linija nove obleke se kaže v nešteti varijacijah. Še vedno srečujemo mnogo princesnih oblek in zvončasti modeli zaenkrat prevladujejo. Mnogo se pa tudi nosijo ravne obleke, glede na prihajajočo modo nagubanih kril, ki se že sedaj tu pa tam opaža. Pozornost vzbujajo prepete obleke, ki učinkujejo zelo slikovito.

Model te vrste prikazuje naša zadnja slika. Tam je krilo prekrižano in zvončasto prepeto, život je markiran s pasom, izrezek ob vratu in rokavi so opremljeni s čipkami.

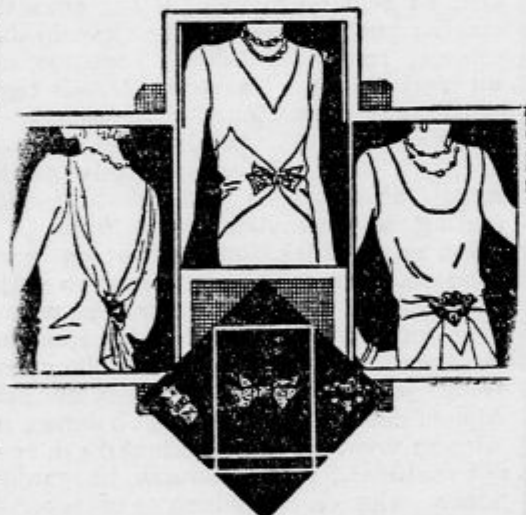
Ravna obleka, ki jo poživlja ruta iz svetle svile, je opremljena z zvončastimi rokavi (slika 3).

Obleka z globoko naštim zvončastim volanom, ki jo predstavlja naša prva slika, je garnirana s širokimi robovi, izrezek ob vratu je četverooglat.

Zvončaste princesne obleke prištevamo še vedno k najpriljubljenejšim modelom. Na naši drugi sliki vidimo takšno obleko, izdelano iz temne svile. Krasi jo enostaven ovratnik iz piqué-ja.

Agrafe

so v zadnjem času postale zelo moderne in priznati je treba, da novi komadi niso »talni« elegantni — izdelani so okusno in imajo umetniško ornamentalen značaj. Take moderne zaponke so iz biserov, štrasa

ali kristalov, ki so brušeni na nenavaden, ploščat način in se dobro prilagajajo novi modi oblek. Na naši skici prikazujemo različne načine uporabe za moderno agrafo; vidimo jo kot zaključek hrbtnega izreza, kot zaponko ozkega pasu in kot opremo široke proge na pasu.

Napol široki klobuki

se že sedaj označujejo za spomladansko modo. Običajno so izdelani iz klobučevine ali baržuna, priljubljene so pa tudi kombinacije iz dveh različnih materialov. Mo-

derni klobuki niso skoraj nič garnirani. Navadno jih krasi enostaven trak.

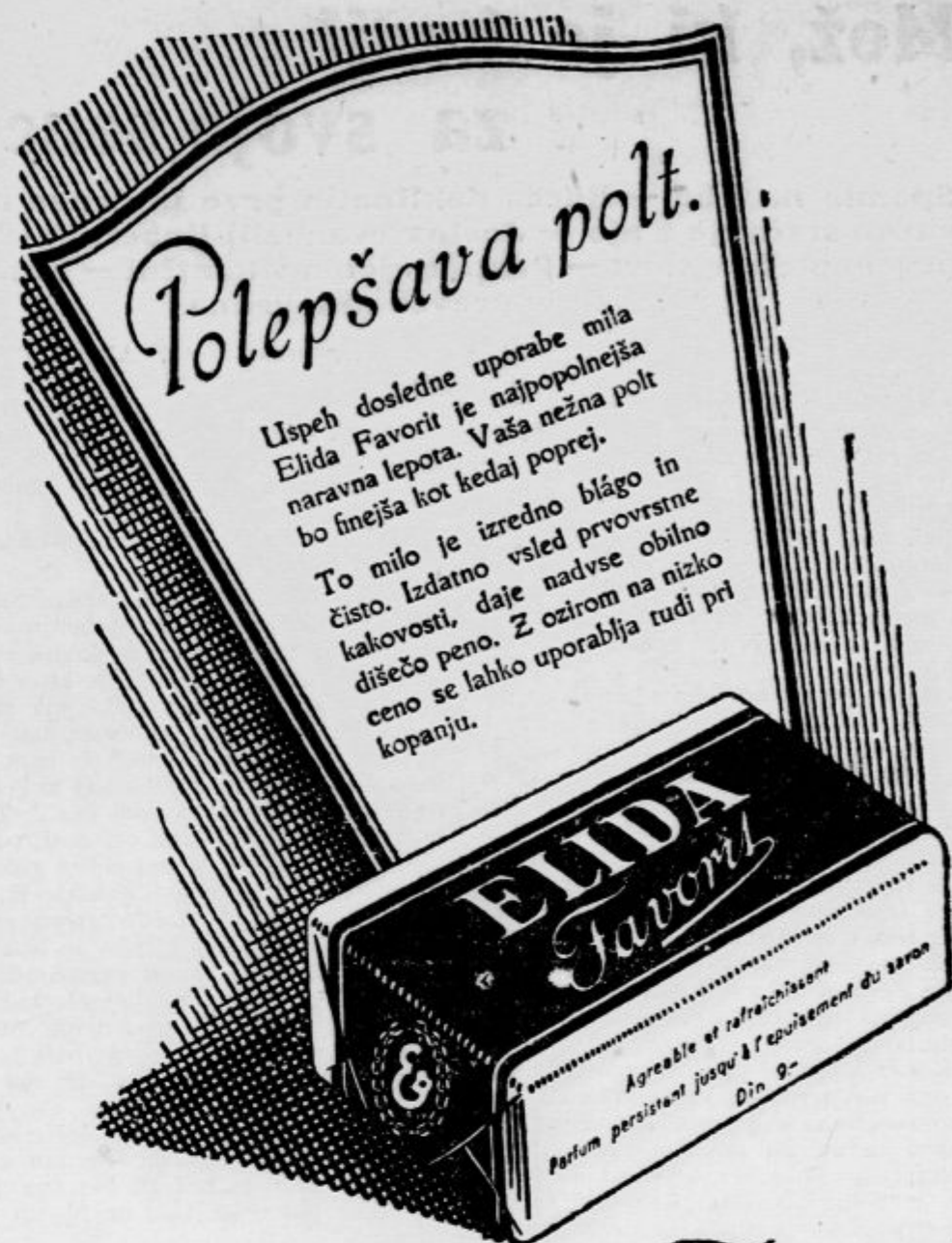
Prinašamo dve sliki novih klobukov, ki v svoji ljubkosti naznanjajo bližnji spomladanski čas.

Zdravniška posvetovalnica

G. F. B. p. č. 2. Kar smo mogli, smo odgovorili na prvo vaše pismo. Prosim vas pa, ali si morete misliti, da vam more v novinski »posvetovalnica« kdorkoli svetovati v tako kompliciranem primeru, kot je vaš, ki dela po vsem, kar pišete, celo terapiji strokovnih zdravnikov, ki so vašo bolezen imeli vsestransko priliko preiskati, težave, izvzemši najprimitivnejše primere, more iti pri vas, kot je samo ob sebi umevno, le za bolj ali manj posrečeno ugotovitev in kombiniranje, ne pa za točne določitve bolezni in njih redno zdravljenje. Kar zahtevajo sicer vpraševalci od nas, je neizpolnjivo. »Posvetovalnica« je pomenkovalnica, med. izobraževalnica, »zdravilnica« pa ni. — »Pikav«. Z lapisom se kaka malenkost sicer da odpraviti, če ne korenini pregloboko. Če to poskusite, ne pozabite okoli operacijskega polja namazati z vazelinom. Ne pozabite, da leži »znamenje« na obrazu, katerega slabo izvedena »operacija« lahko še bolj škazi. Zato bi vam svetovali, da rajše opustite vse take in slične poskuse in se zaupate kakemu strokovnemu zdravniku, ki se peča s kozmetiko. — G. V. T. v N. Kratkovidnost je prirojena, izhaja torej iz ustroja in je neizbojljiva. — Če ničesar ne delate, je jasno, da lahko odložite očala. — G. A. P. v Z. Po vašem opisu gre za golšo, ki sili bolj proti sredini vratu, nego na venjak. Od tod menda tudi občutek zateklosti pri legi in težave pri dihanju. Za kaj pa gre v istini, določiti lahko samo strokovna zdravniška preiskava. Tam tudi izveste, ali je navtor gođen za operacijo, ali za drugo zdravljenje. — Kuro z minimalnimi primesmi joda, izvedete n. pr. lahko na ta način: 1 gr. natrijevega joda date den te v veliko steklenico za slatino in napolnite jo z deževnico. Ko se je jedna sol raztopila v njej, jemljite od te raztopnine vsak dan po eno žličko. To kuro je delati najmanj eno leto. — »Taros«. Proti tako zastarelim ozeblinam se bo dalo težko kaj opraviti. — Poskusite jih mazati z jodovim mazom, ali še boljše z 10% jodovim mazom. V zadnjem času priporočajo v to svrhu tudi znani inotiol, s katerim je treba ozeblino namazati na debelo in jih pokriti s parafiniranim papirjem. — G. R. T. M. v P. Vsekakor bi bilo dobro, da vam pregleda ustne in nosne votline kak strokovni zdravnik za nosne in ustne bolezni. Časih je kaj najti, mnogokrat seveda nič. Pojav nastane, če d'ha spečnik skozi usta, pri čemur spravlja nebi jeziček v hrešče vibracije, kar se zgodi posebno rado v hrbtni legi. Iz tega sledi: ne leži na hrbtu, dihaj skozi nos. Ali najboljšo: spi s a m v lastni sobi.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

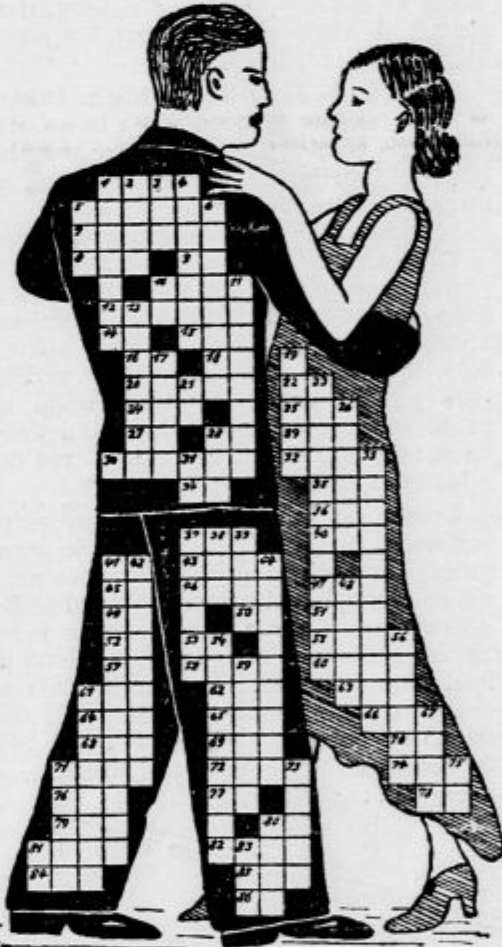

Milo ELIDA Favorit

Križaljka „Plesalca“

Pomen besed.

Vodoravno: 1. Prireditelj. 5. Smer. 7. Slager. 8. Ime jugoslovanske filmske zvezde. 9. Medmet. 10. Poklic. 12. Soba. 14. Igralna karta. 15. Zivalski glas. 16. Medmet. 18. Medmet. 20. Drag kamen. 22. Pesnitev. 24. Illova. 25. Predlog, ki nam rabi le v stavah. 27. Kemični znak za kovino. 28. Časovna kratka. 29. Vzročni veznik. 30. Vidni znak prijateljstva. 32. Egiptanec. 34. Žival. 34. Predlog. 35. Cvetlica. 36. Prirednik. 37. Žuželka. 40. Kazalni zaimek.

41. Ploskovna mera. 43. Pomanjkanje. 45. Medmet. 46. Metanov derivat. 47. Pogojni veznik. 49. Časovna kratka. 50. Predlog. 51. Rimski bog zaščitnik. 52. Reka v Švici. 53. Nola. 55. Moško krstno ime. 57. Neznane. 58. Jugoslovanski narodni ples. 60. Revnežovo imetje. 61. Del parnega stroja. 62. Del leta. 63. Reka v Angliji. 64. Kazalni zaimek. 65. Olože v Japonskem morju. 66. Vladar. 68. Usnje. 69. Svojljni zaimek. 70. Pritrdil-

nica. 71. Določena količina. 72. Plin. 74. Zensko krstno ime. 76. Organ. 77. Egiptan- sko bužanstvo. 78. Medmet. 79. Šiviljeno de- lo. 80. Kratica, katere cela beseda se v go- voru čisto napačno uporablja. 81. Del hiše. 82. Ptica. 84. Rimska boginja. 85. Ptica. 86. Akademski naslov.

Navyčno: 1. Koledar. 2. Žival. 3. Med- met. 4. Kraljev svetovalec v rimski državi. 5. Predlog. 6. Moško krstno ime. 10. Kemični znak za redki element. 11. Vrednostni papir. 13. Ptica. 17. Pastir. 19. Vrsta hurške. 21. Predlog. 23. Poklic. 26. Mesto v Arme- niji. 28. Ploskev, na katero nas veže zemeli- ska privlačnost. 31. Predlog. 33. Zločinec. 37. Poljski ples. 38. Egiptanski bog. 39. Pri- stanšče v Rdečem morju. 41. Mesto na Ma- dagaskarju. 42. Doba v literaturi in glasbi. 44. Španska pokrajina. 48. Reka v Perziji. 54. Poklic. 56. Severnoameriška država. 59. Rastlina. 61. Bol. 67. Časovni prislov. 71. Človek. 73. Kraljevni prislov. 75. Medmet. 80. Planina v Dalmaciji. 81. Predlog. 83. Azijski veletok.

Pokvarjen želodec

popravite z redno uporabo Figola. Figol je idealno sredstvo za čiščenje želodca in črevesja ter za zdravljenje led-vice, jeter, hemoroidov in nespečnosti, ki so v zvezi s prebavo.

Figol eliksir se naroča po povzetju v lekarni dr. Semelič, Dubrovnik 2/43.

Figol stane z omotom in poštino 3 steklenice 105 Din, 8 steklenic 245 Din, a 1 steklenica 40 Din. Vsak dan prihaja- jo nove zahvale o odličnem delovanju Figola.

Javna zahvala

P. n. lekarni dr. Semelič, Dubrovnik 2/43

Prosim, da mi pošljete še 3 steklenice Figol-eliksira. Jaz bi se namreč že več kot 5 let na želodcu. Meni so ostala vsa do- sedanja lečenja brezuspešna, toda vaš Figol mi je zadal novo življenje. Zaradi tega se vam srčno zahvaljujem in želim, da bi tudi v bodoče služili v blagor človeštva. Priporočila ga hočem vsakomur, ker je potreben tudi najbolj zdrava- vemu človeku.

S spoštovanjem Osanna Kocka, Ko- tor, 18. junija 1928.

ZA NOTRANJO
LIUBLJANA OPREMO
KOLODVORSKA 28-11 316
JOMAHEN & D. ŠERANIK

H. Berr:

Podobnost

Slikar Alfred Koler je prejel od bo- gate Amalije Neurathove poziv, naj jo obišče, ker bi se dala rada portretirati.

Tako se je Alfred Koleru nenadoma nasmešnila sreča. Amalija Neurathova je bila izmed naj- bogatejših dam v mestu. Družba jo je imela za nekakšno svojo kraljico. Njen mož Franc Neurath je bil pred vojno mesar, med vojno dobavitelj za vojsko, po vojni pa je postal vpliven uprav- ni svetnik mnogih industrijskih podjetij. Bil je, skratka, odlična osebnost. Neke konservativne skupine so celo že razmišljale o tem, ali ga ne bi kandi- dirale za župana. On je ponudbo odklo- nil, čeprav so splošno sodili, da ne bi bil porazen pri volitvah.

Gospod Neurath se drugače ni pose- bo udeleževal v javnem življenju. Naj- rajši je molčal — hudobni jeziki so tr- dili, da zgolj iz onreznosti, ker noče razgaliti svoje popolne nevednosti. Za- to pa je gospa Neurathova naša pose- gala v javno življenje. Laskalo se ji je, če so o njej govorili, zlasti na, če so mnogo govorili. In govorili niso malo: v obraz so se ji lizali, za hrbtom pa praskali. Vendar se je bila povzpela ta-

ko visoko, da je sčasoma postala nekak- šna odločujoča sila v modnih vpraša- njih.

Alfred Koler je bil na čuden način obrnil domačo pozornost gospe Neurathove. V nasečen tedniku je bilo objav- lenih več njegovih karikatur poleg žens- kega portreta. To je bila Anita Brun- nerjeva, stara komaj osemnajst let. Gos- pa Amalija Neurathova je bila posetila gospo Kunigundo Bakerjevo in je vide- la na mizi razgrnjen časopis. Oči so se ji takoj prilepile na Anito Brunnerjevo. Rekla je prijateljici Bakerjevi: »Draga moja, ali mi ni zelo podobna?« Pritr- dilni odgovor gospe Kunigunde je za- doščal, da se je pojavil Alfred Koler nekega dne v salonu gospe Neurathove.

Koler je na prvi mah spoznal položaj in niti pol ure ni trajalo, pa je gospa Neurathova naročila pri njem portret. Naslednje dni ga je petkrat obiskala v njegovem ateljeju.

Ko je bila slika gotova, jo je Amalija velela prinesiti domov, kjer je pričako- vala povabljenih prijateljev. Res so pri- šle vse brez izjeme. Armida Foglova je rekla: »Ne morem tajiti, slika je krasna, barve na njej kar nepopisne! Samo — čudno se mi sliši — zdi se mi, da portret ni posebno podoben naši Amaliji.«

Te besede so bile odločilne za vse povabljenke, ki so kmalu prišle do slič- nega zaključka. Edina Kunigunda Ba- kerjeva se je zavzela za umetnika in ga iz kakega prepričanja, ampak zato, ker je smatrala to za svojo dolžnost. Vse dotlej se je namreč v družbi hvali- la, da je bila ona tista, ki je »odkrila velikega umetnika«.

Še tisti večer je poslala Amalija Neu- rathova sliko nazaj v atelje Alfreda Kolerja, ki je iz spremnega pisma zve- del, da slika ni dovolj podobna gospe Neurathovi, ki ga je obenem vabila, naj sliko primerno popravi, drugače je ne more sprejeti.

Slikar je bil v neprijetnem položaju! Bil je že preverjen, da je napačil zanj zlati čas gmotne brezskrbnosti in udob- nosti, zdaj mu pa pošlje potretirano sliko nazaj! Dolgo je stal tisti večer pred sliko in ni vedel, kaj naj stori. Portret je bil po njegovem mnenju dober, podobnost pa seveda ni bila takšna, kakor bi trebal... Vedel je, da bo lepota pro- blem te slike, zato jo je tu pa tam na- lašč bolj podaril, nego bi bila zaslužila naravna prikazen portretirance. Minili so štirje dnevi. V šetrtek je prejel umetnik sledeče naparfužno pismo gospe Neurathove:

»Upam, da ste v tem času že popo- lnomo popravili mojo sliko. Za danes popoldne sem povabila prijateljice na čaj in Vas prosim, da pridete in mi pri- nesete sliko. Upam, da to pot ne bo več vzroka za spotiko.«

Alfred Koler je bil v zadregi. Kaj naj stori? Zmeden je begal po sobi sem in tja, končno pa je sklenil, da odnese sli- ko na dom gospe Neurathove, takšno, kakor je bila.

Stopil je v salon gospe Amalije na- lašč ob uri, ko je bila družba njenih prijateljic že polnoštevilno zbrana. Sli- ko sta iz njegovih rok sprejela dva li- virana lakeja, ki sta jo postavila na do- ločeno mesto. Alfred Koler je bil zlikan od glave do pete. Z veliko samozave- stnostjo na licu je stopil kraj umotvora. Dame so se približevale in odmikale, opazovale so portret skozi zlato obro- bljene lornjone in spet je prišla prva do besede Armida Foglova, ki je dejala: »Divno, božansko. Ah, ta podobnost, te barve!«

Obrnivša se k umetniku, je pristavila: »Gospod slikar, vi ste v resnici pre- kosili samega sebe in vse, kar sem do- slej videla v vaši stroki. Čestitam vam iz srca! Čestitam pa tudi tebi, draga Kunigunda, ki si odkrila genialnega umetnika, še bolj pa tebi, ljuba Amalija,

ki si na tej sliki tako podobna sebi, da te bolj verno ne more odsevati nobeno zrcalo.«

Koler je stal kakor ukopan. Ošinil je s pogledom gospo Kunigundo, ki ga je bila »odkrila« — dotlej jo namreč še ni bil videl — in potem... je za trenutek po- čakal in vzdihnil... Zgodilo se je namreč nekaj dotlej nedoživljenega v nje- govem življenju — dame so ga obstopile ter mu po vrsti čestitale ter hvalile njegovo genialnost, umetniško popol- nost in nedosegljivo dovršenost.

In potem?

Da, kaj potem? Oprostite — nič. Alfred Koler je da- nes mož na svojih nogah. Naredil je ka- riero. V mestu, kjer živi gospa Amalija Neurathova, je ni gospodske hiše, ki se ne bi štela med odlične ljudi in kjer ne bi visel vsaj en portret izpod Kolerje- vega čopiča. Slikar sam pa je imovit človek, se vozi v avtomobilu in ima na umetniških prireditvah glavno besedo.

Za dekoriranje

dvoran in salonov, za veselice, slavnostne prireditve itd. se priporoča
IVAN ŠIMENC, LJUBLJANA
Lepi pot 24 Telefon 3044

Mož, ki je hodil za svojo senco

Spomin na Abo — Rdeča deklina in prvo in drugo nevarno srečanje z njo — Joštov evangelij ljubezni — Po prvem plesu v smrt — Pustolovščina v kantini — Kadar je ženska le preveč radovedna

Ravnatelj me je vodil dalje po tovarni. V neki delavnici pa mi je pomignil, ko sta imela s poslovođjo svoj pogovor: — Tamle pri zadnjem stroju, tista z rdečo ruto, to je ona, Zora. Poglejte si jo ta čas.

Da bi jo videl v obraz, sem hotel obiti veliki, visoki stroj, takrat pa se je slučajno ozrla dol in —

— Aha! sem vzkliknil. Pri tem sem od presenečenja napravil neprevidno kretnjo, tako da bi me skoro bil zgrabil jermen.

Ona se je prestrašeno zdržnila in me gledala z velikimi, začudenimi očmi. Aha, lepa, skrivnostna Abo, ki sem jo srečaval na svojih potih za gospo Tijo in ki mi ni šla več iz spomina, ali je bila res to ona?

Ah, ne! Velika podobnost me je bila premotila; oči pred vsem, te temne, globoke, čudopadne oči, ki je vanje pogledati bilo tako nevarno... Sicer pa — No, sicer pa moram reči, da me ta deklina Zora ni nič manj zadržala ko moja pravljica princesa Abo. Po svoje seveda.

Kakor je stala gori na pločniku ob stroju, rdečo ruto kakor jakobinsko čepico zavozlano nad črnim šopom las, po plašju in tudi po golih nogah pa vsa oškropljena ko s krvjo (imela je opraviči z nekim rdečim barvilom), stala tako, pravim, ponosna in divje-lepa, s plamenčimi očmi kakor bojovnica na barikadah, — halo, človek bi bil kar zavihel čepico in zapel marsikje.

A samo kratek hip me je deklina Zora povzdignila v tako blagorodno navdušenje, nato pa me je ošinila z neskončno zaničljivim pogledom in z ravno tako neskončno zaničljivostjo mi je obrnila hrbet.

Ozrl sem se naokoli. Nobena delavka ni bila opazila tega prizora, ravnodušno so se sklanjale na stroje, ki so topotali in ropotali, da so se tresla tla.

Ravnateljja so bili med tem poklicali k telefonu, in eden delavcev me je povedel k Joštu, ki je bil zaposlen nekje v skladiščih.

Ne vem, zakaj me je pri pogledu na Jošta, ki je baš prerival natovornen voziček od dvigala do dvigala, obšlo ganotje. A storilo je, da je v mojih besedah, ko sem ga ogovoril, bila toplota, ki je prešla tudi nanj. Privikrat sva se videla v življenju, a si segla v roko ob brata.

V Joštovem obrazu sem videl Minkine poteze, a mehkejšje, čisto ženske. Narava je bila ta-dva očitno zamenjala: Minka bi morala biti fant, Jošt pa dekle. Simpatičen je bil na Joštu zlasti njegov smehljaj; tih, dobrotljiv, vse razumeva-joč in odpuščajoč smehljaj.

Ko sem mu sporočil očetovo željo, je takoj rekel: — Pridem v nedeljo. Bom pisal očetu še danes.

Za kak pogovor seveda tu v tovarni ni bila priloženost, zato sem poiskal Jošta še med opoldanskim odmorom.

Sedel je zunaj na hladni soncu — in rezljaj iz borove skorje konjička fantku, ki mu je slonel ob kolenu. Mali je imel zateklo lice in roglja njegove obveze sta migala v vetru ko uhlja žalostnega zajčka.

— Stric Jošt, sem slišal reči otroka, — zob pa konjičku nikar nič ne naredi: zato da ga ne bodo boleli.

— Ne bom mu naredil zob, Lojzek, ne bom, se je smehljaj stric Jošt.

Prisedel sem in kramljali smo o tem in onem. Nedaleč se je zbirala gruča mladih delavcev in delav in si priganjala dolgečas kratkega opoldanskega odmoru s kvantanjem in takim in enakim povrh; vsak hip se je izlegla tam kaka kosmata, sprejeta od grohota moških in vričanja žensk.

Cudil sem se Joštu. Ali ni hotel ne videti ne slišati? Rezljaj je in se pogovarjal z Lojzkom. Jaz pa bi bil strašno rad videl, ko bi bil Jošt malo zarobantil; gotovo bi zaleglo, saj uživa velik ugled med tovariši in je »dobri duh« tovarne, tako mi je pravil ravnatelj.

Slednjič sem naredil primerno opazko. Jošt se je nasmehnil:

— Vi to slišate? Tenka ušesa imate. Jaz ne slišim nič. Sicer naj vas pa spomnim na nekaj, kar sami dobro veste: Nikjer ni hujšega kvantanja ko v takozvanih omikanih krogih, ki jim pripadati sem imel tudi jaz dvomljivo čast. Večkrat sem se vpraševal: če bom imel ženo, hčer, v kako družbo naj jo peljem, da bo varna njena ženska čast? Tiste le punce tam, na njih ni več dosti pokvariti. A na policiji so mi nekoč pokazali pismo, ki ga je zapustilo dekle iz imenitne hiše, ki je storilo samomor po svojem prvem plesu. Tako je bila razočarana in užaljena od šampaniziranih poklonov gospodov kavalirjev! Če kvantajo takile pobje, jih opravičuje njihova neizobraženost, a kaj opravičuje gospodo tam onostran, ki pravi, da ima kulturo?

— Jošt, sem rekel čez čas, — kam naj se obrnem? Ne najdem več ne sem ne tja. Tudi jaz sem se hotel pot, ki jo danes hodite vi, s srcem sem jo hodil, a sem se izgubil v puščavi. Tu kakor tam, neizmerno je daleč do človeških src. Omagal sem na vseh potih. Ljubezen, kje naj jo iščem, kje najdem, Jošt?

— Ljubezni človek ne sme iskati, ampak jo mora dajati. Skozi temo ne prodreš s temo, ampak z lučjo. Je dejal Jošt in smehljaj svoj tih, dobrotljivi smehljaj.

Hm, sem premišljeval. Spet utegne imeti prav Jošt. Nemara je v mojem srcu res premalo ljubezni, premalo samozatejevanja in poštrevnosti, večkrat sem si to že sam očitel. Toda, bratec Jošt, sem premišljeval dalje, ti si danes še mlad, — če boš čez deset, dvajset let še lahko tako govoril, blagor tebi! Srečno pot, Jošt!

Mimo je pršla rdeča deklina. Postala je trenutek, se ozrla na Jošta in na otroka, vrgla pogled tudi čez tisto praznino, ki jo je tvorila moja oseba, nato pa pomignila Joštu z obrvmi.

Jošt je vstal in mi nemo podal roko. V tovarni je zatulila sirena. — Lojzek pa me je peljal, da mi pokaže svojo mamo in bratca Jožka, ki še ni znal hoditi; Anica in Slavka sta že hodili v šolo. Mama je obešala perilo v vrtičku, pa sva ji z Lojzkom malo pomagala, ker se je že težko pripogibala. Mali Jožek pa je iz svoje košare nadzoroval vse delo z bistrimi očmi.

Seveda mi je ženska potem vse pripovedovala. In je jokala. Jokala je zaradi moža, ker se ji je smilil. Drugače pa, o, nič se ni smela pritoževati. Poslal je Bog dobrotnika. Kuhala je za Jošta in je bilo za vse zadosti. Pa tudi ravnateljjeva gospa, tako je dobra. Otrokom je dala napraviti obleko in obutev in obljubila tudi, da bo za botro pri krstu. Oh, vse bi se še prestajalo; ampak on, siromak, — osem let... osem let, oh!

— Hočem noter. Umaknite se! je velela s ponosno, kraljevsko kretnjo glave. A se nisem odmaknil od vrat.

— Gospodična Zora! sem dejal. — Kaj pa hočete tukaj poslušati prazne fraze! Saj vam povem, da siti lačnega ne razume. Vaša duša pa je še lačna in žejna spoznanj. Prvič to. Drugič pa... Pojdite z menoj, gospodična Zora, malo v mesto, v kako kavarno ali kamor vam drago. Tukaj se ne moreva razgovarjati, a jaz vam imam zaupati neko skrivnost, veliko skrivnost! Ali se spominjate: danes v tovarni, ko sem vas prvič zagledal, kako sem se zdržnil in nekaj rekel? Velika tajna je to, gospodična Zora!

Videti je bilo, da okleva. Pa sem se nagnil k njenemu ušesu: — In še nekaj vam imam povedati, Zora: v vašem taboru je sovražnik, nevaren sovražnik!

Vsa je osupnila. — Sovražnik? Kdo pa? Ali — ali je Jošt Zavrhar?

Prasnil sem v smeh. Hahljal sem se, da je odmevalo po hodniku. Ubogi Jošt! na takem sumu te ima ženska, ki si za voljo nje —! Ah, nisem se mogel nehati smejati.

Deklina, videč, da je zinila neumnost, pa se je raztogotila: — Tak nehajte vendar z norčevanjem

— Znova so ji oblivala solze upadla, porumenela lica, jaz pa sem jo tolažil, kakor sem vedel in znal.

V ostalem je bilo čisto prijetno ždeti malo tu na vrtni klopi in gledati v zlati jesenski dan. Beli golobje so se spreletavali čez polje, v pestrh barvah je lesketala široka reka, iz tovarne je zamolklo odmevalo bučanje strojev, tamkaj v šoli pa je vabila učiteljica s šolarčki pesmico »Prosto reže ptica zrake...« Prav dobro so že peli otročiči. Tudi Anica in Slavica sta pripevali.

Je le vse dobro urejeno na tem lepem božjem svetu, sem premišljeval sit, zdrav in svobodno.

Prijetna družba je bila kriva, da sem tisti večer šele pozno zapustil vilo gospoda ravnatelja.

Zelo rad pa bi se bil še kaj pomenil z Joštom. Saj je take može redko najti. In sem šel pogledat tjakaj v kantino,

kamor je zahajal zvečer poslušat radio, kakor mi je bila povedala njegova gospodinja.

Jošta nisem več našel. Sicer pa je bilo v kantini še živahno, slavili so odhodnico nekega tovarniškega mojstra. Kantina je bila velika baraka z mnogimi prostori in križajočimi se vežami, in ko sem hotel priti skozi tja na ulično stran (namenjen v svoj hotel), sem pomotoma zašel v neki stranski hodnik. Tam je izza priprtih vrat bilo slišati govorinika.

Iz radovednosti sem malo postal. A po par besedah, ki sem jih slišal, sem že imel zadosti in sem se obrnil.

Za menoj je stala ona, rdeča deklina. — Kaj pa špijonirate tukaj? je siknila. Zaničljivo, zlobno so blestele njene oči.

Meni je bušnila vsa kri v glavo. Popadel sem deklino za roke in jo pritisnil k steni.

— Punca! Čuvaj svoj jezik! — Izpustite! je pihala in se zvijala v mojih pesteh. Njeni členki so slišno pokali, in bolest ji je zatrepetala v očeh. Zato sem jo izpustil.

A sva se gledala še dokaj časa ko pes in mačka, oba pripravljena na skok. Govornik znotraj je vse zanosneje povzdigoval svoj glas in je vsak čas bilo pričakovati gromovitega ploskanja.

Zapri sem vrata in dejal: — Se pozna, da je slavna družba dobro večerjala. Lačnemu pa je hudo poslušati sitega.

— Ali vam niso dali nič večerje pri ravnateljstvih? se je posmešnila. Glej, glej, tudi to je bilo že znano tukaj, da sem bil povabljen pri ravnatelju! Dasi stoji njegova vila dokaj proč od tovarne, v parku onstran reke.

Pa sem odvrnil: — Kakor vidim, posluje v vašem taboru detektivska služba prav dobro, gospodinja Zora!

— Smo na oprezo, ker smo vsepovsod obdani od sovražnika, je rekla s stisnjenimi ustnicami in divje zasukala oči.

Sila mi je bila všeč ta hip, kakor je tako stala pred menoj z odpetim plaščem, roke potisnjene v žepe, svoje črne razmršene kodre vržene po čelu in licih, vsa temna, demonska kakor kakka zartonica — gledal sem jo z občudovanjem. Kar je takoj opazila in je stopila naprej.

— Hočem noter. Umaknite se! je velela s ponosno, kraljevsko kretnjo glave. A se nisem odmaknil od vrat.

— Gospodična Zora! sem dejal. — Kaj pa hočete tukaj poslušati prazne fraze! Saj vam povem, da siti lačnega ne razume. Vaša duša pa je še lačna in žejna spoznanj. Prvič to. Drugič pa... Pojdite z menoj, gospodična Zora, malo v mesto, v kako kavarno ali kamor vam drago. Tukaj se ne moreva razgovarjati, a jaz vam imam zaupati neko skrivnost, veliko skrivnost! Ali se spominjate: danes v tovarni, ko sem vas prvič zagledal, kako sem se zdržnil in nekaj rekel? Velika tajna je to, gospodična Zora!

Videti je bilo, da okleva. Pa sem se nagnil k njenemu ušesu: — In še nekaj vam imam povedati, Zora: v vašem taboru je sovražnik, nevaren sovražnik!

Vsa je osupnila. — Sovražnik? Kdo pa? Ali — ali je Jošt Zavrhar?

Prasnil sem v smeh. Hahljal sem se, da je odmevalo po hodniku. Ubogi Jošt! na takem sumu te ima ženska, ki si za voljo nje —! Ah, nisem se mogel nehati smejati.

Deklina, videč, da je zinila neumnost, pa se je raztogotila: — Tak nehaajte vendar z norčevanjem

— Znova so ji oblivala solze upadla, porumenela lica, jaz pa sem jo tolažil, kakor sem vedel in znal.

V ostalem je bilo čisto prijetno ždeti malo tu na vrtni klopi in gledati v zlati jesenski dan. Beli golobje so se spreletavali čez polje, v pestrh barvah je lesketala široka reka, iz tovarne je zamolklo odmevalo bučanje strojev, tamkaj v šoli pa je vabila učiteljica s šolarčki pesmico »Prosto reže ptica zrake...« Prav dobro so že peli otročiči. Tudi Anica in Slavica sta pripevali.

Je le vse dobro urejeno na tem lepem božjem svetu, sem premišljeval sit, zdrav in svobodno.

Prijetna družba je bila kriva, da sem tisti večer šele pozno zapustil vilo gospoda ravnatelja.

Zelo rad pa bi se bil še kaj pomenil z Joštom. Saj je take može redko najti. In sem šel pogledat tjakaj v kantino,

in govorite pametno! Sicer pa, če res veste za sovražnika, ga boste zdajle imenovali tukajle pred vsemi! Aho, noter! Z eno roko je prišla za moj rokav, z drugo pa za kljuko vrat.

Potegnil sem jo nazaj: — Poslušajte me, Zora: Njim tukaj ne morem praviti tega. Saj bi me ne razumeli; še ven bi me vrgli, če bi jim govoril resnico. Sovražnikov je več, ne samo eden, notranjih sovražnikov, se reče. Laž na primer je že tak sovražnik. Vam bom vse to razložil. Pojdite z menoj, Zora, tovarišica!

— Nič, je zavpila. — Noter morate! Spet sva se ruvala za kljuko. Tedaj pa so se vrata odprla in odznotraj in več razgretih glav je pogledalo ven.

— Kakšnega hudiča pa imata vidva tu zunaj? je nekdo vprašal.

— Ta-le človek... je rekla ona, s prstom pokazaviši na-me. S strahom sem videl hudoben blesket v njenih očeh in sem vedel: Zdajle bo nekaj rekla, da bodo planili po meni...

— Ta-le človek, je rekla deklina Zora in se nasmejala, — bi rad dal za par litrov!

— Živio, kar noter! je zadonelo vsevprek.

— Bom dal, sem rekel. — Ampak rajši drugič. Nocoj ga imate zadosti. Lahkonč!

In sem se naglo izgubil. Zunaj pa sem se ustavil pod kostanj. Besen sem bil na-se, najrajši bi se bil oklofotal. Kaka bedarija, se onega-viti s to deklino! Prav treba mi je bilo te blamaže. Pa zakaj vse to? Samo zaradi par vražjih črnih oči. Čas je, prijatelj, da se izpametuješ.

Tako sem ostal še nekaj časa v bridkem kesanju in samozmerjanju, nato pa sem zavihal ovratnik suknjice, — bila je mrzla noč, — in si našel cigareto. Pojdimo spat.

Tedaj je zakrčilo v pesku, mojega komolca se je oklenila ročica in topel glas mi je dahnil v uho: — No, tovariš, kaka je tista skrivnost?

Saj pravim, ženska radovednost! (Nadaljevanje prihodnje nedelje)

Josip Fr. Knaflič.

Kmetijski vestnik

Gnojimo pravilno žitaricam!

Ponekod se opaža, da so letos ozimne precej redke in v razvoju zaostale. Krivda temu pojavu leži največ v nezadostnem in nepravilnem gnojenju zlasti z dušičnimi in s kaljivimi gnojili.

Pravilno bi vsakekor bilo, da gnojili zimskemu žitu (ječmenu, rži in pšenici) jeseni, zlasti z apnenim dušikom in s kaljevo soljo, in sicer pred setvijo, pamladi pa še le s superfosfatom. Dognalo se je namreč v zadnjih letih s poskusi, da je edino pravilno, ako gnojimo rastlinam, pa naj bo to ozimnam ali jarnim, da podkopljemo gnojila vsaj kakih 14 dni poprej v zemljo, preden se seje, in ne ob setvi istočasno, kakor je pri nas običaj. Ko izklijajo mlade rastline, so zelo občutljive. V tej nežnosti umetna gnojila, kakor so kaljeva in dušičnata, rastlinam lahko škodujejo ali jih vsaj zadržijo v razvoju. Zaradi tega naj se gnojila rastlinam pred setvijo z umetnimi gnojili (vsaj kake 14 dni poprej). V tem primeru je vpliv gnojil mnogo učinkovitejši, ker imajo izklijale rastline že pripravljeno prvo hrano.

Pri nas jesensko gnojenje sploh še ni uvedeno. Vse čaka na pomlad; to velja tudi za ozimne. V tem primeru se priporoča, da gnojimo zlasti sedaj z apnenim dušikom. Na 1 ha (ali 10 mernikov poseve) je vzeti vsaj 200 kg tega gnojila. Apneni dušik je pa trositi le ob suhem in mirnem vremenu in ne po mokrih in rosinah rastlinah; v tem primeru jih gnojilo požge. Ako pa zamudimo tako zgodnje gnojenje in so rastline že priče odganjati, potem je pa bolje počakati, da rastline nekoliko odrasejo in se zadostno okrepe. Ko smo openi dušik raztrosili (najbolje pomešan s kaljevo soljo; 150 kg kaljeve soli na 1 ha), ga z brano zavlečemo. Na ta način potem gnojilo hitreje učinkuje, ker pride kolikortoliko v zemljo. Opaža se namreč, da z apnenim dušikom gnojena ozimna ne poleže tako rada kakor po drugih dušičnatih gnojilih. Fosforna gnojila se pa trosijo ne-kaj dni pozneje kar po vrhu.

Pri jarnih moramo ponovno omeniti, da spravimo apneni dušik in kaljevo sol tudi ob pravem času vzemljijo, to je vsaj 14 dni pred setvijo. Na splošno je za jaro žito vzeti 140 do 160 kg apnenega dušika za 1 ha, kaljeve soli pa 120 do 150 kg. Za oves ga je vzeti več, in to po 200 do 250 kg na 1 ha površine. Tako gnojenje se izredno dobro izplača.

Sadite sadno drevje! Skoro bi se moglo reči, da nobena pagona našega kmetijstva ne obeta tako razveseljive bodočnosti kakor sadjarstvo.

Le-to je v bivši Stajerski razmeroma že precej lepo razvito, bivša Kranjska pa je tozadevno skoro še neobdelana njiva. Vendar pa je še nadaljni razvoj v obeh primerih možen, za bivšo Kranjsko pa prav za prav nujen.

Ne samo pri izvozu, nego tudi doma se kvaliteto, sortirano sadje čimdalje bolj uveljavlja in konzum razveseljivo rase. Dobro ter pravilno oskrbovan sadovnjak že danes daje lepe denarje; ako pa se vnovčevanje sadja bolje uredi, bi postalo sadjarstvo še bolj donosno.

Novinarske osebe legitimacije (75% popust) dobijo le oni poklicni novinarji. Člani novinarskih društev, ki nimajo nobene postranske plače, posla ali peurije. Uredniške brezplačne karte bodo v bodoče vsobovale imena upravičenih uradnikov. Uredništva morajo v bodoče pošiljati po en brezplačen izvod ministruvsa ssoabrafala, generalni direkciji in pristojni oblastni direkciji.

Brezplačne karte polnomna siromasnim in za zasluzk ne sposobnim osobam bo dajala pristojna direkcija proti potrdilu davneza urada, obline, in polciške oblasti, da dolžni ne plača nobenega davka, da je polnomna siromasen in neosoben za zasluzek ter da je potivanje neobhodno potrebno. Ena ceaba more dobiti le po eno karto na leto.

Ministr ssoabrafala ima pa kmnost, da v drzavnem interesu ali v korist dobrotnih, šolskih ali vzgojnih namenov: izjemoma odobri se druge popuste in ugodnosti.

Novi pravilnik stopi v veljavu 1. marca. Za železnikarje izide poseben pravilnik.

Za stavbe

po znizanih cenah vsakovrstnih s h tesan in gan l-s. - Vsak množna v zalog. Ž ganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUSTAR

lesna industrija in trgovina parna žaga LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12

Inozemstvo se pred vsemi našimi kmetijskimi pridelki čimdalje bolj zapira s tem, da postavlja visoke uvozne carine, s čimer hoče ščititi domačo proizvodnjo.

Sadje pa tudi v tem pogledu tvori izjemo. Poleg tega, da se njega poraba stalno veča, se tu niti bati stremljenja inozemstva za samopreskrbo, kajti za uspešno sadjarstvo pogoji niso povsod dani. Naše podnebje pa je za sadjarstvo, posebno za jabolka, ugodno in tudi domači konsum je vedno večji ter tako perspektiva za bodočnost gotovo dobra.

Ker je za vse področje Dravske banovine že dobro določen sadni izbor in ker je pričakovati, da se bodo oblastva in Kmetijska družba letli tudi dela na izboljšanje vnovčevanja ter sadjarske organizacije sploh, je upravičena nada, da bo naše sadjarstvo v doglednem času prav znatno moglo doprinesiti k rentabilnosti naših kmetij.

Treba pa je, da tudi kmetovalci store svojo dolžnost. Predvsem je potrebno, da uvidijo umestnost sadjarje in se je opri- mejo bolj intenzivno. Sadju je treba posvečati več skrbi in negovanja kakor doslej. Posebno je paziti na čistočo na drevju (odstranjevanje malih, zatiranje škodljivcev itd.) in na to, da se sadjo na novo le take sadne vrste, ki obetajo za posamezne kraje najboljšo rentabilnost. Z napravo krajevnih drevesnic se sadjarstvo napravi la istotako velika usluga. Streske in občinske kmetijske odbore tu čakajo lepe in hvalečne naloge.

Sadno drevje bo kmalu postalo meževno, zato naj sedaj, dokler je še čas, nhlče ne zamudi za obrezovanjem, čiščenjem in s škropljenjem z arborimom. Pri zasajanju novega sadnega drevja ne sadite poljubnega drevja, ampak samo take sorte, ki vam jih priporočajo strokovnjaki.

V Nemčiji, v Češkoslovaški in drugod, kjer se kmetije intenzivneje bavijo s sadjarstvom, jim sadje donaja prav lepe dohodke, ki so v krajih, ki so posebno primerni za sadjarstvo, bistveno pripomogli gospodarjem do blagostanja.

V kolikor so v nekih krajih kmetovalci premalo poučeni o sadjarji, naj kmetijski odbori skrbijo za to, da se bodo prirejale praktična predavanja.

Novi predpisi za vozne olajšave na železnih

»Stožbene Novine« ssoabrafalnih ustanov objavljajo novi pravilnik o voznih olajšavah na drzavnih železnih in ladajah; pravilnik deloma znatno izpreminja določbe dosedaj veljavnega pravilnika iz l. 1927.

Novi pravilnik najprej našteva osebe, ki imajo po svojem položaju brezplačno vožnjo (ministri in njihovi prvi pomočniki, bani, vrhovni poglavarji priznanih cerkev, odnosno po položaju najstarejši predstavniki, komandanti armijskih oblasti itd.). Vsako ministruvstvo in vsaka banska uprava doli za potrebe svojega kabinetu se po eno karto l. razreda. Posebno odredbe veljajo za glavno kontrolo, ministruvstvo voiske, notranje ministruvstvo, zunanje ministruvstvo, ministruvstvo železnice, organe poganaricne policije in carine ter finančno kontrolo.

Crozniki potujejo v službenem poslu brezplačno, izkazajo pa se morajo z legitimacijo in obhajev (ratrolnim listom) svojega starešine; isto velja v gotovih službah tudi za drzavne in občinske policijske organe.

Določbe o popustih za drzavne uradnike in umirovljence ostanejo nespremenjene. Poleg drzavnih uradnikov imajo ugodnost polovine vožnje tudi oni duhovniki, ki so postavljeni za opravljanje javnih duhovniških dolžnosti (predvsem župniki in kaplani). Ugodnost uživajo tudi drzavni kontraktualni uslužbenci (ne pa honorarni in ne dnevnarji) in pa aktivni nameščenci Osebnostne urada za zavarovanje delavcev.

Važne so spremembe za rezervne oficirje. V yodoče izlajajo legitimacije za popuste komande vojnih okrufov. Dosedanji 50% popust je ukljen. Oslaj plača rezervni oficir (ako nima ž uradniške legitimacije) III. razreda za II. in II. za I.

Popusti za invalide so določeni po invalidiškem zakonu.

Ravno tako uživajo dobrovoljni popusti po zakonu o dobrovoljnih (prosta vožnja pri selitvah na dodeljena zemljišča za sebe, rodbino in stvari).

Odredbe za Rdeči križ in Narodno odbrano so natančneje precizirane.

Popusti za drustva so znatno reducirani. Oslaj velja znizana vožnja le za letni občni zbor društev in njihovih zvez in to samo 50 % pri povratku, t. j. v celoti 25 %. Vsak član mora imeti žensko karto s fotografijo in še posebno legitimacijo za nakup železniških karte, ki jo izda drustvo po tarifnem formularju. Drustvo mora vložiti prošnjo za popust najmanj 15 dni pred občinim zborom pri pristojni direkciji drž želez. (ne več pri generalni direkciji). Za sokolska drustva predvideva zakon o SKJ poseben pravilnik.

Novinarske osebe legitimacije (75% popust) dobijo le oni poklicni novinarji. Člani novinarskih društev, ki nimajo nobene postranske plače, posla ali peurije. Uredniške brezplačne karte bodo v bodoče vsobovale imena upravičenih uradnikov. Uredništva morajo v bodoče pošiljati po en brezplačen izvod ministruvsa ssoabrafala, generalni direkciji in pristojni oblastni direkciji.

Brezplačne karte polnomna siromasnim in za zasluzk ne sposobnim osobam bo dajala pristojna direkcija proti potrdilu davneza urada, obline, in polciške oblasti, da dolžni ne plača nobenega davka, da je polnomna siromasen in neosoben za zasluzek ter da je potivanje neobhodno potrebno. Ena ceaba more dobiti le po eno karto na leto.

Ministr ssoabrafala ima pa kmnost, da v drzavnem interesu ali v korist dobrotnih, šolskih ali vzgojnih namenov: izjemoma odobri se druge popuste in ugodnosti.

Novi pravilnik stopi v veljavu 1. marca. Za železnikarje izide poseben pravilnik.

Novi pravilnik stopi v veljavu 1. marca. Za železnikarje izide

Bibino pokopališče

Siromaki se morajo na pokopališču zadovoljiti z najslabšo zemljo, kjer niti trava ne raste, in njihov grob je tako majhen, da je v njem komaj prostora za krsto. Bogatini pa pridejo v fino črno vrtno prst. Tu rasto vrbe žaluzke, zelena ograja obdaja grob in k deblu kakor pes čuvalj. Razen tega položijo na bogatino še težak marmorni kamen, tako, kakor položijo obtežnik na papirje, da jih veter ne odnese; Siromaki pa dobijo lesen kol z imenom, ničesar drugega ne.

Ali bi človek verjel, da je še kaj imenitnejšega kakor ležati v kapelici ali kripti? Pa je. Dva načina pokopa sta še bolj gosposka. Prvič: da te pokopljajo v piramidi. Mnogo, mnogo let so potrebovali stari Egipčani, da so zgradili takšno piramido. Zdaj so piramide samo še zato na svetu, da plezajo po njih

ljudje, ki potujejo v Egipt. Samo faraone — tako so tiste dni imenovali egiptovske kralje — so pokopavali v piramidah.

In zdaj drugi način, ki je najimenitnejši: imeti sam svoje pokopališče; bolj gosposkega menda res ne more biti. Sam svoje pokopališče! Cisto zares, za nikogar drugega kakor zase! Bibi ima sama svoj vrt, kakor jih imajo mnogi ljudje in tudi mnogi otroci; to ni še nič posebnega. A v kotu vrta, ki je Bibi in njenega očeta last, ima majhno pokopališče, ki je samo njeno. Obdaja ga sivkova seč, ki čudovito diši. Saj menda poznate duh prelepe višnjeve sivke? Če zmanete med dlanmi le en sam cvet, ostane na njih dišava, dokler jih spet ne umijete, in zdaj si predstavite kar sivkovo seč z milijoni cvetov! Pokopališče je na takem kraju vrta, kjer sije ves dan sonce, kadar sije. Bibi si je sama napravila pokopališče in ga tudi sama neguje. In nihče razen Bibi in njenega očeta ne sme stopiti na pokopališče. Naj bi se le kdo predrznil.

Kadar se Bibi kladi po mestu in zagleda v starih krivenčastih uličicah, koder žive siromaki, na kakem oknu lepo cvetlico (zakaj na Danskem imajo siromaki zmerom cvetlice), tedaj lepo potrkaja in vpraša, ali ne bi mogla dobiti od nje sadike za svoj grob. In vsi ljudje vedo, kako je z Bibinim grobom, in vsi ljudje pravijo: »Z največjim veseljem!« Zato je Bibino pokopališče takisto polno najrazličnejših krasnih cvetov in rast-

lin kakor največji živalski vrt raznih živali.

A zdaj bi morali prav za prav zvedeti, kdo leži tako sam na tistem finem, gosposkem malem pokopališču. Grob je namreč samo eden, ni dvoma, da gre tudi samo za enega človeka. Pa ni tako, ne na žalost ni tako. Pokopališče je pravo majhno pokopališče in grob je pravi grob, a v grobu ne leži nihče. Grob je prazen; a Bibi se dela, kakor da bi ležala v njem — njena ljubica mamica, nu, in zato — le predstavite si — zato pač tudi leži! Saj menda vsi veste, da si človek lahko kako stvar tako dolgo in trdno domišlja, da postane nazadnje toliko kakor resnična, mar ne?

Bibi natanko ve, da je njena mamica pokopana v Ribu, zakaj tam je bil papa takrat načelnik postaje. Ona tudi ve, da se papa vsako leto pelje v Ribe in položi na grob šopek za rojstni dan. A Bibi takrat ne sme z njim. Nič ne pomaga, da moleduje. Očka pristane drugače na vse, a kadar se Bibi dotakne te stvari, pa bodi še tako oprezno, takrat postanejo njegove oči toli čudne, da mora Bibi takoj zajokati in mu dá svojo veliko častno besedo, da ne pojde nikoli v Ribe na mamin grob, niti na svojo pest ne. Kaj ji po tem takem ostane drugega, kakor da si je napravila sama svoje majhno pokopališče za svojo majceno mamico? *

Kadar se bliža zima in jame pritiskati mraz — zakaj Danska ni izmed toplih dežel, ki ne poznajo ne snega ne mraza — ima Bibi dolga pota po gozdnih in nareže z ostrim kuhinjskim nožem, ki ji ga je Jensina nič kaj rada ne da v roke, vse polno jelovih vejic. Prepovedano je, a Bibi se za to ne meni. Saj so za grob njene mamice! Mar naj mamica leži in zmrzuje, ko imajo drugi ljudje zakurjeno peč? Zato, ker je prepovedano rezati vejice z dreves? Še tega bi se manjkalo!

Jelove vejice sicer lahko kupiš. Kmetje jih vozijo v mesto in jih prodajajo ljudem, ki hočejo z njimi pokriti svoje cvetlice na vrtu in na pokopališču. A jelovih vejic za grob svoje mamice Bibi ne more kupiti: ona hoče vedeti, kakšne so jelke, s katerih bodo vejice. Imeti hoče gotovost, da bo grob toplo in dobro pokrit.

Kadar se vrne Bibi s potepa in je doživela nič koliko stvari, o katerih pripoveduje papačku v svojih pismih, ki so polna risb, takrat pride in sede na klopec in šepetaje pove mamici vse, tudi tisto, česar ni prav naredila. To namreč vsak prav dobro ve — tudi če se dela, kakor da res ne more nič za to. Človek vselej ve, če kaj ni bilo prav!

Casih, kadar sedi tam na klopecu, jo obide taka žalost, da bi najrajši jokala; a tega ne sme. Zakaj mamica v nebesih postane tudi žalostna, če spodaj na zemlji jočejo. Bibi mora gledati, da mamice ne žalosti.

Kadar sije sonce, sedijo punčke na klopi in stražijo, med tem ko je Bibi v šoli; in njena udomačena sraka tudi sedi zraven njih. Casih priredi Bibi tu majhno zabavo, a samo za papačka, mamico in sebe. Tedaj prinese svojo igralno mizico, jo pogrne z eno tistih finih serviet, ki so zaznamovane s krogi, in sama prinese čokolado ter naliže vse tri skodelice do vrha. A iz ene skodelice nikoli nihče ne pije. Papa sedi vselej čisto tiho in gleda v zrak, kar tja v en dan. Bibi ve, koga bi rad zagledal.

(Dalje prihodnjik.)

Za dom, izprehod

za slavnosti, za šport itd. primerne obleke, le prvovrstno blago in brezhiben kroj, nudi v največji izbiri trdka

I. MAČEK, Ljubljana
Aleksandrova cesta 12

D. Vargazon:

Maškarada

Danes malčki vsi veseli prišli so na maškarado: glej, tu je zdravnik debeli, učenjak tam z dolgo brado.

Beli mlinar, kmet s kmetico, majhni pački, gorske vile, kodrolasi kralj s kraljico, v spremstvu tri princeske mile.

Ko ciganček zaigral je, zavrteli so se pari, en plesalec trepetal je, kajpak — učenjacek stari.

Revež se je zbal medveda, ki mrmral je poleg mize; s strahom je dejal: — Soseda, menim, kosmatinec grize! —

Vila se je zasmejala: — Kdo naj vas, gospod, umeje? Saj to brundanje je šala, čujte, medved se vam smeje! —

Gustav Strniša:

Skopuh in veter

Na ravnini stoji mlin. Mimo teče voda. Mlin je star, streha vegasta, dimnik podrt.

Stari mlinar Martin sedi v spodnjici za mizo. Pred njim leži kup bankovcev. Starec jih prešteva in se zadovoljno smeje.

Svojo mladost je preživel v tem mlinu. Vedno se je moral boriti z vetrom, ki mu je nagajal tuleč okoli oglov. Pozimi je voda čisto zamrznila. Mlin je po več tednov počival.

Martin ni bil priljubljen. Kmetje ga niso marali. Skop je bil, neumljen, še svojemu sinu ni ničesar privoščil.

Odkar je zaropotal nov mlin pod klancem, ki je stal bliže vasi, so Martina opustili.

Pa je prišel gosposki človek, pregledal ravnino in se ustavil v mlinu. Pobral je mlinarja, če mu proda mlin, da si postavi tvornico. Martin je zahteval visoko vsoto.

Dobil jo je.

Zdaj se preselim bliže k mestu. V predmestju si kupim hišico. Brezskrbno za živim. Ej, bankovci, koliko vas je. Pa lepi ste, pisani, gladki kakor žamet!

In ti veter, vražji nagajavec! Zdaj ti kažem fige! Zmagal sem, zmaga! Kar nori, če hočeš! mrmra starec.

Zunaj divja vihar, tuli hrupje. Zaletava se v vrata in cvili. Mlinar se samo hahla. Suhe roke mencajo tisočake, srce se raduje.

Na mizi stoji železna leščerba, plamen nemirno utripa.

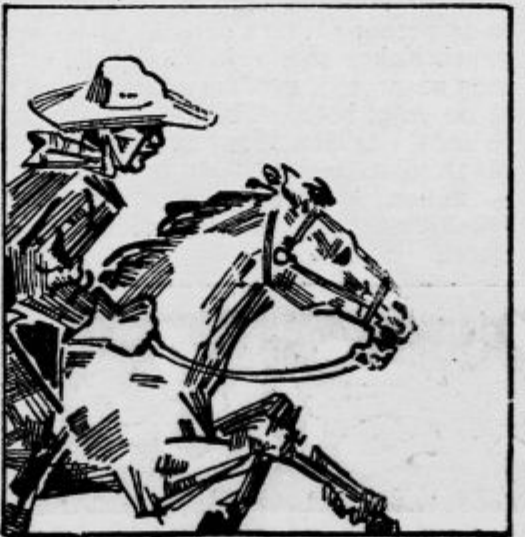
Ko starec prešteje denar, se nasloni na mizo. Siva glava mu zakima. Mlinar zaspanja:

Se vedno sedi pri mizi in prešteva denar. Zunaj narašča vihar. Veter udara ob okno, šipe zazvene. Okno se sunkoma odpre.

V sobo skoči mladenič. Vitek je, tenkonog. Okoli ramen mu vihra lahek

in je bila tudi dokaj sveža. Šerif je v drnec jahal za urnimi psi. Tatovi pa so s svojo konjsko čredo le počasi nadaljevali beg.

Ob zahodu solnca je šerif v dalji zagledal ukradenega konja. Šerif je karabinko in poživžgal psom. Zahajal je v skok. Kmalu je dospel do konj, ki so se brez nadzorstva klatili po preriji in mulih travo. Tatovi so bili izginili. Iz velike daljave so bili opazili zasledovalca in pustili svoj plen na cedilu.

V dežju, vetru in snegu

NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost odzema vasi koži trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešujejo s tem prebrano nagubanost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežega zraka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno kožno stanje osušena in prepreči nastajanje gub in rug. — Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. — Tube po 9 in 14 Din.

NIVEA-CREME pronikne v kožo in ne ostavlja nikakega bleśka.

Trgovina v Jugoslaviji:

P. BEIERSDORF & CO., d. o. o., MARIBOR, Meljska cesta 56

plašč. V roki drži piščal. Zapiska ostro, cvileče.

Ko neha, se zasučje, zapleše okoli mize.

»Kdo si? Kaj hočeš? zahripa mlinar. Z rokami pokriva bankovce in preteče merj prišleca z očmi.

»I, ali me ne poznaš? Vse življenje si se boril z menoj? Nagajal sem ti. Prav sem imel. Slepnil si uboge kmete, kolikor si jih le mogel. Vendar sem prihitel, da se posloviva. Veš, kdo sem? Veter!«

»Veter si, vražji, nagajivi, ki mi je delal take skrbi in težave? Hm, hm?«

»Da, veter sem. Odhajam. Poslavljam se. Pa bankovce ti odnesem. Kar sam mi jih daj!«

»Ali blazniš? Tebi bom dal denar! Moj ljubljani denar! Kam misliš?«

Mladenec se zasmee. Dvigne piščal. Divje zapiska.

Vihar buhne skozi okno. Starec začuti, da ga mrzi do kosti. Bankovci zaplešejo. Ze širle v mrak.

»Pozdravljen, mlinar!« krične piskač, se zareži, odplava za bankovci.

Starec se predrami. Res je veter odprl okno in ugasnil luč. S tresočo se roko seže mlinar po bankovcih na mizi. Izginili so.

»Veter, preleti! Res mi je odnesel denarce!« zavjaka. Kvišku skoči in odhiti v mrzlo zimsko noč.

»Denar, vrni mi denar!« kriči, žuga, se sklanja na tla, tiplje z rokama. Povsod samo sneg.

Pred njim zaživzga veter.

»Vrag! Denar! Vrni mi moje bankovce!« kriči in beži v vihar.

Sin je sam v zgornjici. Ker ni očeta k počitku, gre gledat, kje je. Soba je prazna. V mrak hiti. Kličje starca. Nihče se ne oglasi. Pač, veter. Piskaje se smeje v poljani.

Mladenec se vrne v mlin. Zapre okno, prižge leščerbo in se začuden ozre po tleh. Povsod leže sami bankovci. Pobere jih in prešteje. Vsa kupnina za mlin je to, nobenega bankovca ne manjka.

Se ponoči hiti mladenec po daljne sosede. Z bakljami gredo iskati mlinarja. Najdejo ga daleč na ravnici. Sključen, s stisnjenimi pestmi ždi ob grmovju, zmrzel.

19. poglavje.

Bili vidi za vozom senco.

Večer je. Postajna hišica stoji sredi prerije, kakor da je padla Bogu iz žepa. Mahna je in gola, kocka iz deska, na vrhu obita s strešno lenenko, a vendar se ob njej ustavlja Pacifiški vlak, ki spaja oba oceana preko neizmerno široke dežele.

A psi so že imeli njihovo sled in so šli za nje preko nekega griča in od tod navzdol k širokemu potoku, ki je tekla daleč v pokrajino. Tu se je sled utrgala. Tatovi so bili zahajali v potok in v mokri strugi je skodala iskati sledov! Šerif je na slepo srečo še kako uro jezdil ob potoku. Nikjer ni našel sledi. Kam so bili odjahali tatovi? Ob vodi navzgor ali navzdol? Kda' so bili zapustili potok? In na katerem bregu? Stemmilo se je. Šerif je opustil zasledovanje, se vrnil k ukradenim konjem in jih s pomočjo svojih psov odgnal domov na farmo.

Šerif je bil s Sivkom zadovoljen. Bolj vnetega nego drugače se pri tej stvari sicer ni bil pokazal, a zato se je bil na slabi sledi že prvi dan dobro obnesel.

Šest tednov pozneje se je pripetil drugi slučaj. In Sivko je bil mahoma ves izpremenjen. Bilo je, kakor da se je prebudil iz sanj.

19. poglavje.

Bili vidi za vozom senco.

Večer je. Postajna hišica stoji sredi prerije, kakor da je padla Bogu iz žepa. Mahna je in gola, kocka iz deska, na vrhu obita s strešno lenenko, a vendar se ob njej ustavlja Pacifiški vlak, ki spaja oba oceana preko neizmerno široke dežele.

Uta:

Sveti Matija

Joj, kaj se godi, kaj v zraku šumi?

Bliža se, bliža tista kočija, v kateri se pelje sveti Matija.

Sveti Matija led nam razbija; čega pa ni, ga on naredi.

Čujte, kak prhajo konji njegovi, da se že majoje drevju vrhovi.

Drobne snežinke, z njimi letijo, trudne na zemlji nam obležijo.

Sveti Matija brz se požuri, za tabo gre Jurij, ki ti podkuri.

Rešitev križaljke „Plesalka“

Vodoravno: 1 ave — 3 Mara — 5 las — 7 bar — 8 Rus — 9 fantom — 11 Ibar — 12 ej — 13 zaroka — 15 mati — 17 no — 18 ako — 20 oleander — 24 Evfrat — 28 šah — 29 mol — 31 punč — 33 rt — 34 premer — 36 la — 37 termisti — 38 ris — 40 uta — 41 al — 42 dv. — 44 st — 45 Bon — 46 et — 47 Eva — 49 tele — 51 da — 52 Alma — 54 Vera — 56 Nova — 58 Real — 59 deva — 60 gde — 61 ar — 62 Nero — 64 al — 66 ne — 68 ta.

Navpično: 1 ara — 2 vas — 4 Alibunar — 7 astronom — 8 Raba — 9 fizika — 10 me — 14 kolonist — 16 taščica — 19 Ohrid — 21 el — 22 Nürnberg — 23 Edmund — 25 Ural — 26 apel — 27 tur — 30 ara — 32 nm — 35 Elna — 37 Tatar — 39 stena — 43 Vardar — 47 Ema — 48 val — 50 lo — 53 le — 54 Varna — 55 aerodrom — 57 ad — 63 Elba — 65 on — 67 ena.

Damsko in posteljino perilo, fino in elegantno izvršuje proti naročilu in po meri M. ŠRIBAR, Aleksandrova ulica št. 2 (Poleg D. Zamparuti). Bogata izbira vseh vrst čipk in krasnih flet motivov.

Sivko

Volčji roman

Zakaj je ostal, ko ga vendar ni maral? Zakaj ni stekel na prerijo, kjer so bili volkovi? Nje je imel vendar rad. Saj je bil sam pol volka, če ne kar cel!

Ze dolgo je bila spomlad. Sivko je bil ravno četrtri leta pri šerifu, ko so ga prvokrat uporabili v resnem slučaju.

Govedarja Cotanchyja, ki je služil na Morrisonovi farmi, je neko jutro zmanjkalo in z njim še nekoga drugega pastirja. To ni bilo prvokrat, da si je Cotanchy vzel dopust. Ko ga pa tudi drugi dan še ni bilo, je šel paznik pogledat kako in kaj.

Tedaj se je izkazalo, da jo je bil Cotanchy popihal z vsem, kar je imel, in prav tako njegov tovariš. Razen njiju dvoh so pogrešili na pašniku osem dobrih konj.

Paznik je to naznanil podpolkovniku; uro po tem se je šerif odpravil za konjskimi tatovi. A tatovi so bili usli že daleč naprej in vso noč je bilo deževalo; trava, ki so jo poteptali odvedeni konji je stala po deževni noči ravno kakor prej in sledovi kopit na tleh so bili do malega vsi izprani, tako da jih ni bilo več moči spoznati.

Šerif je natlačil zase in za pse nekaj živil v sedelne torbe, zahajal konja in odjedzil s četvorico psov. Sled je bila težavna, zato je potreboval Sivka, ki je imel dober nos.

Psi so bili zelo razburjeni; videli so, da gre za pravega »preganjanega moža«, ne za takega, ki bi bil nabasan s cunjami in bato. Dali so jim bili poduhati staro rokavico, ki jo je bil Cotanchy pozabil na farmi. A sled, katero je Sivko našel, ko so iskali zunaj na preriji daleč okoli konjarne, ni dišala po rokavici, ampak po konju. Sicer je bila že izgubila skoraj ves duh zaradi dežja. Psi so si bili vtepli v glavo, da morajo najti na sledi duh iz rokavice. Zato so v svoji vnemi spet in spet uhajali naprej ter izgubljali sled.

A Sivko je ravnodušno in zanesljivo šel za sledjo. Mož je jahal za njim in je bil tako ukazal, zato je Sivko šel za sledjo. Kadar jo je izgubil, je stekel po svoji sledi nazaj, dokler ni znova našel sledi konjskih kopit.

Prvi dan zvečer so našli mesto, kjer so bili tatovi počivali z ukradenimi konji. Tu je dišalo zdaj tudi po rokavici in po navdušenju psov je šerif spoznal, da je sled, ki so jo bili ubrali, prava.

Drugi dan je bilo lahko nadaljevati. Sled zdaj ni bila več izprana po dežju

Mednarodni šahovski turnir v San Remu

Mednarodni turnir v San Remu bo najbrže dobil naslednika. Prihodnje leto namerava uprava San Rema prirediti velmojstevski turnir. Povabila bo samo 11 velmojstrov, ki naj igrajo vsak z vsakim dve partiji.

Ce se ta projekt res uresniči, da, bo drugi turnir v San Remu najpomembnejša prireditve zadnjih let. Zdi se mi pa, da ne bo lahko pridobiti vseh velmojstrov hkrati. Dr. Lasker ne bo več igral na turnirjih, dr. Euwe bo težko dobil dopust. Upajmo, da se bo vseeno našla pot, ki jo išče uprava San Rema.

Janes prinašamo sliko udeležencev prvega turnirja v San Remu:

Od leve na desno: Stojte: Ahues, Yates, Grau, Maroczy, Kmoch, Romich, Monticelli, Rubinstein, Araiza, Sede: Colle, Bogoljubov, Spielmann, Aljechin, Roselli, Nimcovič, Vidmar Tartakower, Marchese St. Roselli Del Turco je bil direktor turnirja.

Šmartno na Pohorju

Glavna gmota vzhodnega Pohorja je pohorskim izletnikom zavoljo tega malo znana, ker je nad 5 km južno oddaljena od glavne prometne žile tega pogorja. Veliki vrh, tudi župnik ali celo Fajmošter imenovan (1347 m) se spušta v več položnih, široko hrbatih obronkih v jugovzhodni in v južni smeri nizdol, potaplja se na eni strani v širo Dravsko polje, na drugi strani prehajajoč v ljubke, vinorodne hriboče ob Dravinji in Oplotnici in ob cesti, ki pelje iz Konjic v Slov. Bistrico. Na obtem koncu enega izmed teh odrastkov, in sicer onega, ki se severno od Slov. Bistrice v smeri na Pragersko in Poljskavo poizgublja v Dravsko polje, se razprostira mično gorsko selce, vas in cerkev sv. Martina. Šmartno na Pohorju; samo deset pohorskih hramov, med njimi štiri gostine, dve trgovini, šola, župnišče in kaplanija, pod vsako lipo lična kapelica sv. Martina in gasilni dom.

Kraj je v pokrajinski in zgodovinski zanimiv, pa tudi v tujkoprometnem oziru važen in znamenit, a nekoliko bolj znan šele, odkar vihra poletni nad zavetiščem počitniške kolonije mariborske, stoječim na gozdnem robu ob duhtečem travniku, naša tistojbnica.

Cerkev, stara in zidana v istem času in istem slogu kot sosedne cerkve sv. Areha, sv. Urha, sv. Petra na Htinju in sv. Treh Kraljev tik pod Velikim vrhom, obdana od tajinstvenega miru zamišljenega pokopališča, ograjenega s starim obzidjem, nas spominja s ploščo, ki je vzidana v južno cerkveno steno, na one čase, ko so po cestah, vodečih okoli Pohorja in deloma tudi preko njega, korakale težko oborožene zmagovalne rimske legije. Starogrški traški pesnik Orfej breknja tu na svojo plunko tako omamljivo, da ga najbolj divje zveri, v zboru okoli njega zbrane, vse zamaknjene in mirno poslušajo. Pod to podobo, ki ima svoj original v rimskih ostankih v bližnjem Ptuj, pa izve iz nagrobnega napisu, kdor razume latinski, da je ta kamen stal na grobu vojaka Avrelja Landinona, ki je služil v prvi asturijski kohorti iz Španije. Samo nekaj minut od vasi oddaljen, od poti, ki je skrbno zaznamovana in vodi na Pohorski greben k »Mariborski in k »Ruški«, še danes lahko gleda sledi starorimskega kamnoloma, kjer so pred skoro dva tisoč leti lomili pohorski mramor in ga vozili na težkih torovih doli v Petovijo, Celejo in druga sosedna rimsko-keltska mesta, da jih krasi s svečasti, da zidajo palače, postavljajo spomenike in »Mitreje«, kakršne še sedaj lahko gledamo v muzeju v Ptuj in na bližnji Hajdini. V zid župnijskega vrta, ki se drži pokopališča, je bilo vzidanih več kamnov iz rimskih časov z napisom; enega izmed njih je izdel neki vseučiliški profesor iz Gradca in ga je tjakaj odnesel, dva pa sta vložena tako, da se njuna napisu, ker se nahajata v notranjosti zida, ne moreta čistati.

Cerkev sv. Martina, onega, ki iz mošta dela vino, vabi k molitvi in po božnosti, pa tudi k premišljevanju o naši preteklosti. Tu leže pokopani trije mašniki, župniki, in predstavljajo z besedilom svojih nagrobnih napisov tri dobe našega narodnega razvoja. Prvi je dobil latinski, drugi nemški, tretji Jakob Vošnjak pa leta 1861, slovenski napis: besede parohus, Pfarrer, fajmošter, župnik izražajo potek onega razvoja.

Iz vasi (815 m), ki je baš sto metrov nižja od Ribnice, najvišje vasi na severnem Pohorju, drži bela cesta, za vsakršen avto uporabna, po sredi njiv, travnikov in senozi, potem skozi borovje in smrekovje. Ob ljudski šoli vodi na takozvani Vrbeokogel mehka stezica na krasno razgledno točko. Od tod se nudi začudenemu tujcu tako obširen, raznovrsten, na eni strani impozanten in veličasten, na drugi strani zopet tako mil in ljubek pogled, da lahko tekmuje z onim, ki ga uživamo z oble planje na Velikem vrhu. Širno Dravsko polje, posejano z mnogimi vasi in s Ptujem v ozadju, Slovenske gorice, segajoče od Vurberga dol do Ormoža, Haloze s Ptujsko goro v ospredju in z Rogoško v ozadju, Boč, Ivanjščica in raztegnjena hribova Slemenca, Vitanjska gorska vrsta s Paškim Kozjakom, s Stenico in Konjiško goro na eni strani, na drugi strani nepregledne šume na podolgovatih hribovih in obronkih vzhodnega Pohorja s cerkvami sv. Urše, sv. Urha, sv. Treh Kraljev in sv. Areha, z Mariborsko in Ruško kočjo, pa cela vrsta velikih belih hramov, ki žde do tisoč metrov visoko, sredi gozdov, na solčnih porobkih, obdanih od svetlih njiv, travnikov in sadovnjakov, vsa ta pestra slika združuje v sebi ljubkost in mikavnost, spojeno z veličastnostjo in grandioznostjo. Spodaj pod vasjo, polno solnca, svežega gorskega zraka in noč in dan božano od lahkega vetra, šumi in grapi v smeri proti Slovenski Bistrici pohorski potok Devina, ki tvori majhen ribnik, pripraven za kopanje, pa tudi zanimive brzice, slapove in kaskade, »Neveški šum«, v malem toku, kar je ob Lobjnici »Veliki šum«.

Šmartno na Pohorju je tista točka, mimo katere se da vznose in glavni greben Pohorja (»Ruška« in »Mariborska«) najlažje zvezati s cesto, primerno tudi za vožnjo z avtomobili. Treba je samo od Bojnine mimo sv. Urše do Žigartov, dobre tri kilometre, nadalje cesto in cerkev sv. Areha bo lepo zvezana s sv. Martinom, pod kojega okrilje itak spada.

Dalekosežni projekti glede ureditve počitniške kolonije pri Šmartnem na Pohorju, idealni smuči tren, še bolj pa projekt zgraditve avtomobilske ceste do Ruške kočje in od tod v Ruše — obeta tej pohorski vasi sijajo bodočnost v tujkoprometnem oziru.

Dr. Fr. Mišč.

Nova slovenska tehniška knjiga

Slovenska strokovna literatura je na moč siromašna, posebno tehniška. Vzrok so: skromni krog interesov in še skromnejši krog piscev, ki jih le grli idealizem lahko pripravi k tako nevhvalnemu poslu kot je pisanje tehniških knjig pri nas. Eden teh idealistov je g. Verj Svajgar, ki je napisal obširno strokovno delo »Železniška vozila«. Sedaj je izšel prvi del knjige »Lokomotiva«, ki je v sedmih poglavjih obravnava razvoj, tehniški ustroj in upravljanje lokomotive. V prvem poglavju pisec zelo zanimivo in pregledno podaja nastanek in razvoj lokomotive od prvih početkov do današnje dovršenosti in popolnosti. V naslednjih poglavjih obravnava tehniški ustroj posameznih delov lokomotive, opozarja na pomen prednosti ali nedostatek to ali one konstrukcije ter na izkustva in stremeljenja najnovejših dob v gradnji lokomotiv. Zadnje poglavje tvori nemško-slovenski besedilni strokovni tehniški izrazov za železniška vozila — pravca železniška tehniška terminologija, ki je to pot menda prvič zbrala in objavljena v tako popolni obliki. Slovar vsebuje štiri tisoč besed in izrazov, ki obsegajo vse v praksi te stroke potrebne pojme.

Knjiga je predvsem namenjena strokovni izobrazbi bodočih strojevodij, ki so doslej lahko črpali svoje znanje samo iz nemške strokovne literature, kar pa postaja danes čedalje težavnejše. Prav tako potrebna in

zanimiva je knjiga tudi za vsakega našega izobraženca in ljubitelja tehnike, saj je baš moderna lokomotiva eden najmarkantnejših reprezentantov današnje tehniške dobe.

Knjiga je napisana z velikim tehničkim znanjem in z ljubeznijo do stroke, ki jo obravnava. Obširni, 348 strani obsegajoči tekst pojasnjuje 134 slik in črtic, ki sta jim pridejana še generalna načrta dveh parnih lokomotiv. Vsega oblika trpežno vezane knjige je lična in priročna. Knjiga se prodaja v knjigarnah in se naroča lahko pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova 54. Cena vezanemu izvodu s poštnino vred 148.— Din.

Dr. Henrik Steska:

Iz razsodb upravnega sodišča

1.) Odločba nepristojnega oblastva.

Odločba, ki jo je izdalo stvarno nepristojno upravno oblastvo (sreski poglavar), nima obvezne moči, vendar pa pristojno upravno oblastvo (oblastni šolski odbor) ne sme kar samo s formalnim deklarativnim aktom izreči neveljavnost dotične odločbe, marveč sme to storiti le oblastvo, ki je samo izdalo neobvezno odločbo, ali pa upravno oblastvo, ki vrši nadzor nad dotičnim nepristojnim oblastvom (veliki župan nad sreskim poglavarjem). — A 88/1929.

2.) Predhodno vprašanje.

Kadar je za rešitev predhodnega vprašanja kompetentno drugo oblastvo, takrat za glavno vprašanje pristojno upravno oblastvo ob priliki ugotovitve stanja stvari presoja sumarno in začasno tudi predhodno vprašanje. Z nadaljevanjem upravne postopka pa je dotle, dokler pristojno oblastvo ne reši dotičnega predhodnega vprašanja, vendar počaka 1.) za primer, da ta ali oni zakon izrecno predpisuje prekid postopka do pravnomočne odločbe o predhodnem vprašanju, dalje 2.) za primer, da je pristojno oblastvo že uvedlo ali istočasno uvaia postopanje o dotičnem vprašanju in stvar ni tako muha, da bi se ne moglo brez škode počakati na izid tega postopanja, in končno 3.) za primer, da je zaradi posebnih dejstev in pravnih razlogov povsem nemogoče, da o predhodnem vprašanju po prej odloča za glavno vprašanje pristojno oblastvo. — A 349/1928.

3.) Oficijoznost upravnega postopka in njene meje.

Kolikor ne odraža zakon glede izvestnih upravnih stvari česa posebnega, je ugotovljeno postopanje upravnih oblastev oficiozno, t. j. upravna oblastva morajo z vseni razpoložljivimi sredstvi uradoma ugotoviti pravo stanje stvari, kolikor je to odločilno za njih odločbo. A kdor za to, da bi izposloval od oblastva odločbo v zvezi s smeri, pred tem oblastvom kaj trdi, mora načeloma to svojo trditve, kolikor je to pač v njegovi moči, tudi dokazati in oblastvu predložiti vsa za to dokazovanje primerna, njemu znana sredstva. — A. 349/1928.

4.) Formalni dodatki tožb na upravno sodišče.

Predloži zakona o civilnem sodnem postopanju glede odstranitve formalnih dodatkov v tožbah je smiselno uporabljati tudi pri tožbah na upravno sodišče. Za formalne dodatke je smatrati one, ki ne ustrezajo predpisom glede označbe tožbe, n. pr. glede pooblaščenec in glede priloge. Za odstranitev teh dodatkov se tožitelju ob vrnitvi tožbe dolga neprestopen rok. — A. 80/1929; A. 87/1925.

5.) Tožne tožbe v tožbi na upravno sodišče.

Tožne tožbe so po čl. 22. zakona o upravnih sodiščih bistven del tožbe. Zgolj sklicevanja na priloge točke, ki jih je tožitelj navedel v priložbi zoper prvostopenjsko odločbo na višje upravno oblastvo, ne zadostajo. Opustitve navedbe tožnih točk ni šteti med formalne dodatke, ki se dajo najlažje odstraniti v roku, predpisanim od upravne sodišče po določbah zakona o sodnem civilnem postopanju. Tožitelj bi moral odstraniti tak bistven pomanjkljivost v prvotnem, za vlaganje tožbe predpisanim zakonitem roku. — A. 80/1929; A. 87/1925.

6.) Rok za vložitev tožbe na upravno sodišče.

Po čl. 22. zakona o upravnih sodiščih je tožba na upravno sodišče vložiti v tridesetih dneh po vročitvi odločbe upravne oblasti. Ako je poslednji dan roka dan, ko sodišče ne posluša, se podaljša rok do prvega delavnika. Tožba je pravočasno vložena, če je bila vsaj poslednji dan tako določenega roka izročena upravni sodišču bodisi osebnost, bodisi preko pošte v navadnem pismu, ali če je bila vsaj ta dan priporočeno oddana na pošto, da jo ta odpravi na naslovljeno upravno sodišče. Ako se tožba vložijo pri upravni oblasti, ki je izdala prvostopenjsko ali drugostopenjsko odločbo, se ne vpoštevata dan, ko je bila tožba predana upravni oblasti, marveč oni dan, ko tožba doseže na upravno sodišče. — A. 53/1929; A. 29/1929.

X. dražba kož divjadi

25. marca 1930

na Ljubljanskem velesejmu.

Kože sprejema do 23. marca »Divja koža«, Ljubljana, Velesejem.

Chaplin poje

Iz Hollywooda poročajo, da se je Charlie Chaplin odločil vrniti v svoje pravkar končano filmsko delo »Mestne luči« pesem »Modre oči«, ki jo bo sam zapel. Kakor znano, je bil Charlie strasten nasprotnik zvočnega filma in ko se je po dolgi borbi odločil, da bo vendarle izdal takšen film, je napravil to stvar tako, da je v njem prevzel vlogo — mutca. A zdaj bo že sam pel ... Okoliščine so vendarle močnejše od načel.

SOKOL

Okrožnica vsem župnim edinicam

BRATSKA UPRAVA.

Pošiljamo Vam načrt proslave 80letnice rojstva predsednika Českoslovaške republike dr. T. G. Masaryka s prošnjo, da se točno ravnete po sledečih navodilih.

Predsednik Českoslovaške republike dr. T. G. Masaryk (rojen 7. marca 1850), znamenit filozof, sociolog in politik, je posvetil svoje življenje kulturnemu in državnemu delu, katero je kronano z najvišjim priznanjem Českoslovaškega naroda, ki mu je poveril vodstvo države potem, ko je izšel kot zmagovalec iz borbe za pravico in resnico, borbe za osvoboditev lastnega naroda ter vseh majhnih, tlačanih narodov, med njimi prvimi tudi jugoslovaškega naroda. Zato se proslavi njegove 80letnice pridružujemo tudi jugoslovaški Sokoli z vso iskrenostjo in toplino, saj je slavljence naš brat, Sokol, ki je s svojim delom uveljavil velik del Tyrševskega programa in s tem poveljal sokolsko idejo.

Izvršni odbor Savezne uprave Sokola Kraljevine Jugoslavije je zato sklenil, da naj se Masarykova 80letnica proslavi najsvetnejše v vseh krajih, kjer obstoje sokolska društva, ki naj jo izvedejo sporazumno in s sodelovanjem vseh ostalih krajevnih kulturnih in humanitarnih društev in ustanov. Poslava naj bo svečana in dostojanstvena, ter naj nosi znak jugoslovensko - českoslovaškega bratstva, prožeta naj bo z duhom Veselovanja.

Izvršni odbor Savezne uprave je predpisal sledeče:

I.

PROGRAM PROSLAVE.

1.) Prvi teden v marcu od 2. do 9. marca 1930 se imenuje v našem Sokolstvu »Masarykov teden«.

a) V tem tednu naj se prednaša v vseh društvih, pri vseh telovadnih urah in pred vsako vrsto govor, katerega besedilo je objavljeno v 1. številki »Sokolskega Glasnika«. Za naraščajoč in deže vrste naj se govor prilagodi dvazvestni slušateljev.

b) V vseh sokolskih telovadnicah naj bo v tem tednu izvešana na vidnem mestu po možnosti čim večja Masarykova podoba, okrašena z jugoslovensko in českoslovaško zastavo. Pod sliko naj bo napis:

»7. marca 1850 — 7. marca 1930

Osemdeset let življenja, posvečenega delu, pravici, morali in resnici, delu za osvoboditev

majhnih in tlačanih narodov.

Pod tem napisom naj se navedejo glavni datumi iz Masarykovega življenja, ki so objavljeni v 1. številki »Sokolskega Glasnika«.

Med govorom naj se postavijo vrste pred Masarykovo sliko.

Konec vsake telovadne ure v tem tednu naj vsaka vrsta defilira pred Masarykovo sliko in jo počasti.

2.) Savezna uprava in vse župne uprave bodo 7. marca 1930 brzojavno pozdravile slavljence. V brzojavkah bo izraženo prednje pomenjavo pomena Njegove osebnosti in naših odnosov do Njega in bratskega českoslovaškega naroda.

3.) Glavna proslava se bo vršila v vseh krajih, kjer obstoje sokolska društva v nedeljo, dne 9. marca 1930 ob 11. uri dopoldne.

a) Glavna proslava bo nosila značaj svečane akademije.

b) Na proslavo naj se primernim potom vabilo vsi predstavniki državnih in samoupravnih oblasti, ter vsa kulturna in humanitarna društva in ustanove.

II.

PROGRAM SVEČANE AKADEMIE DNE 9. MARCA 1930.

aa) Jugoslovenska in českoslovaška državna himna. Himni naj se po možnosti svirata, če pa to ni mogoče, naj se pojela.

bb) Starosta sokolskega društva otvori svečano akademijo s kratkim nagovorom in podeli besede slavnostnemu govorniku.

cc) Slavnostni govornik naj prečita svečano predavanje o slavljenci dr. T. G. Masaryku, predsedniku českoslovaške republike. Predavanje naj poudari poleg glavnih biografskih podatkov pomen Masarykove osebnosti. Njegovo zgodovinsko vlogo pri osvoboditvi českoslovaškega naroda in ustanovitvi českoslovaške republike. Njegove odnose do jugoslovaškega naroda, predvsem pa njegovo sodelovanje pri delu za našo osvoboditev in uedinitev pred in med svetovno vojno.

dd) Petje primerne svečane jugoslovenske in českoslovaške pesmi.

ee) Pozdravni govori predstavnikov oblasti in društev, ki bi se javili k besedi.

ff) Sviranje pesmi junaškega ali veselega značaja.

g) Starosta sokolskega društva zaključi svečano akademijo.

gg) Zbor poje »Hej Slovanci«.

Dvorana, v kateri bo svečana akademija, naj se okraši s preprogi in ter jugoslovenskimi in českoslovaškimi zastavami, po možnosti tudi z drugimi slovanskimi zastavami.

Svečana akademija naj ne traja dlje kot 1½ do 2 uri.

Za prireditve svečane akademije naj vsako društvo osnuje poseben odbor, v katerem naj pozove tudi predstavnike drugih društev.

III.

Slavnostni govornik naj poišče glavne podatke za svečano predavanje v sledečih brosurah:

a) T. G. Masaryk, predavanje br. dr. Nikole Mrvoša, održano 15. marta 1925. na svečanoj sednici sokolskog društva u Novom Sadu; izdanje Prosvetnog fonda Bačke sokolske župe Novi Sad 1925.

b) Dr. Jan Herben: T. G. Masaryk, prev. Božidar Borko, izdala in založila sokolska župa Maribor 1922.

c) »Zvestoba za zvestobu«, v spomin našega bratstva ob 1. jugoslovenskem vesoljskem zletu leta 1922, izdala Českoslovaško - jugoslovenska liga v Ljubljani.

č) Českoslovaško - jugoslovenska liga v

Ljubljani bo v kratkem izdala novo brošuro o slavljenci. Ako jo bo župna uprava pravočasno prejela, jo bo takoj dostavila vsem župnim edinicam.

V Ljubljani bodo vsa sokolska društva priredila skupno svečano akademijo. Podrobnosti se bodo prizadele ljubljanskim društvom objavile, čim bodo zaključeni razgovori župne uprave z drugimi činitelji. V slučaju prireditve lastne svečane akademije v Ljubljani, bo le tej predsedoval župni starosta.

V Beogradu bo predsedoval svečani akademiji prvi namestnik Saveznega staroste br. Engelbert Gangl.

Vsako društvo naj do 16. marca 1930 pošlje župni upravi poročilo o poteku »Masarykovega tedna« in svečane akademije. Ta poročila bo nato župna uprava dostavila Savezu.

ZDRAVO!

Sokolski Glasnik. Druga številka uradnega glasila SSKJ izide v soboto 22. t. m., koncem meseca pa bo sledila že tretja, na kar bo v marcu tudi izšlo še troje števk. Uredništvo pozivlja vsa bratska društva, da pošiljajo svoja poročila v list v največjem številu, ker hoče posvetiti posebno pozornost našim dogodkom po društvih, ki so najjače zložke našega delovanja. Prispevajte torej!

Župni zlet župe Kranj. Preteklo soboto se je vršila v Kranju seja tehničnega vodstva, kjer je bilo sklenjeno, da se vrši letni župni zlet že 1. junija na Jesenicah in ne na Bledu, kakor smo pomotoma poročali v »Jutru«. Da se določilo tako zgoden termin leži v okolnosti, ker hoče župno vodstvo pred beograjskim zletom preizkusiti pripravljenost župe za zlet.

Iz zletne pisarne. Odbor SSKJ je potrdil zletni odbor v svojih dosedanjih funkcijah. Potom naših diplomatičnih zastopnikov se pozove na naš zlet tudi ameriške Jugoslovene in njihove sokolske organizacije. Vojstvo nastopi na 15. in 16. junija ter na velikih zlatnih dneh v raznih formacijah s prostimi vajami pa tudi vježbami s puškami. Posebni nastopi bodo pripravljeni po mornarji, podčastniški šolami in raznimi polki. Vršile pa se bodo tudi vojaška tekme.

Sokolsko društvo Litija nam poroča, da se je vršila prva seja nove uprave, ki je veljala v prvi vrsti konstituiranju, pa tudi drugim, za društvo izredno važnim vprašanjem. Društvene funkcije so prevzeli: tajništvo br. Plenčar, zapisnik Kralj Ljotić, blagajno br. Končar, gospodarstvo Bizjak, statistiko Juvan, prireditveno delo Jagodic, zdravstveni osek dr. Premrov. Vžana je ustanovitev socialnega osebka, cigar vodstvo je prevzel vladni svetnik Podboj, litijski srežki poglavar. — Izredne važnosti pa je bila debata glede ureditve Sokolskega doma, ki nikakor ne ustreza razširjenemu sokolskemu delu. Z prejšnjim jugoslovenskim Sokol je skušal rešiti to vprašanje, sedaj pa se je izvolil poseben odbor br.: Strajher, Hofman, Modic, Lajovic in Kunstler, ki naj prouči vse možnosti preureditve in povečanja doma v Litiji.

Dopisi

FRANKOLOVO. V nedeljo 23. t. m. prireditelj začetkom ob 17. uri prof. Anton Bezenkova prosvetna knjižnica na Frankolovem v gostini g. Šnabl družabni večer. Čisti dobiček je namenjen nabavi novih knjig in se tozadevna darila hvaležno sprejemajo. Za provzorno zabavo je vsestransko preskrbljeno. Igrala bo priljubljena godba.

TOPLICE PRI NOVEM MESTU. Naš Sokol je priredil v nedeljo 16. t. m. običajno vsakoletno predpustno maskarado v telovadnici s sodelovanjem jazz-orkestra iz Novega mesta. Dvorana je bila lepo okrašena in sploh cela prireditve vestno pripravljena. Prireditve je posetilo tudi mnogo občinstva in prijateljev Sokola iz bližnje okolice, zlasti iz Straže in Valte vasi ter lepo število obiskovalcev iz Novega mesta, ki so se pipeljali na več avtomobilih. Prostorna dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička ter se je razvila neprijetna zabava s plesom. Vršila se je tudi volitev najlepše maske. Prvo darilo je odnesla s. Ferličeva iz Novega mesta, drugo pa s. Magda Zupančeva iz Toplice. Z lepim moranim in gmetnim uspehom je toplaški Sokol lahko zadovoljen.

KRSKO OB SAVI. Danes 23. t. m. bo imel v Društveni dvorani cerkvene hiše ob 15. skioptično predavanje o Vezuvu in Et-ni g. prof. Janko Mlakar iz Ljubljane. Vabljeni vsi! Zvečer ob 20. pa bo imel isti gospod v Sokolski dvorani planinsko predavanje za planinsko podružnico.

DRAVSKA DOLINA. V »Slovenec« št. 44 z dne 22. t. m. citamo na 3. strani članek pod naslovom »Prevalje sedež okrala«, glede na katerega se več kakor čudimo, da si upajo gotovi ljudje trditi stvari in sestavljati celo resolucije, o katerih more ugotoviti pri nas vsak otrok, da so deloma tendence, deloma pa celo neresenice. Ugotavljam predvsem, da je resolucijo podpisalo in odposlalo 9 občin Meziške doline, 19 občin (kar je »Slovenec« poročevalec previdno zamočljal) pa je za sedež sreza v Dravogradu. To so občine: Libelče, Ojstrica, Dravograd, Bernice, Gortina, Muta, Sv. Primož nad Muto, Vižinja, Marenberg, Remšnik, Brezno, Kapla, Terbonje, Vučenica, Sv. Primož na Pohorju Sv. Anton na Pohorju, Vuhred, Ribnica in Orlica - Jančev vrh. Da tem občinam nikakor ne konvenira sedež sreza v Prevaljah, je pač mnogo resničnejše kakor trditve resolucije, 1.) da so Prevalje geografsko-prometno središče sreza in 2.) da je našim občinam vseeno, ali se peljejo dve postaji dalje ali ne. Tendence je trditve v resolucijah, da so Prevalje sedež državne pošte, davčne uprave in orožniškega voja, ker iniciator resolucije prav dobro ve, da bi to moralo biti a priori vse v Dravogradu, ako bi po zakonu začelo uradovati sresko poglavarstvo v Dravogradu. Kar pa se tiče Prevalj kot centra državne in nacionalne misli, je to prav z isto pravico lahko tudi Mežica, Črna ali pa Vuzenica, če hočete. Sicer pa je vse besedičenje resolucij prazno. Naših 19 občin je že storilo potrebne korake in poslalo svoje resolucije na merodajno mesto, le s to razliko, da so dejstva, na katera se opirajo, utemeljena bolj redkobesedno, zato pa resničnejše. Dejstvo je, da je Dravograd za drugi določen za sedež sreza, in to z isto motivacijo, ki jo občine meziške doline hočejo reklamirati zase. J. M.

DRAVSKA DOLINA. V »Slovenec« št. 44 z dne 22. t. m. citamo na 3. strani članek pod naslovom »Prevalje sedež okrala«, glede na katerega se več kakor čudimo, da si upajo gotovi ljudje trditi stvari in sestavljati celo resolucije, o katerih more ugotoviti pri nas vsak otrok, da so deloma tendence, deloma pa celo neresenice. Ugotavljam predvsem, da je resolucijo podpisalo in odposlalo 9 občin Meziške doline, 19 občin (kar je »Slovenec« poročevalec previdno zamočljal) pa je za sedež sreza v Dravogradu. To so občine: Libelče, Ojstrica, Dravograd, Bernice, Gortina, Muta, Sv. Primož nad Muto, Vižinja, Marenberg, Remšnik, Brezno, Kapla, Terbonje, Vučenica, Sv. Primož na Pohorju Sv. Anton na Pohorju, Vuhred, Ribnica in Orlica - Jančev vrh. Da tem občinam nikakor ne konvenira sedež sreza v Prevaljah, je pač mnogo resničnejše kakor trditve resolucije, 1.) da so Prevalje geografsko-prometno središče sreza in 2.) da je našim občinam vseeno, ali se peljejo dve postaji dalje ali ne. Tendence je trditve v resolucijah, da so Prevalje sedež državne pošte, davčne uprave in orožniškega voja, ker iniciator resolucije prav dobro ve, da bi to moralo biti a priori vse v Dravogradu, ako bi po zakonu začelo uradovati sresko poglavarstvo v Dravogradu. Kar pa se tiče Prevalj kot centra državne in nacionalne misli, je to prav z isto pravico lahko tudi Mežica, Črna ali pa Vuzenica, če hočete. Sicer pa je vse besedičenje resolucij prazno. Naših 19 občin je že storilo potrebne korake in poslalo svoje resolucije na merodajno mesto, le s to razliko, da so dejstva, na katera se opirajo, utemeljena bolj redkobesedno, zato pa resničnejše. Dejstvo je, da je Dravograd za drugi določen za sedež sreza, in to z isto motivacijo

GOSPODARSTVO

Pred revizijo davka na poslovni promet

Iz Beograda poročajo, da se naša vrhovna finančna uprava v zadnjem času resno bavi z vprašanjem revizije davka na poslovni promet. Ta vprašanje v sedanjem trenutku ne prihaja nepričakovano, vsaj za one, ki pozna sedanje ugodno stanje državnih financ. Naša finančna uprava je že davno uvidela, da ta davčna oblika, ki je bila uvedena v prvih povojnih letih kot zasilo sredstvo za uravnoteženje državnih financ, v svoji primitivni konstrukciji globoko pogoja v interese našega gospodarstva. In to ne samo po svojem finančnem efektu, temveč še v večji meri zaradi večkratne obremenitve istega davčnega objekta. Mnogo navadnejših življenjskih potrebščin ne more priti od proizvajalca do konsumenta neposredno in se zato po večkrat obremenjuje s tem davkom. Vzmimo le kruh. Kmet proda žito veletrgovcu, ta ga proda mlinu, mlin proda moko peku in šele pek konsumentu kruh. Pri vsaki fazi prometa pa se blago ponovno obremeni z davkom na poslovni promet. Pogosto je število prometnih faz še večje, kakor gori omenjeno. Ta davek tudi ne pozna nobene razlike v obremenitvi najnujnejših življenjskih potrebščin in luksuznega blaga; povsod velja davek v višini 1 % od prodajne vrednosti.

Ob uvedbi tega davka so merodajni krogi naglašali, da je samo zasilen in da se bo po izvršeni konsolidaciji državnih financ uveljavil. V inflacijski dobi proti davku na poslovni promet ni bilo resnejšega odpora. Z nastopajočo konsolidacijo gospodarstva in pri nazadujočih cenah ni postal vedno trši in občutljivi. Ni čuda torej, da je bilo na dnevnem redu gospodarskih zborovanih zadnjih let vedno vprašanje odprave tega davka.

Tudi letos na januarjski konferenci gospodarskih zbornic je bilo ponovno naloženo to vprašanje. Na podlagi sklepa te konference so beograjske gospodarske zbornice podvezle ponovne korake v smeri ukinitve ali omilitja tega davka. Zdi se, da je v sedanjem trenutku dano več možnosti za revizijo tega davka, kakor kdaj prej.

Naše državne finance se v zadnjem času prav ugodno razvijajo. Finančna uprava je vedno zasitela slabiše, da se dohodkom od tega davka ne more odločiti, dokler ne doli primerne nadomestila. Sedaj ima to na mestu, če zagotovimo v obliki večjih dohodkov od neposrednih in posrednih davkov in tej okolnosti je gotovo tudi prisotni, da kdaj sedaj merodajni krogi več pripravljenosti za revizijo tega zakona.

V devetih mesecih tekočega proračunskega leta (november - december 1929) so namreč znašali državni dohodki od neposrednih davkov 1711 milijonov Din namram 1407 milijonov in istem razdobju l. 1928/29, in 1388 milijonov Din v istem razdobju leta 1927/28. (v tem letu je bil dotok davkov zelo slab). Napram dohodkom v prvih devetih mesecih proračunskega leta 1928/29, so se prvih 9 mesecev proračunskega leta 1929/30, dohodki od neposrednih davkov povečali brez morebitnega večjega pritoka kar za preko 300 milijonov Din. To povečanje je na eni strani pripisati uvedbi novega davčnega zakona iz l. 1928., na drugi strani pa ugodni lanskim letini, ki je omogočila kmetovalcem, da so plačali svoje davčne obveznosti. Upoštevati pa moramo, da so se tudi državni dohodki od trešarstva in taks v istem razdobju tekočega proračunskega leta povečali namram predhodnega leta za 170 milijonov Din. Pri teh treh najvažnejših davčnih oblikah imamo torej že višek od 470 milijonov Din.

Ne smemo na tudi spregledati, da višina laniških dohodkov od neposrednih davkov ne kaže še pravega efekta novega davčnega zakona, kajti lani so se neposredni davki prvič odmerjali po novem zakonu in se je odmera zavlekla v pozno jesen, ponekod pa še ob novem letu ni bila docela gotova. Spravo tega se bo pravi povisek pokazal šele, ko bo do vsi za pret. leto predpisani davki izplačani.

Ugodni razvoj državnih financ daje že danes povsem, da se davki na poslovni promet morebitno ukine, saj skupni dohodki države od te davčne oblike, čeprav je za gospodarstvo tako občutna, ne znašajo na leto niti 200 milijonov Din. Kakšna bo vsebina revizije davka na poslovni promet, še danes ni znano, vsekakor pa lahko računamo, da bo gospodarstvo prinesla precejšnjo olajšavo.

Gostilničarska pivovarna v Laškem

Najbolj zdrava in našrečnejša misel, ki jo je naše gostilničarsko združenstvo pokrenilo, zadnja leta, je brezdvomno misel na ustanovitev Gostilničarske pivovarne. Mi, ki se spominjamo še na one bajne čase, ko smo se med seboj s izbornimi kvaliteto piva, častov, ko je bilo v vsakem večjem kraju vsaj po troje pivovarniških zalog, se kar ne moremo spriznati z današnjimi prilikami, ko se ti mudi le eno pivo, pa ga moraš vzeti, če hočeš ali ne, češ, pa naj si bo kakovost odgovarjajoča, slabi, pokvarjeni vodi in cena višja kot najboljšemu vinu. Pa planjejo na gostilničarja gostje, ga zbežda in zmerja in ne čelo verjeti, da je gostilničar na vsem ne dolžen, pa zapustijo lokal, iskačiči si drugega, kjer se ponovi ista igra. Res, mučenik je gostilničar danes in čudno ni, da so mu te razmere pričele presaditi ter je končno enkrat posegel po samoohranbi — to je, ustanovitvi lastne pivovarne, v katerih bo on gospodar in kjer bo on odločal o ceni in kvaliteti in gotovo ne v škodo svojih gostov in s tem v svojo škodo. Nesrečni prijatelji današnjega pivovarniškega kartela, strahilo z raznimi hvali in strahovi. Najljubše orožje jim je: grožnja s konkurenco od strani sedanjih pivovarn, ki so baie vsemogočne, kar se tiče kapitala. Oh, kak prazen strah je to, kako se možički iz gozdevci, kako nizko podcenjujejo solidarnost in discipliniranost in moč naših vrlih gostilničarskih združenj. Na solidarnosti teh organizacij se bo razbila vsa umazana sovražna konkurenca, kajti vsak organiziran gostilničar se bo zavedal, da je njegova stanovska dolžnost, dobiti pivo iz lastne pivovarne, ki bo po kakovosti posekalo vsako drugo pivo. Morda bodo šle sedanje pivovarne na

enkrat s ceno tako nizko, da jim naša pivovarna, ker bo solidna, ne bo mogla slediti, mogoče je celo, da bodo ponudili pivo zastoni. Pa to par mesecev, znatno leto, nakar bodo, misleč, da so nas omanili in ubili, poskočili v cenah take, da bi v enem mesecu pokrili vsa izgubo iz konkurence. Toda motijo se — oni ne računajo, da so gostilničarji inteligentni dovolj, da je naprej sprejeli njih nesolidnost in da bodo gostilničarji znali sčeti svoje koristi in svojo pivovarno, da bodo mirno prenesli to konkurenčno ploho, ker vedo, da bo po njej zasila toplota solnce in bo šlo gostilničarsko pivo v denar v veselje gostilničarjev in gostov — Te dni se je pričelo s predpripisovanjem delnic, komad po Din 500. To predpripisovanje ima predvsem namen spraviti potrebni kapital skupaj in se mora predvsem ugotoviti tekem meseca marca, ali homo uspeši ali ne. — Dolžnost vsakega gostilničarja ni samo, da se sam zaveže vzeti ali kupiti po več delnic, temveč je prav posebno njihova dolžnost, da vsi, prav vsi, tudi pri svojih gostih agitirajo za nakup delnic in da zahtevajo osobito od trgovcev, pekov, mesarjev in drugih obrtnikov, ki vlečejo od gostilničarjev denar, da morajo kupiti naše delnice, če ne, si poiščemo pač druge dobavitelje. Kdor izmed teh ne bi hotel vzeti delnic naše pivovarne, nekje ima na se pove od gostilničarja do gostilničarja. — Povsod pa je treba tudi poudariti, da nikdo ne napravi komu kako uslugo, če podpiše in kupi delnice, marveč da ravna v svoj lastni prid. Ker plodonosno naloži svoj denar v popolnoma varno podjetje, v tako varno, kakor ga v Sloveniji prav gotovo še ni bilo. Za to jamčijo vse naše gostilničarske združbe, za to jamči solidarnost in predanost gostilničarjev, njih zdrava pamet in trdna, odlična volja: pomagati sebi! Tovariši gostilničarji, na delo, ki bo kronano z zmago! Odposlance pripravljeneza odbora, ki vas bodo prihodnje dni obiskali, sprejmite prijazno in lepo, podpirajte jih ter jim podžite v vsakem oziru na roko. Uvažite in priporočite jih pri svojih prijateljih in znanih. Nekaj tednov truda in poštrevolnosti nam bo rodilo dolgoletne sadove. — Gostilničar.

Bilanca Poštne hranilnice

Uprava Poštne hranilnice je te dni objavila bilanco za pret. leto in letno poročilo, ki bo v kratkem objavljeno. Bilanca tega državnega denarnega zavoda je letos zelo zanimiva, ker se v njej zrceli velika likvidnost našega denarnega trga ob koncu pret. leta, kakor je razvidno iz naslednje primerjave glavnih bilančnih postavk (v milijonih Din):

	1927.	1928.	1929
Aktivna			
Gotovina	1867	1078	3975
Effekti	287	1313	2062
Kred. in lomb.	4892	4289	4115
Nekretnosti	359	382	496

Gotovina v blaginji in pri Narodni banki je dosegla ozorno vso skoraj 400 milijonov Din in se je namram predhodnemu letu skoraj podvojila. Poština hranilnice je imela torej koncem pret. leta neplačanih 38% čekovnih in hranilnih vlog, ki so skupaj dosegle 1020 milijonov Din. Zaradi likvidnosti na denarnem trgu je bilo povpraševanje po kreditih manjše in se je stanje kontokorrentnih in lombardnih kreditov ponovno zmanjšalo na 411 milijonov Din, kar predstavlja le 40 % čekovnih in hranilnih vlog namram 60 % ob koncu l. 1928. in 75 % ob koncu l. 1927.

Na drugi strani pa opazimo znatno povečanje portfelja lastnih efektov (prejsem državnih papirjev) na preko 200 milijonov Din. Tudi nekretnosti so se z dograditvijo palače v Ljubljani, z nakupom roselopja za podružnico v Sarajevu in zemljišča za centralno pošto v Beogradu povečale za 11,4 milijona Din na skoro 50 milijonov Din.

Poleg občutnega povečanja čekovnih vlog na 913 milijonov Din, se je znatno dvignilo tudi stanje hranilnih vlog na knjižice, ki so zaradi ugodnosti po zakonski reformi od 18. januarja 1929 narasle na preko 100 milijonov Din. Navzlic manj ugodnemu razmerju med vlogami in je dobiček ostal skoro na višini pret. leta in je znašal 35 milijonov Din.

Tudi v pret. letu je Poština hranilnice uspešno pritegnila večje število državnih uradov in ustanov k čekovno - virmarskemu prometu Poštne hranilnice, tako da so znašale čekovne vloge državnih ustanov ob koncu pret. leta že 452,6 milijona Din, torej polovico vseh čekovnih vlog.

Kakor smo že svoji čas poročali se je čekovni promet lani dvignil na 59,7 milijard Din namram 53,7. 463 in 49,6 milijard Din v zadnjih treh letih. Od skupnega prometa po čekovnih računih je bilo izvršeno brez gotovine (potom virmanov) 48,6 %.

— Posredno tomlačenje trošarinskih predpisov za vinogradnike in širjenje šmarinice. Kakor smo že ponovno poročali, je oddelek za davke pri finančnem ministru izdal tomlačenje glede trošarinenja vina, ki ga vinogradniki - pridlovalci porabijo za domačo potrošnjo. Po tem tomlačenju se mora na vino, ki ga lastniki vinogradov prenašajo iz vinograda na svoje bivališče, plačati državna in občinska trošarina, če je bivališče v drugi občini kakor vinograd. Četudi se vino rabi le za domačo potrošnjo. Zdi se, da pri tomlačenju teh predpisov niso bile upoštevane posebne razmere, ki vladajo v slovenskem in deloma tudi v hrvaškem vinogradništvu, kjer se vinogradi ne nahajajo v ravlini in kjer posestniki ne morejo imeti svojih vinogradov poleg hiše, temveč v gorah, ki so za pridlovanje bolj primerne, čeprav so včasih prav obdane od rosnosti bar seveda podražijo proizvajalca. Na Hrvaškem vinogradniki večinoma soto nimajo možnosti, da bi pridelke spravili v vinograde, ker nimajo zidanih ali pa primernih kleti na lnu mesta. Stojalni hrvaški vinogradniki nameravajo sedaj zopet v večji meri sadii samorodnice (direktor. šmarinica, otelo), ki uspevajo tudi poleg posestva v ravlini in ne potrebujejo nikake neve. Na ta način hočejo pridobiti vino za domačo potrebo, ki ga iz oddaljenih lastnih vinogradov ne morejo pripeljati na dom brez plačila trošarine. Če bo to tomlačenje trošarinskega zakona obveljalo, se je zares bati, da se bo znova začela širiti tudi pri nas šmarinica, in to navzlic strogim odredbam, ki jih vsebuje novi viniški zakon glede prodaje vin od samorodnic. Ze ta okolnost narekuje potrebo, da se najnovejša tomlačenje trošarinskega zakona spremeni.

— Načrt zakona o pobijanju nesolidne konkurence. Upravni odbor zavoda za zaščito industrijske svojine je poslal gospodarskim organizacijam v izjavo načrt zakona o pobijanju nesolidne konkurence in jih pozval, naj podajo svoja mišljenja k projektu. Čim bodo prišli odgovori, jih bo pregledal upravni odbor in jih predložil ministru za socialno politiko in narodno zdravje.

Kakor znano, je predsednik uprave za zaščito industrijske svojine dr. Šuman že koncem l. 1928 izdelal načrt takega zakona s obsežnim komentarjem. Zdi se, da je bil ta načrt sedaj predelan.

— Maksimalne carine v prometu z Egiptom. Ker nam je bila od strani Egipta (kakor drugim državam) s 17. t. m. odpejana trgovinska pogodba, veljajo odslej v prometu z Egiptom maksimalne carine. Pričakovati je, da homo v doglednem času sklenili z Egiptom novo pogodbo na podlagi nove egiptске carinske tarife.

— Glasilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Zavod za pospeševanje obrti poziva vse izvajalce v naši državi, ki žele prejemati Glasnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, naj pravočasno pošljejo svoj natečen naslov z navedbo vrste blaga in države, za katero se zanimajo. Ta prijava naj ne obsega drugih sporočil in se lahko odpravi najbolje na navedeni odprti dopisnici. Prva številka Glasnika izide v kratkem in bo priložila predvsem aktualne članke o poglobitvi trgovinskih zvez s Francijo. Prijave naj se pošljejo Zavadu za pospeševanje zunanje trgovine pri trgovinskem ministru.

— Izvoz sirovega masla. Lani se je zlasti v dunavski banovini pojavil močan pokret za ustanovitev mlekarških združenj. V Novem Sadu je bila osnovana tudi posebna zveza mlekarških združenj, kot centralna zveza mlekarških proizvodov, ki je v kratkem času zbrala pod svoje okrilje 80 novoustanovljenih mlekarških združenj. Ta zveza je izzvala že večjo količino sirovega masla v Dansko (1), kjer je uvozna tržnica s kakovostjo že prav zadovoljiva in se je obvezala, da bo tokom leta kupila od zaveza že 80 vagonov masla. Kakor se zatrjuje, bo po teh uspehih Centralni eksportni savez za organizacijo mlekarstva v Jugoslaviji s sedežem v Novem Sadu razširil svoje delovanje tudi na druge pokrajine.

— Jugoslovenska razstava vzorcev v Albaniji. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja zainteresirane kroge, da prireditelji tržnice Proko Stamenković v Leskovcu začetkom maja v Korči v Albaniji jugoslovensko vzorno razstavo. Vse informacije daje trgovecka tržnica Miloš Stajić v Bitolju in je na ime imenovane firme treba poslati vzorce za blago z označbo in katalogi. Zanimanje vlada za kmetijsko orodje, za železobetone, papir, konopljo, drva, preproge, leseno pohištvo in železne predmete, proizvode iz slame, konzerve, posušenno meso. Informacije daje tudi Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

— Konkurs je razglašen o imovini Vinka Pinterića, trgovca v Slovenjgradcu (prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu 11. marca, oglasitveni rok do 1. aprila, ugotovitveni narok 15. aprila).

— V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdice: Lesna industrija in trgovina, družba z o. z. v Gornji Radgani (osnovna glavniha 50.000 Din; poslovdob: Groblar Franc, Gornja Radgana in Babnik Josip, Ljubljana); Jugoslovenska družba za industrijske potrebe, družba z o. z. v Ljubljani (zastopstva, trgovina z industr. proizvodi; osn. glavniha 50.000 Din; poslov: Keršič Ivan, Ljubljana in Viewegh Vasilav, Beograd); Jugopromet, prevajanje z avtomobili, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glav. 10.000 Din; poslov: Lavčević Milivoj Emil, Lajovic Mira, Ljubljana in Wiesbauer Emil, Vrhnika); Ivan Medic, industrija perila, trgovina z manufaktur. Novo mesto.

— Za naše tekstilne industrije. Melanična tkalnica, družba z o. z. v Celju je povabila svojo družbeno glavniho od 100.000 na 400 tisoč Din; vpisal se je novi roslvodja Roder Marko, veletržec v Mariboru.

— Občni zbori. Obrtna banka v Ljubljani 17. marca; Trgovsko - industrijska delniška družba Merkur v Ljubljani 17. marca; Tiskarski in litografski zavod, književznica in založništvo I. Blaskina nasled. d. d. v Ljubljani 8. marca.

— Avstralska letina pšenice je po definitivni cenitvi, ki jo je prejel Mednarodni pojedelski urad v Rmu, znašala 34 milijonov met. stotov namram 43,4 milijona v l. 1928/29, odnosno 37,2 milijona stotov povprečja v zadnjih 5 letih. Avstralska letina pšenice je torej za skoro 10 milijonov met. stotov manjša nego v predhodnem gospodarskem letu odnosno za okrog 3 milijone stotov manjša nego povprečna letina v zadnjih 5 letih.

— Dobave. Prometno - komercialni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 150 komadov postajnih žigov in glede oddaje 170 komadov postajnih žigov v popravilo; splošni oddelek do 4. marca ponudbe glede dobave 2 batnih teles; gradbeni oddelek pa do 4. marca ponudbe glede oddaje 102 komadov Minimax-aparatur in 5 komadov Theo-aparatur v popravilo (Pogoj so na vpogled pri navedenih oddelkih). Direktija državnega rudnika Breza sprejema do 6. marca ponudbe glede dobave 60 m žičnih pletenin, 130 komadov cevi in 15.000 kg tračnic. Direktija državnega rudnika Kreka sprejema do 7. marca ponudbe glede dobave 2000 kg karbolneta ter glede dobave konopcev in vrvi. Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: 10. marca pri gradbenem oddelku direktije državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznih barv in frneža; dne 11. marca t. l. pa glede dobave rebaste pločvine. (Predmeti oglaš so na vpogled v p'srni Zbornice za TOI). Dne 13. marca se bo vršila pri računsko - ekonomskem oddelku ministrstva za gradnje v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 13.832 metrov sivga bombazastega blaga. (Pogoj so na vpogled pri navedenem oddelku, Masarykova ulica 2).

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 22. februarja. Na ljubljanski borzi je bil devizni promet minul teden nekoliko večji kakor zadnje tedne in je znašal 21,6 milijona Din namram 15,4. 143, 143 in 21,4 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Težnja deviz na bilni tekem tedna se precej stabilni in so se namram predhodnemu tednu le nekoliko deživo za malenost okrenile. Med ofrti je prišlo tekem tedna do prometa le v Kraljevski industrijski po 235. V ponedeljek bodo na naši borzi pričela notirati Plavova posojila. S tem dnem se spremeni tudi naš

kotiranje državnih papirjev, ki se ne bodo več trgovali slet kelce, temveč brez vrednosti kupona, tako da se bodo rarasle obresti posebno zaračunale.

Na zagrebškem efektm tržišču tendenca v državnih papirjih ni bila enotna. Doim je Volna škoda dalje močno popuščala, so ostali državni papirji notirali zelo dvobito. Volna škoda je že zadnji teden nazadovala od 420 na 412, v minulom tednu pa je ponovno popustila in se je večraj trgovala le še po 403. Investicijsko posojilo je bilo prilično čvrsto ter se je trgovalo po 81, prav tako je bilo nadalje precej zanimanja za Blairova posojila, od katerih se je 8% trgovalo po 90 — 90,5, 7% pa po 80 — 81.

V zasebnih vrednotah je bilo malo prometa, čeprav je bila vsaj v bančnih vrednotah vidna čvrstejša temeljna tendenca. Do prometa je prišlo v Union banki op 204 do 205, v Jugobanki po 87, v Zemaljski banki po 137 — 138 in v Sreški po 163. Med industrijskimi papirji je Trboveljska zaradi zastoja v proluaciji popustila od 490 na 482 — 483 in ob koncu tedna na 475 — 476 (zaključki). V ostalem so bili še zaključki v Union (mlin) po 140, v Slaveku po 88, v Sečarani po 390 in v Pivovarni Sarajevo po 160. Tvornica vagnov (Brof) je ponovno popustila ter se je trgovala po 110.

Devize in valute

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13.5575 Amsterdan 22.78. Budimpešta 9.925. Curih 1095.9. Dunaj 7.9978. London 276.17. Pariz 222.25. Praga 168.22. Trst 297.30.

Curih. Zagreb 9.1.1. Pariz 2.275. London 25.1975. Newyork 518.35. Bruselj 72.19. Milan 27.14. Madrid 63.80. Amsterdam 207.85. Berlin 125.72. Dunaj 72.98. Praga 15.345. Budimpešta 90.61. Bukarešta 3.08. Sofija 3.755. Varšava 58.075.

Žitni trg

Ljubljana, 22. februarja.

Nazadovanje cen pšenice se je na inozemskih borzah tudi v preteklem tednu nadaljevalo. Še v početku teč. meseca se je cena pšenice za mare držala na budimpeštanski borzi na višini 24 pengov za 100 kg, toda že v predhodnem tednu je popustila od 2314 na 2222, predčvečšnjim na je dosegla že izredno nizko stanje 2108. Nakar se je večraj zonet okrepila na 2132. Tudi ameriški tečaj so nazadovali ter je v četrtlet prišlo na čičaški borzi do ogromne ponudbe, ki je potisnila ceno za marčno ršenico pod 108, nakar se je večraj zopet okrepila na 110.

Na našem domačem tržišču je nazadovanje inozemskih cen vse zadnje tedne ostalo brez vpliva in šele zadnje dni so cene za malenkost ponustile. Z občutnejšo zopetno pocenitvijo pšenice pa pri nas ni računati, ker nismo več navezani na izvoz in se še veno težko dobi primerno blago. Cene koruzi pa so itak že tako nizke, da je nadalnje nazadovanje težko možno. Cene moki pa so ostale vse teden nadalje čvrste.

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendence n-spr-menjena. Promet: 14 vagonov pšenice, 31 vagonov koruze, 1 vagon oves in 3 vagona moke. — Pšenica: baška 77 kg 207,5 — 210; 78 kg 210 — 212,5; gornje-baška 78 kg 212,5 — 215; banaška 78 kg 215 — 217,5; gornje-banaška 78 kg 210 — 212,5; sremaka 77 kg 202,5 do 205; 76 kg 197,5 — 200 Koruza: baška in sremaka garantirana 100—102,5; za mare 105 — 107,5; za april 107,5 — 110; za maj 110 — 112,5. Oves: baški, sremaki, slavonski 140—142,50. Ječmen: baški 63/64 kg 122,5 — 125 Moka: baška 000: 350 — 360; 01: 316 — 320; 02: 250 — 260; 03: 185 — 195; 04: 145 — 155; 05: 112 — 115. Otrti: baški 85 — 90.

+ Budimpeštanska terminska borza (22. t. m.) Tendence stalna; promet živih. Pšenica: za mare 21,28 — 21,30; za maj 22,28 do 22,24; za oktober 22,70 — 22,71; ri: za mare 11,95 — 11,97. Koruza: za maj 13,55 do 13,56; za julij 14,14 — 14,16, tranzitna za maj 12,53 — 12,54.

SPORT

Dvojna prireditve na igrišču Ilirije

Viktorija : Ilirija ob 14.30

Gradjanski : Primorje ob 16.

O dvojnih prireditvah smo do danes v Ljubljani samo brali. Morda bo današnji zanimivi poskus le pokazal, da imajo drugi po svetu prav, če koncentrirajo po dve prireditvi na enem igrišču. Stvar je v toliko praktičnejša, ker se ni treba publiki deliti na dvoje, temveč se ji za enotno vstopnino nudi dvojni užitek. Tudi režija je manjša.

Prošji teden sta igrala najmočnejša ljubljanska kluba zunaj s precej slinim negativnim uspehom. Danes ju bomo videli v borbi z dvema zastopnikoma zagrebškega nogometa. Kot prvi par nastopata

Viktorija : Ilirija

Viktorijo prištevajo med močne reprezentante zagrebškega nogometnega sporta, trenutno zavzema na tabeli četrto mesto, tik za famozno trojico Hašk, Concordia, Gradjanski. Njeni rezultati proti Hajduku v Splitu 2 : 2 in proti Gradjanskemu to je bil še državni prvak, 3 : 3 in drugi iz polpretekla dobe bodo sicer prišli že kmalu v zgodovino, vendar bo še marsikomu v spominu nedavna zmaga Viktorije nad Firiho na ljubljanskem tleh.

V drugi tekmi se bosta pomerila

Gradjanski 1911 : Primorje

Gradjanski 1911 nastopa prvič v Ljubljani. Toda samo ta firma, imena, ki se skrivajo za to firmo, so nam že davno znana. Marsikatero blesteče ime je vmes, ki je poneslo sloves jugoslovenskega nogometa širom Evrope in na obale Sredozemskega morja. Toda od same slave se tudi v sportu ne da živeti in izživati. Moštvo Gradjanskega 1911 je v svojih prvih nastopih zaigralo nogomet, o katerem se lahko reče, da je prvotrazeden, radovedni smo le, če bodo umeli razni Perke, Rupci, Babiči, Ferdinjeri, Cindriči itd. demonstrirati tudi druge igrice, ki smo se ji to v nedavni preteklosti divili in s katero so leteli od usneha do usneha.

Tik pred prvim zesečkom spomladanske sezone — prihodnja nedelja nam prične v lokalnem tekmovalni srečanje Ilirija : Primorje — bo gotovo zanimivo videti, v kakšni kondiciji sta stara rivala. In končno je treba v domače anale zaheležiti prvi skupni aranžman, saj ni, da bi se to dejstvo prezelo. Narobe, vredno je, da se ga kvitira s polnim posetom na igrišču.

Grazer Sportklub : SK Železnikar v Mariboru

Igrišče Železnikarja

Železnikarjem je po srečljivi pridobitvi za enkratno gostovanje prvotno graško moštvo Sportklub, ki je tehnično in kombinatno prav dobro. V Mariboru nastopajo v naslednji postavi: Brünner-Almer, Pracht-Kahr, Kastrun, Angerer - Stanek, Mateika, Buchta, Dörner, Golsnik. Steber moštva je krilski vrsta z neumornim kombinatnim Kastrunom. V obrambnem triu je najboljši sigurni branilec Almer. Napadalcu se odlikujejo po svoji hitrosti in odločnosti pred golom ter izkoristijo vsako najmanjšo priliko za streljanje na gol. Večina igralcev nastopa stalno v reprezentanci Graza, Almer, Kahr in Kastrun pa so že ponovno nastopali v avstrijski amaterski reprezentanci. Sportklub je doslej odlične rezultate proti dunajskim profesionalnim moštvom. Baš sedaj je v izvrstni formi ter ima mnogo izgledov, da si pribori prvenstvo Graza za leto 1929/30.

Železnikar nastopi v najmočnejši sestavi ter za čaka izredno težka naloga. Z rednim zimskega treningom je moštvo tehnično precej pridobilo ter bo brezdvomno gostom trd oreh. Je to glavna preizkušnja za predstoječe prvenstvene tekme, ki obetajo baš v tej sezoni izredno napete borbe za katere se vsi trije vodilni mariborski klub prav resno pripravljajo. Občinstvu pa bo dala prilika videti po dolgem presledku prav lepo in napeto tekmo.

Iz LNP (službeno). Zaradi tehničnih zaprek se odgodi za danes določena pokal. tekma Jadran — Slovan na drug termin. Tajnik L.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Igralci Jančigaj, Korček, Svetec, Hassl, Zemljak, Slamič, Pišek, Jug. Franci, Vrhovnik, Joža, Uršič naj bodo danes ob 15.30 na igrišču Ilirije. Reditelji: Čeh, Bziak, Fuchs, Juntjes, Jug II in stranski sodnik Zalar naj bodo ob 14. na igrišču Ilirije.

Iz SK Ilirije. Odbor obvešča članstvo, da za današnji nogometni tekmi Ilirija : Viktorija in Primorje : Gradjanski izjemoma ni določena značana blanska vstopnina, ker se vršita tekmi v skupni režiji z ASK Primorjem. Prihodnja seja klubovga načelstva bo izjemoma v torek 23. t. m. (v ponedeljek) ob 20.30 v kavarni »Emona«. Sestava moštva za današnjo tekmo z Viktorijo je objavljena v članski knjigi; v garderobi naj pride moštvo in določene rezerve točno ob 14. — Hazenska sekcija odigra danes dopolne ob 10.30 trening tekmi dveh družin na našem igrišču. Igra se samo ob ugodnem vremenu.

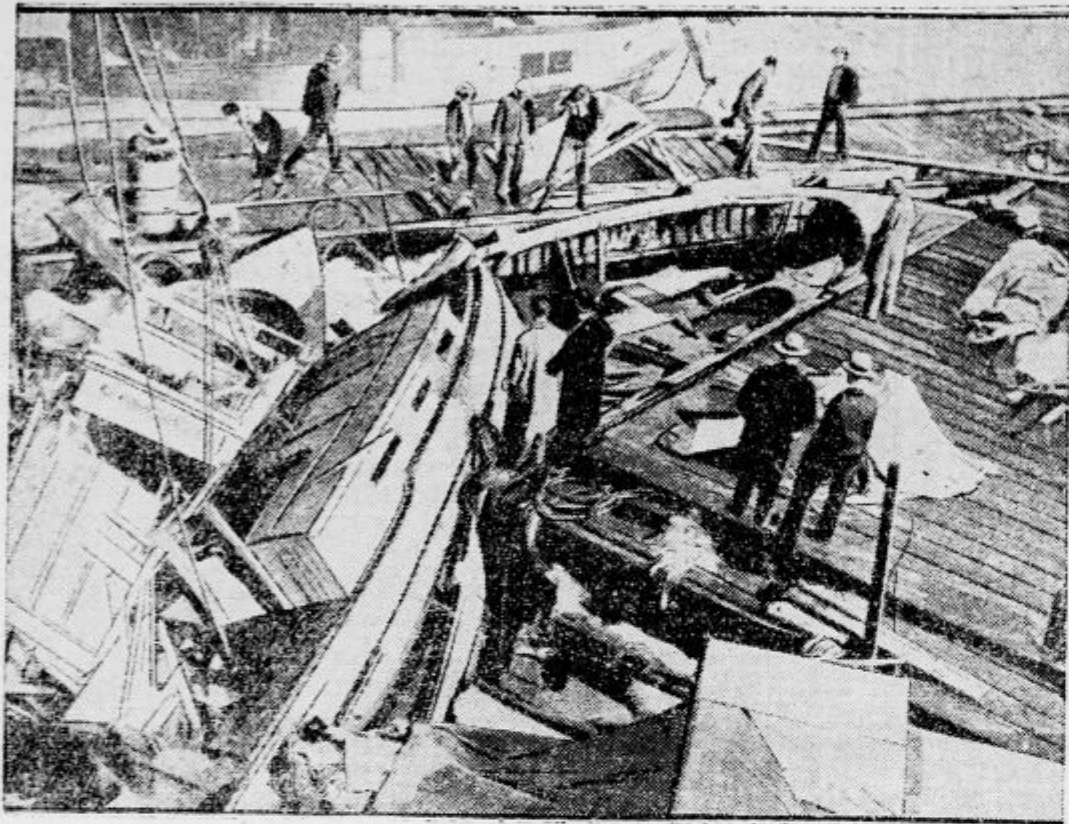
Drsalciše SK Ilirije bo predvidoma ob povolnem vremenu danes odprto, in sicer vsaj dopoldne, ako ne ves dan.

SK. Grafiča. Igralci Wohlmüt, Mihelič, Peškon, Pakl, Zeman, Pallek, Kadunc, Urbančič, Korbar, Katavič, Kmetič, Brumen, Skalar, Trpin in Stere se pozivajo da se danes točno ob 9. dop. zgizne na igrišču Ilirije.

Motoklub

Iz življenja in sveta

Uničujoča sila rečnega ledu

Slika je posneta v ameriški pristanišču Vancouver. Ledene mase reke Kolumbije so napravile strahovito opustošenje med ladjami. Parniki, jachte in čolni so razbiti, prevrnjeni in nakopičeni drug na drugega. Škode je preko milijon dolarjev.

Ali živali govorijo?

Če pravimo, da se živali pogovarjajo, ne mislimo seveda zgolj na prave besede, temveč tudi na glasove in kretnje, ki jim omogočajo medsebojno umevanje. Ali so te zmožnosti zgolj nagonne, podedovane, ali pa jih pridobijo potomci in zavednega posnemanja? Ali je živalski »jezik« zmožen razvoja, napredka, in v koliko se razlikuje od človeške govorice? Kokljica zove s posebnim glasom piščance, da jim pokaže hrano, ima pa tudi drug glas, da jih opozori na krugulja. Če se v prvem slučaju zbira piščanci okrog nje, se v drugem primeru razpršijo in se poskrijejo ob plotu ali v travi. Iste glasove imajo divje kure v Indo-Kitaju, domnevni predniki naše domače kure. Manj spretni anamitski lovci ustrelijo samo odrasle ptice, ki ob nevarnosti zletijo v zrak. Po kokljah obveščeni piščanci pa so nedosegljivi za

puščice pa krogle... Če znese kura jajce, mora kokodakati: menda se to zgodi brez vsakega hotenja, kakor se mora dreti novorojen otrok. A kaj je s signali? Kako nauči koklja piščance, da jo pravilno razumejo? Vsekakor ptice lahko smoteno posnemajo tuje glasove. Navadno pravijo, da ponavljajo papige človeške besede kakor gramofon. Toda francoski raziskovalec Hachet-Souplées je imel papigo, čije hrana je visela v mali omarici na zidu. Kričati je morala: »Omara! omara!« da ji je odprl gospodar vrata in ji dal krme. Omarica se je lahko obesila nižje ali višje, v zadnjem slučaju se je moral Hachet poslužiti lestvice. Papiga se je pa morala naučiti besed »lestvica« in »gor stopi«. Nekega dne je obesil Hachet omarico visoko pod strop in zataknil lestvico v kot med vsako ropotijo. Papiga je razburjeno plahutala s peruti in ponavljala svoj: »Omara! omara!« Dobila je od gospodarja samo proso. Isto se je ponovilo drug dan. Papiga si je strastno želela konoplje, ki je bila v nedosegljivi omarici. V svojem razburjenju je naredila rumene oči, odprla rep, se našopirila in pričela letati po sobi. Našla je naposled v kotu lestvico, z zmagovalnim hreščanjem se je vsedla nanjo in zavpila: »Lestvica! Gori stopi! Omara! Omara! Omara!« Nikoli poprej ni rabila vseh teh besed skupaj in v tem redu. Ni dvoma, sklepa Hachet, da je bila to razumna, »človeška« govorica...

Osebná izkušnja, razum, je velikega pomena pri razvoju podedovanega in v mladosti naučenega besednega zaklada. Saj poznamo psa, ki je s šapo pričel pozabivati dojenčka, čim se je oglašil ponoči, dokler ni zopet zaspal. Drugi pes ne mara ostati v sobi, kjer se včasih ponoči in v temi oglasi radio: ta pes je »praznoveren«, strah ga je. Mlade lisice po divjih deželah, kjer jih ne lovijo, so veliko manj prebrisane nego pri nas. Torej učijo stariši naraščaj? A kako? Se ž njimi pogovarjajo, jim kažejo svoje zvijače, ali je to vpliv, prenos misli? Kako se sporazumejo dobri, ki zajezijo reke in jezera, da ne bi bila voda nevarna njihovim bivališčem? Podirati morajo velika drevesa, da se zvrnejo v določen pravcu v vodo. Pri tem delu so udeležene

Mlada junakinja

Clarice Kennedy iz Avstralije, ki je pretekla prago z zaprekami 80 m v 12 sekundah. Devojka ima 20 let in je postavila nov svetovni rekord

ponekod stotine živali!

Se Herodot, oče zgodovine, pripoveduje o faraonu Psametihiu, ki je zaupal pastirju v planinah dva novorojena otroka in mu prepovedal govoriti z njima; hotel je zvedeti, kateri jezik je izvirni in na svetu najstarejši? Pastir je otrokoma dnevno privedel koze, da se napijeta mleka. Šele dve leti pozneje je sporočil na dvor, da sta ga sprejela otroka prvič z besedo »bekos« v maloazijskem jeziku, pri Frigijcih — »kruh«. Misli je potem, da so Frigijci najstarejši narod na zemlji. (Čudna logika!) A pozneje je Apolonij Rodski pogruntal, da je »os« pri Herodotu navadna končnica grškega samostalnika. Otroka sta torej kričala »bek« ali »be! be!« — posnemala sta koze, edina živa bitja, čijih glas sta bila slišala...

„Centronervin“, sredstvo za zdravljenje duševnih bolezni

Z Dunaja poročajo, da se je posrečilo znamenitemu »očetu pomlajevanja«, profesorju Steinachu, prideliti iz možganov hormonalni preparat, ki ga imenuje »centronervin« in ki bo dal morda možnost za uspešno in hitro zdravljenje duševnih bolezni in manjvrednosti. To dražilo je iniciralo mnogim poskusnim živalim in tudi že ljudem ter je dosegel baže lepe uspehe. Obenem je podal dokaz, da nista sila in način možganskega delovanja odvisna samo od konstitucije možganov, temveč tudi od hormonskih snovi v njih.

Spomenik štedljivosti

Nemški kipar Trumpf je napravil ta izvirni kip za hranilnico v Elltenu, ki predstavlja mlado devotko, zbirajočo denarce za stare dni

Zora Voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zaš. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radičeva (Duga) ul. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Zarubljena Pola Negri

»Berlin je najbolj zoprno mesto na svetu!« pravi gospa Apolonia Chalupcka, ki jo poznajo njeni filmski častilci pod imenom Pola Negri. »Odkar sem zapustila Poljsko, svojo domovino, sem doživljala v Berlinu same neprijetnosti!« Tudi tekočega februarja je morala doživeti zvezdnica novo neprijetnost v obsovaženem Berlinu. Dospela je v nemško prestolnico samo za nekoliko dni, da sklene novo pogodbo, in je sedela zgodaj zjutraj pred ogledalom v hotelski sobici, ko je nenadno vstopil, ne da bi potrkal na vrata, sodni izterjevalec. Predložil je uradno polo, kjer je stalo, da je pooblaščen zapleniti kartoli v vrednosti 20.000 mark iz igralnega inetja. Zagledal je na njenem vratu dragoceno ogrlico, ji snel bisere, jih vtaknil v žep in pričel pisati potrdilo. Pola Negri ni vajena biti pohlevna. Kakor levinja se je zakadila v izterjevalca in je dvignila takšno vpitje, da je oživel ves hotel. Prikazal se je hotelski ravnatelj, ki je končal boj s tem, da je spravil ogrlico v hotelsko oklopno skrinjo, dokler ne bi sodnija končno odločila njene usode. Pola Negri je morala potrpeti radi prelomljene pogodbe z neko nemško tvrdko, katero je bila podpisala pred tremi leti. Prejela je poznejše sijajne ponudbe iz Amerike ter je na tistem odšla, ne da bi se zmenila za svoje dolžnosti napram nemškemu filmu. Ni odgovorila niti na pismene proteste. Tvrdka, ki je pripravila vse za snemanje filma, je tožila igralko in sodnija ji je priznala 20.000 mark odškodnine. Pole Negri ni bilo od nikoder, a ravnatelj

Danes vedo tudi otroci

da je čistoča temelj zdravja. Kot njihove mamice, tako vedo tudi oni, da je najkrajša in najuspešnejša pot do snage doledno pranje s pravim terpeninovim milom Gazela.

45-2

GAZELA MILO

Zvočni film na visokem severu

»Cesarično gledališče« v Fairbanksu na Aljaski je sklenilo z znano družbo Western Electric pogodbo za namestitev aparature za zvočni film. Fairbanks leži samo 60 km južno od tečajnika in s tem smo menda povedali mnogo, kako daleč je že prodrl najnovejši senzacionalni izum človeške bistroumnosti. Dosedanji »rekord« glede bližine svojega filma severnemu tečaju je šel »Verdensteatret« v Trondhiemu (Norveška) ki leži celih 100 km južneje nego Fairbanks.

KARL MAY IV. ZVEZEK

Križem po Jutrovem Med Jezidi

Je izšel. Stane kot dosedanji po 13 Din. — Vsi štiri zvezki »Križem po Jutrovem« tvorijo zaključeno zbirko spisov in se dobijo tudi v skupni vezavi polplatno Din 65.— in celoplatno Din 70.—.

Naročiti pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Poročnik kot hišna

Polkovnik James v Londonu, rodbinski oče in strog gospodar, je dal v liste oglas, da potrebuje hišno. Drugega dne se je pri njem oglašilo več deklet. Najboljši vtis je naredila 20-letna Philice Baynsova. Polkovnik jo je nastavil in je bil z njo prav zadovoljen. A nekega dne so prišli stražniki in hišno zaprli. Izkazalo se je, da je bila preoblečen moški, nekdanji poročnik. Njegovi starši zelo bogati ljudje, so sodniku izjavili, da je njih sin žrtve prirojene duševne bolezni. Vedno se je rad oblačil kakor ženske in ni maral nobenega moškega dela. Iz tega vzroka je tudi pustil vojno službo. Sodnik je bil dokaj prizanesljiv in je mladeniča obsodil samo na 5 funtov šterlingov globe. Polkovnikove dame: soproga in hčerka so namreč izjavili, da ni nikoli izražal prilike, ki bi lahko žalila njih žensko sramežljivost sedaj, ko je razkrinkan njegov pravi spol.

Parnik s steklenim dnom

Pri Floridi se je ponesrečil parnik, ki je imel — stekleno dno. To čudno novoto so si omislili neki ameriški milijonarji, ki so hoteli skozi to dno opazovati, kaj se godi v globinah morja. Ampak »ideja« se jim je zelo slabo izplačala. Dno je namreč zadelo ob podmorsko pečino in se zdrobilo. Ladja se je začela hitro potapljati in med potniki, med katerimi je bilo preko sto žensk in otrok, je nastala strašna panika. Ena sama ženska si je ohranila toliko hladnokrvnosti, da je začela z robcem dajati znamenja ribiškimi ladjam, ki so jih te opazile. Prihitele so na pomoč in z združenimi močmi zvlekle parnik na plitko mesto. Potnike so vse rešili.

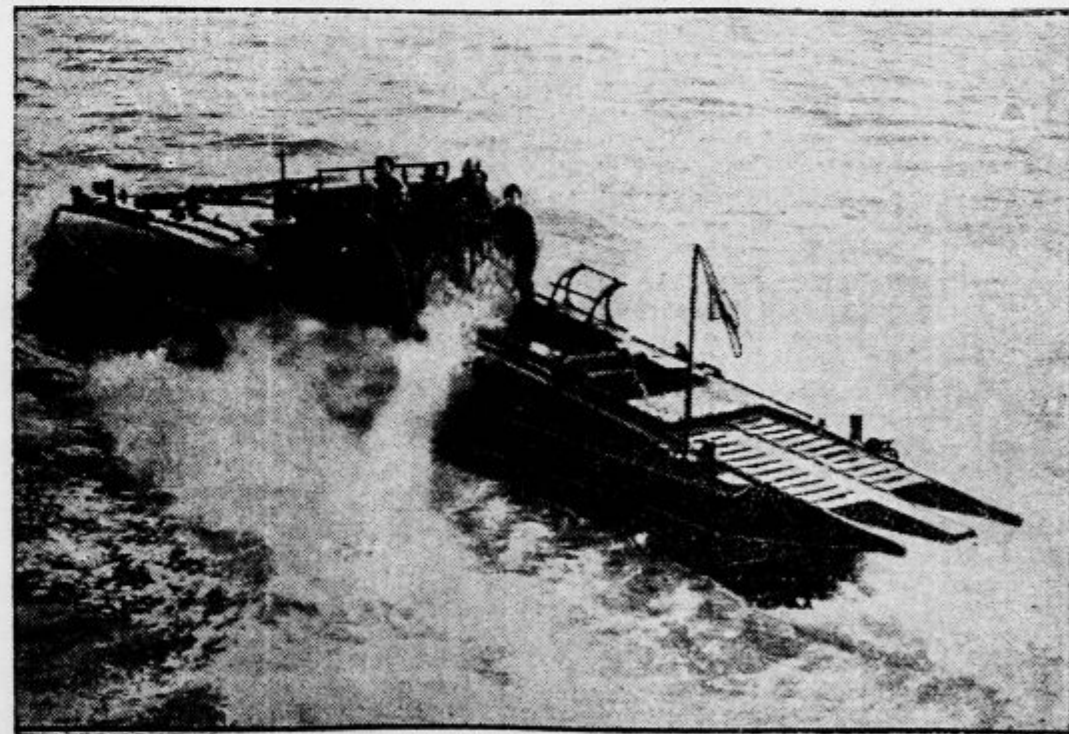
Razkrinkani »čudodelnik«

»Doktor« Zeileis iz Gallspacha v Avstriji. O njem se je nedavno izjavil dr. Lazarus, profesor berlinske univerze, da je mazač in zmešan človek. Temu mnenju se je pridružil več drugih profesorjev, »čudežni doktor« pa jim je obljubil, da jih bo tožil.

Oblačimo prvovrstno

za vse prilike. Promenadne obleke, slavnostne obleke, obleke za športnike in izletnike. Le prvovrstno blago, fina izvršitev ter poceni.

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Obrežna torpedovka bliskovite hitrosti

Angleška ladjevelnica v Southendu je izdelala po naročilu neke države nov tip obrežne torpedovke, ki je pri poskusni vožnji dosegla hitrost 80 km. Ladja najbrž ne bo služila miroljubnim namenom in al baš v skladu z današnjim razorožitvenim stremiljenjem

Velika skrb, a ako me zapusti moč?

Koliko rodbinskih očetov se boji, da ne bi zaradi izčrpnega dela v njihovem položaju mogel nastopiti čas, ko ne bodo več v stanju, da osigurajo existenco svoji rodbini. Nihče ne more ubežati svoji usodi, ali obstoja možnost, da ojači človek odpornost svoje fizične in intelektualne moči. Pravi se sicer: »Kdor ne dela, naj tudi ne je!« ali mogoče bi se reči tudi obratno: »Kdor mnogo dela, ta mora tudi mnogo jesti!« ker odkod naj bo odpornost in telesna moč, ako ne od hrane! Vzdržite svojo fizično in intelektualno moč s pomočjo Ovomaltine! Ovomaltine je naravna krepilna hrana, ki vsebuje veliko hranilno vrednost, se lahko prebavlja in je bogata na elementih, ki ustvarjajo energijo in jaciijo telo. Skodelica Ovomaltine nam omogoči, da svoje dnevno opravilo lažje in z uspehom dovršimo.

Dobiva se povsod za ceno Din 18.50 za škatljiico.

Zahtevajte brezplačen vzorec, sklicujoč se na ta list, od dr. A. Wandera d. d., Zagreb.

Upeh nedoregljiv

BELI
TEDEN

Robci:

D. beli iz batist šifona, s širokim robom, kos	Din 1'80
D. beli iz batista z vzorčastim robom, kos	Din 2'30
D. beli z vzorčastim robom in ažuro, kos	Din 2'70
D. beli z ajouro	Din 3'—
Moški beli z barvanimi programi	Din 2'70
D. robci s čipko	Din 4'50
Robci svileni, beli Din 4.60 in	2'90

Šifoni — belo blago:

šifon, 72 cm, za perilo, m Din	7'90
šifon 80 cm širok, zelo trpežen, m	Din 8'80
šifon najfinejši angleški, meter	Din 12'— in Din 12'—
Batist barvan, za perilo, m Din	11'—
Panama za srajce in bluze, meter	Din 14'—
šifon za rjuhe, Ia., 140 cm širok, m	Din 29'—

Brisače:

Iz belega kockastega blaga, kos	Din 13'— in Din 12'—
Protirke Ia., s trobarvnimi vzorci, kos	Din 23'—
Blago za brisače, kockasti vzorci, m	Din 13'—

Čipke:

Čipke in vložki, beli, ecru, 2 cm širine, m	Din 1'30
Čipke in vložki, beli, ecru, 3 cm širine, m	Din 1'90
Čipke bele, 5 cm široke, m Din	2'50
Čipke bele, 7 cm široke, m Din	3'70

Za gospode:

Srajca barvasta, s pique prsi, dvojnimi manšeti	Din 75'—
Srajca barvasta, z 2 ovratnikoma, Ia cefir Din 95.— in	65'—
Pyjame iz Ia. flanele dinarjev 135.— in	Din 98'—
Ovratniki dvojni, trdi	Din 6'—
Ovratniki, mehki	Din 5'—

Da ustrežemo
želji naših
strank, smo po-
daljšali prodajo

do 8. marca

Srajca damska, iz belega šifona, s 3 cm široko čipko Din	18'—
Srajca damska, iz Ia. batist-šifona, s 3 cm šir. čipko Din	25'—
Hlače damske, iz šifona, s 3 cm široko čipko	Din 18'—
Hlače damske, iz Ia. batist-šifona, s 7 cm šir. čipko, Din	23'—
Hlače iz barvastega batista, s 5 cm široko čipko, dinarjev 28.— in	Din 26'—
Hlače iz svil. trikota	Din 28'—
Kombineza - hlače iz šifona, s 2 cm široko čipko	Din 24'—
Kombineza-hlače iz belega ali barvastega batista, s čipko, Din 29.— in	Din 23'—
Kombineza-hlače iz Ia. batist-šifona, bogato obložene s čipkami	Din 34'—
Kombineza iz crp de china, s 7 cm široko čipko	Din 85'—

Krilna kombineza iz barvastega batista, z 2 cm šir. čipko, Din	25'—
Krilna kombineza iz Ia. batist-šifona, bela, s 6 cm široko čipko	Din 35'—
Krilna kombineza iz Ia. batist-šifona, z vložkom in čipko 38'—	
Krilna kombineza iz Ia. barvastega batista, z vložkom in čipkami Din 42.— in	Din 39'—
Spalna srajca iz belega batista z barvastim robom ali s 6 cm širokimi čipkami	Din 34'—
Spalna srajca iz belega ali barvastega batista, s 6 cm široko čipko	Din 52'—
Jutranje čepice iz batista, bogato okrašene s čipkami, Din	12'—
Modročki dolgi, iz Ia. batista, s 3 cm široko čipko	Din 22'—
Predpasniki beli, s čipko, dolgi, Din 26.—, krajši	Din 20'—
Bluze iz vzorčaste flanele dinarjev Din 56.— in	Din 45'—

D. pyjame iz Ia. vzorčaste flanele, Din 110.— in . . . . . Din 79'—

Oglejte si izložbe in dekoracije v trgovini!
Pošiljamo proti povzetju — za neugajajoče vrnemo
denar!

Radiotehnika Tone Poljšak,

Ljubljana, Aleksandrova cesta šte. 5

Najcenejša in najsolidnejša radio-tvrdka

SENZACIJA! Trojevni aparat za priključek na električni tok Din 1900.—

Na novo! Pozor! Na novo!

Jutri v nedeljo otvoritev okusno novo preurejene

„GOSTILNE PRI ROŽI“

Ljubljana, Zidovska ulica

v samih lokalih na levi strani.

V prvi vrsti priporočam stari »dingač«. — Istega vsakemu priporočam, da se prepriča o specialiteti zgorajnjega, kakor tudi »štajerski rizling«, »dalmatinski črni kuč«. Priporočljiv je posebno za slabokrvne. Bela »palaruša«, pristni brinjevec, tropinovec in slivovka, vsaki dan sveže morske ribe in bakalar na razpolago.

Za obilen obisk se priporoča

3676

»GOSTILNA PRI ROŽI«

Naibolje vpeljana velika odlična tvrdka
kraje robe grosistka v Vojvodini sprejme

ZASTOPSTVO
ZA PLETENINE.

Samo prvovrstne res zmožne tvr ke pri tejo
v pušev. Ponudbe pod »Sicherer Erfolg“
na oglasni odd. lek Ju ra.

1885

Iščemo perfektno stroje pi k

zmožno slovenščine, nemščine in po možnosti srbohrvaščine.
Znanje vsaj slovenske stenografije predpogoj. Koncepta
zmožne imajo prednost.

Reflektiramo izključno le na v resnici prvovrstno moč.
Ponudbe na oglasni odd. lek »Jutra« pod »Auto-Aereoc. 3679

Golob & Komp.

LJUBLJANA, Puharjeva ulica 3, prej Jugo Luc
Izdelovanje emajliranih peč sistemov Luc. Izdelovanje
ZORA peč, peč za žaganje, obložene s šamotno opeko.
Popravilo vseh vrst pločevinastih, emajliranih in Lucovih
peč. Splošno kleparstvo, inštalacija strelododov. Zaloga
šamotne opeke.

Cene konkurenčne.

„NOSAL“
proti nahodu

je prašek, ki se uporablja z noslja-
njem zelo prijetno, ker ne zabaše
nosu, ampak

tako omogoči prosto dihanje

skozi nos.

Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Proizvaja:

lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana

»Nosal« naj bo vedno pri hiši. Ob
vlačnih, mrzlih dneh je za Vas in
Vašo družino velike vrednosti. —
Kupite ga takoj!

Ako imam
razpokane roke

tolaj izberem iz bar
ni najboljše de izmed 7
specijalnih vrst
Fellerjevih Elsa MIL

zdravila in lepote
(niti iz lili-
ga mleka, lili-
ne kreme, iz ru-
menjaka, glie-
rno, borak-
vo, katar-
brivako) —
Čistoča teh mil
in njihove zdra-
vilo sestavljajo
so razlog naj-
boljšega delova-
nja. A k temu
še krasni vonji!

Za nego obraza in proti solnčnim pegam

vporabljam ELSA - CREME - POMADO.

Delajte tudi Vi tako —

pomagalo bo tudi Vam!

5 komadov Elsa mila na izbiro etane 52
Din franko, če se denar pošlje naprej — po
povzetju 62 Din.

2 lončka Elsa-Creme-pomado 40 Din fran-
ko, če se denar pošlje naprej: po povzetju 50
Din. Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite na-
ročiti naravnost pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar

Stubica Donja Elsatrg 245

Objava

524

Uprava Državnih Monopola nabaviče pu-
tem I. ofert. licitacije, koja će se održati
na dan 22. marta 1930. god. u 11 časova
u kancelariji Uprave Državnih Monopola:
27.500 bobika hartije za pakovanje du-
vana, za potrebe Fabrike Duvana.
Uslovi, mustre, kao i sva ostala obave-
štenja mogu se dobiti u kancelariji Eko-
nomskog odeljenja svakog radnog dana od
8—12 časova.

Iz kancelarije Uprave Državnih Monopola

u Beogradu.

EMBr. 2226 od 14. februara 1930. godine

Haidekker pletena žica

se zopet dobi v Jugoslaviji

v trgovinah z železnino

ALEKSANDER HAIDEKKER A. G.

Budapest, VII., Üllői ut. 48/53

Bodite oprezni

pri nakupu nove obleke in zahte-
vajte pred tem od Trgovskega
doma STERMECKI v Celju z do-
pisnico na ogled vzorce sukna,
ševjota in kamgarna za moške
obleke, krasne volnene tkanine
za damske plašče in obleke, svi-
le, delena, etamina, šifona, bati-
sta, platna in vse ostale manu-
fakture za obleke in perilo. Na-
ročila preko in 500 se pošiljajo
poštino prosto. Cenik z več ti-
soč slikami na zahtevo popolno-
ma brezplačno.

Trgovski dom R. STERMECKI,

Celje, št. 20. Dravska banovina.

Pisalni stroj
za vse, samo
Din 750.—

vkjučno kovčeg. Povsem brez konku-
rence! Vidna pisava. Normalni valjar.
V par tednih na tisoče prodanih. Vele-
odjemalci, razpošiljalnice, preprodajalci,
zastopniki za lasten račun. Najvišji za-
služek! Sijajna eksistenca!

Puntijar, trgovina s stroji
Zagreb, Ilica 50.

Zaostali državni da-
vek do 1. 1928

morete poravnati s potrdili iz 1. 1919 izda-

nih ob priliki zamenjave kron.

Prodajamo in nabavljamo ta potrdila ter

prevzemamo jamstvo za pravilnost istih in

da odgovarjajo za plačevanje davkov.

Ne zaračunamo nikakih posebnih stroš-

kov, ne provizije.

Ta ugodnost plačevanja davkov s potr-
dili traja samo še kratek čas, zato se požu-
rite, ker po današnjem kurzu priležite
cca. 30 do 40 % davkov, ki jih imate pla-
čati.

Ako prodaste bone, pošljite jih takoj,
ker po 17. marcu izgube ti vsako vrednost.
S pošto došla nam potrdila in bone obra-
čunamo danes s preko 60 % nominalne
vrednosti.

Depozitna banka d. d. Zagreb, Tomašiče-
va ul. 10. Tel. 36—79, 36—80. Brzobjavke:
Depozit, Zagreb. 3414

POZOR ! POZOR

Dame in gospodje!

Ravno dospeli novi dunajski in
pariški modeli v raznih barvah
in kvalitetah. Moderniziranje po
najnižjih cenah. — Se poporočata

Ivan in Helena Kvas

Maribor

Minska ul. 21 Aleksandrova c. 32

Jaica za valjenje

od svojih pod kontrolo stojećih

štajerskih kokoši

čiste pasme, prodaja v zabojčih po
24 komadov zajedno s pakovanjem
in poštino za ceno Din 100 za za-
bojček, samo za vnaprej poslani de-
nar.

Vlastelinstvo Jaska,
Jastrebarsko

Zmožna češko-slovaška tvor. i. a

gasil. orodja išče za Jugoslavijo

gibčnega zastopnika

Tehnične pisarne imajo prednost. Prosimo
za nemško korespondenco. — Ponudbe z
navedbo dosedanjega poslovanja in refe-
renc pod: P. G. 1288 na Rudolf Mosse, Pra-
ha I. Ovocny trh 19. 3656

SAVON
PALMOLIVE

Poskusite francosko najboljšo, a vendar
najcenejšo milo za polnopravno. Dobiva se
povsod

ZASTONJ DOBITE POVSD

1 originalni aparat Gillette z eno klinjo za
brijte, ako kupite veliko tubu kreme Palmo-
live za brijte. Da se vsak lahko prepriča,
da je krema Palmolive nenadomestljiva, poš-
ljemo vsakemu zastonj malo tubo, ako nam
pošlje za poštino 2 Din v znakmah. — Raz-
pošlja glavno skladišče za Jugoslavijo.

Francoski magazin, Osijek. — Zahtevajte

naš brezplačni cenovnik.

Zahtni
anareki

v letini fini povč iz slovite
mojstverske šole v Harza. 10
mark in višje, predpovč, pie-
menski pari, kletke, piča,
ličja zdravila. Veleinteresant-
ni cenovnik z dragocenimi
pobudami zastonj — (Vele-
reja) Grosszucht Heydenreich,
Bad Suderode 150. Harz.

Spominjajte se slepih!

Lokomobil
etabilno, 30 HP, rabljeno,
v popolnoma dobrem eta-
nju prodam. Naslov pove
glasi oddelček »Jutra«.
5320

Presejalnik
(Schrottmassichter) dvodel-
ni, sistem Prokop 1700 X
990, v dobrem stanju, še v
pogonu, po ugodni ceni
prodaja paronlin J. Zdravce
Središče ob Dravi. 4568

Turbino
kupim v dobrem stanju za
13 metrov padca in 200 do
330 sek. Nitov vode. Pro-
simo na Andrej Marinc.
Ponudbe o. D. 3762

Slamorenjico
dobro ohranjeno kurj Ivan
Dolenc, Sp. Šiška, Cerne-
tova ulica 26. 5256

Dieslov motor
30 HP, električno cen-
tralno, prolamo zaradi pro-
vodne obrata. Naprava
je primerna za privatno
in javno električno cen-
tralno. Vprašanja na ogli-
delo »Jutra« v Ljubljani.
Kod naslovom »Nenavajno
ugodna prilika«. 3727

Za polovično ceno
prodam 2 cilind. ravna,
še nova čevljarska stroja.
Avgust Hribnik, Ljublja-
na, Glina, cesta III/6. 5394

Šivalni stroji
Haid & Nea, na ugodne
obroke »Centra«, Mikloš-
čeva cesta 7/III, Ljubljana
37

Pletilne stroje
raznih št. in dimenzij ter
delovalne stroje prodaja
Fr. Krizanec, Celje, Polje
št. 4. 5432

Štampilni stroj
na 80 HP, 2 kompresorja
na 40000 kalorij ura, pro-
dam. Naslov pove glasi
oddelček »Jutra«. 5447

Pletilni stroj
št. 8/30, še malo rabljen,
takoj prodam. — Naslov:
Karl Zidar, Sava 51, Je-
senice. 5552

2 pletilna stroja
in 1 topoladar
s kamensko masko, dobro
ohranjeno prodam. Naslov
v oglašnem oddelku Jutra.
5613

Pletilni stroj
10-32 poceni napredaj. Po-
sretila v Agenciji in komi-
siji št. trgovin v Ljubljani.
Študentska ulica št. 7.
5558

Za obdelavo lesa
prodam sledeče stroje:
2 tridelna skobelna stroja
na jermenski pogon, eden
600 mm skobelne širine,
popolnoma nov, eden 500
mm skobelne širine, malo
rabljen;

travnalni in skobelni stroj
s vdelanim elektromotor-
jem, 350 mm skobelne šir-
nice, kombiniran s kroji-
lom žago, vrtalni strojem
in brušilnim aparatom;

travnalni in skobelni stroj
400 mm skobelne širine,
kombiniran s rezkarjem
in vrtalnim strojem. Din
12.000;

teži skobelni stroj, 700 mm
skobelne širine;
Kettenfräse;
trajno žago s lesenim pod-
stavom in elektromotor-
jem, 6000 Din;

vrtalni stroj, zelo malo rab-
ljen, 5000 Din;
elektromotor 8 HP 230 Vol-
tov, vrtilni tok, 5000 Din
Vsi stroji so v dobrem eta-
nju in damo tudi ugodne
plačilne pogoje.

Peter Angelo, dr. z. o. z.,
Ljubljana, Poljanska 12.
5643

Bencinski motor
10 HP, etabilni, poraben
tudi za sesalni plin, v do-
brem stanju poceni prodam
Pisemski vprašanja pod
šifro »Pravovredna znanja«
na oglašni oddelček »Jutra«.
5549

Stružnico za železo
do 1,50 cm dolžine kupi
F. Ločar, Celovška c. 43.
5605

Parno mlatilnico
znamko »Hoffner Schrantz«
3 k. e., s lokomobilom pro-
dam. Ponudbe na oglašni
oddelček »Jutra« pod šifro
»Mlatilnica«. 5707

Obrt

Urarska popravila
izvršuje najceneje in naj-
precizneje
Franc Wölfling
mar. Gospodarska c. 12.
33

**Slike za legiti-
macije**
izdeluje najbolje Hugo
Hilber, fotograf, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 25. 61

Sodavičarsko obrt
s vsem inventarjem prodam
v zelo prometnem kraju. —
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 5490

Stara trgovina lesa
in premoga
na dobrem in stalnem pro-
storu, eno s blagom in
inventarjem po zelo nizki
ceni prodaja. Naslov pove
glasi oddelček »Jutra«.
5318

Tapetniška dela
otomane po 500, spalne di-
vane po 1000, spalne mo-
bove po 200, spalne po
možnosti po 200 Din izdelu-
je po naročilu Karol Sitar,
tapetnik in dekorater v
Ljubljani, Wolfova ulica 19
Točno in solidna potroba
5654

Filatelijska

Povodom proce-
ditivne iz Broda
v Zagreb cen-
tralno nov vel-
ustriran cenil
za znamke za leto 1931
Razpisujem skupno 100
različnih r u m u n e k i
mi znamkami vsakomur,
ki mi pošlje v naprej 20
Din.

Najstarejša trgovina z
znamkami v Jugoslaviji
Izidor Steiner, Zagreb
Zrinjskega trg 14. 240

Nekaj kg znamk
na skartnih spremnih za
napredaj v traktih na Med-
nem trgu 8. 5404

Več raznih znamk
prodam. Naslov pove og-
lašni oddelček »Jutra«. 5535

Pisemskih znamk
lepo shiško (200 5000 raz-
evropskih) ima napredaj
K. Simon, Bled I. 3316

CENIK bro-
placne in
frankot

Din
49
Petletno
jamstvo
Din
64

A. KIFFMANN
Maribor 136/a
specijalist samo boljših

VREČE
nove in rabljene
vseh vrst ter
luto za embalažo
ima vedno v zalogi
Mirko Mlakar
Ljubljana,
Slomškova ulica 11.

**ONIM KI BODO
ZIDALI
NUDI EDINOLE**

**TEHNIČNI
BIRO
ARHITEKT
IVAN
ZUPAN
LJUBLJANA**

**GRADIŠČE 13
NEPRISTRANSKI
EKONOMIČNA
POJASNILA
SWICE, NARTE
PRORACUNE,
NADZORSTVA
I. T. D.
TEL. ŠT. 2796**

Križa v stroki platnene robe na Češkem
me sila, da nakupičene zaloge tega blaga
poceni oddam.

Oddam torej: 4000 platnenih rjuh brez ši-
va le prvovrstne la. kakovosti, gar. platno,
snežnobe, za najfinije nevestine opreme
kakor tudi za vsako gospodinjstvo.
140 X 225 cm velike, 1 kos 70 Din.
150 X 225 cm velike, 1 kos 80 Din.
Najmanjši odjem 6 kosov po postnem
povzetju. Pošljal se s plačano tovarnino
nezacarinjeno, vendar je carina za platno
malenkostna. 5388

ANTON MARŠIK, tkalnica platna,
Praga XII., poštni predal 140.

Bolezni

radi prehlada, španeka hri-
pa, artritise, revmatizma,
živčne in dr. najlaže do-
bivajo one osebe, pri katerih
je kri onesčiščena s seč-
no kislino. Ta »strup« se pri
hladnem in vlažnem vreme-
su zgošča in zapira kapil-
arne celi pri ohranjenih za-
dihanje in za krvotok, druž-
te poslednje in volji čisto
celo do vnetja, kar je zelo
opasno za organizem. Da se
obvaruje teh bolezni in radi
zajema njihovega zdravlje-
nja je od časa do časa po-
trebno očistiti kri sečne ki-
sline. To se najbolje doseže
s pomočjo po vsem svetu
znane »Kale«. »Kale« je
na razkraj in odstranjuje
iz organizma sečno kislino
in druge strupe, narušene
razne materije — teli
osnovnih vzrokov večine bo-
lezni. Vse to je »Kale-
fluid« potreben vsem oša-
blim od raznih bolezni,
prehlade, prebrane in napo-
sti želodca, nespečnosti,
dlačne ali fizične osrčen-
jave, živčnih pretežajev,
lev ali velike skrbi itd. —
Brezplačno (franko) pošljam
novi »Kale« »Pomočnik« in
lečbeni organizma, »Kale-
tok« moči, zdravlja, delavne
sposobnosti in aktivnega
življenja. — Ohranite se na-
Mišo Marković

Beograd

Kralja Milana ul. 58
»Kalefluid« se dobiva v le-
karnah in drogerijah. 3362

Novosti Novosti Zvezna
službena Brozovič
patent postelja zlož-
ljiva s tapetiranim ma-
dracom, zelo praktična
za vsako hišo, hotela,
prenočišča, nočne služ-
be in za potujoče ose-
be stane Din. 450.—
Razpisujem po post-
nem povzetju.

Lesena patent postelja
zložljiva, s tapetiranim
madracom, zelo prak-
tična stane Din. 280.—

Ležalica za sunčanje — (li-
gestuhl) najnovije vrste sta-
je Din. 150.—

L. BROZOVIC
Zagreb, Illica 22.

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti
kurjim očesom »CLAVEN«
je mast

Zaščiten znak
Clavén
Zaščiten znak

Dobite v lekarnah, droge-
rijah ali naravnost iz tvor-
nice in glavne skladišča

M. Hrniak
lekarnar — Sisa k

Premog in drva
najboljše vrste
dobavlja
I. Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.
Telefon št. 2059 246

M. Hrniak
lekarnar — Sisa k

Premog in drva
najboljše vrste
dobavlja
I. Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.
Telefon št. 2059 246

IVAN EST
posesnik

v soboto, dne 22. t. m., po daljši, mučni bolezni,
previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu za-
spal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo,
dne 23. t. m., ob 4. uri popoldne v Radečah na do-
mače pokopališče.
Maše zadušnice se bodo brale istotam.

Radeče — Ljubljana, dne 22. februarja 1930.

Žalujči ostali

IVAN EST
posesnik

v soboto, dne 22. t. m., po daljši, mučni bolezni,
previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu za-
spal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo,
dne 23. t. m., ob 4. uri popoldne v Radečah na do-
mače pokopališče.
Maše zadušnice se bodo brale istotam.

Radeče — Ljubljana, dne 22. februarja 1930.

Žalujči ostali

IVAN EST
posesnik

v soboto, dne 22. t. m., po daljši, mučni bolezni,
previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu za-
spal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo,
dne 23. t. m., ob 4. uri popoldne v Radečah na do-
mače pokopališče.
Maše zadušnice se bodo brale istotam.

Radeče — Ljubljana, dne 22. februarja 1930.

Žalujči ostali

IVAN EST
posesnik

v soboto, dne 22. t. m., po daljši, mučni bolezni,
previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu za-
spal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo,
dne 23. t. m., ob 4. uri popoldne v Radečah na do-
mače pokopališče.
Maše zadušnice se bodo brale istotam.

Radeče — Ljubljana, dne 22. februarja 1930.

Žalujči ostali

Zahvala

Podpisana se zahvaljujeva najglobokeje za vse iz-
kazano sočutje ob priliki smrti gospodične

POLONICE ZUPANČEVE
posestnice v Kranju

osobito pa se zahvaljujeva gg. zdravnikom Edvardu
šavniku in dr. Josipu Bežeku za njiju izredno požr-
tvovalnost.

Zahvaljujeva se vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem in prav vsem, ki so obče priljubljeno in po-
znano blagopokojnico spremili na zadnji poti. Zlasti
pa častiti duhovščini in vsem darovateljem prekrasnih
vencov in cvetja.

Kranj, dne 21. februarja 1930.

IGNACIJ ZUPAN,
župnik, brat

JANKO SAJOVIC,
šef

Francoski krožek v Mariboru obvešča svoje člane,
da je danes ob 8. uri zjutraj preminula v svojem 21.
letu starosti gospodična

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Zahvala

Podpisana se zahvaljujeva najglobokeje za vse iz-
kazano sočutje ob priliki smrti gospodične

POLONICE ZUPANČEVE
posestnice v Kranju

osobito pa se zahvaljujeva gg. zdravnikom Edvardu
šavniku in dr. Josipu Bežeku za njiju izredno požr-
tvovalnost.

Zahvaljujeva se vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem in prav vsem, ki so obče priljubljeno in po-
znano blagopokojnico spremili na zadnji poti. Zlasti
pa častiti duhovščini in vsem darovateljem prekrasnih
vencov in cvetja.

Kranj, dne 21. februarja 1930.

IGNACIJ ZUPAN,
župnik, brat

JANKO SAJOVIC,
šef

Francoski krožek v Mariboru obvešča svoje člane,
da je danes ob 8. uri zjutraj preminula v svojem 21.
letu starosti gospodična

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Madeleine Lavergne
hčerka gospoda in gospe profesorja J. Lavergne

V imenu društva izraža težko prizadetim staršem
najiskrenejše sožalje

ODBOR.

Zahvala

Podpisana se zahvaljujeva najglobokeje za vse iz-
kazano sočutje ob priliki smrti gospodične

POLONICE ZUPANČEVE
posestnice v Kranju

osobito pa se zahvaljujeva gg. zdravnikom Edvardu
šavniku in dr. Jos

Emerson Hough:

MOŽJE

Roman

IX. POGLAVJE

»Pojdite z menoj!« je šepnil glas. Bila je Kitty. Krenila sva na ono stran plesnega odra in se ustavila pred širokim šotorom, pod katerim je stala dolga vrsta sedežev.

»Prestejte jih,« mi je šepnila Kitty. »Ravno dvanaest jih je!«

A tudi njih je bilo dvanaest: krasnih mladih devojk — to sem lahko rekel kljub dominom, ki so jim zakrivali polovico obraza. Šest jih je bilo oblečenih v belo, šest v črno, a sedele so tako, da sta se barvi menjavali. Dvanaest rok se je poigravalo s pahljačami. Dvanaest parov oči je zrla izza krink, skrivnostnih, izpremenljivih, srečnih — težko je bilo pogoditi, kakšnih. Okoli te dvanaestorice krasotic je bila največja gneča. Videti je bilo, da so nekateri gospodje poznali to ali ono izmed njih, a ustaviti se ni mogel nobeden, zakaj množica, ki je tiščala za njim, ga je brž odnesla dalje. Z veliko težavo sem si naposled tudi jaz priboril dostop.

»Ali je ona tu, gospa Kitty?« sem šepnil.

»Uganite. Pojdite!«

Od samega uganjanja in ogazovanja sem pozabil večino imen, ki sem jih slišal in ki so bila gotovo največkrat napačna. Šele ko sva dospela do konca vrste, sem pomislil, da nisem niti enkrat slišal Elleninega imena.

»Nu, katera je?« sem vprašal gostiteljico.

»Neumnež! Menda ne boste zahtevali, naj položim vašo roko v njeno? Sami igrajte!« In čez trenutek me je spet pustila samega.

Ponudila se mi je prilika, da si jih brez nevljudnosti še enkrat ogledam. Zdelo se mi je, da sem ujel pogled, kradoma vržen name z nekega sedeža na spodnjem koncu vrste. Ko sem uprl oči v tisto smer, je bilo mojih dvomov konec.

Ce mi bilo to dekle v črni cipki, z zlatim glavnikom v lasih, v zlato priganih solničkih in z rdečo rožo nad čelom — če mi bila ta krasotica tista skrivnostna Ellen, tedaj je imela Ellen vzrok,

da se zelo potrdi za zmago, zakaj v tej devojki je imela bogme nevarno sopernico!

Oodba me je zanesla pred njo. Ko sem bil tam, sem se priklonil in zamrmral: »Celo uro sem čakal na to, da bi me moja gostiteljica predstavila gospodični Ellen.«

Dekle je pritisnilo vrhni konec pahljače k zobem in zamišljeno pogledalo na svoje roke.

»A tale ples je seveda najin,« sem nadaljeval.

»Če bi se le mogla spomniti vseh imen,« je pričela z negotovim glasom.

»Predstavljen sem bil kot Jack C. iz Virginije.«

»Da? Katero orožje?«

»Konjenica,« sem naglo odvrnil. »Vi, ki spadate k vojski, bi morali to vedeti.«

»Zakaj mislite, da spadam k vojski?« je vprašala z glasom, čigar tiha sladkost bi bila zadoščala, da bi ji človek strgal krinko in jo vrge — krinko — v najbližji vodnjak.

»K vojski spadate in k Virginiji,« sem dejal; »vaš glas zveni tako, da ne morete biti od nikoder drugod kakor iz naših krajev. Nu, zdaj, ko se mi je posrečilo, da sem vas našel — zakaj mi zdaj nečete priznati, da ste gospodična Ellen? Povejte mi svoje ime, da ne bom tako nevljudno silil v vas!«

»Nocoj nimamo imen,« je odgovorila. »A pravkar mi je prišlo na um: v Uradnem listu ni nobenega Jacka C., ki bi bil prišel iz Virginije in bi imel kapetanski čin. Ne vem, kdo ste.«

»Tedaj igrava vsaj enako igro,« sem dejal razočarano. »Toda obljudim vam, da vam prej ali slej brez krinke pogledam v obraz. Jutri —«

»Pst, pst,« me je pokarala. »Ni jutrišnjega dne!«

Ko sem tako stal pred njo in zviška gledal nanjo, me je prevzela nekakšna mladeniška norost. Vedel sem, da bo ravno prav visoka zame, če vstane; da bo zaokroženih, polnih oblik, skratka, dovršena ženska v sleherni črti svoje postave; da morajo imeti njeni lasje pri dnevni svetlobi temnorjavo barvo in da so po tem takem tudi njene oči bolj temne ko ne, čeprav ji stojé nisem mogel pogledati vanje. Videl sem, da ima lase sčesane z vratu, z najlepšega vratu, ki ga je kdaj kdo poljubljaj! Na kraju krinke sem lahko opazil, da ima majhne, tesno h glavi pritisnjene uheljice; videl sem, da mora

biti nos raven in da raste iz obraza v oči ploskvi, ne da bi se zarezaval vanj. Napetosti krepke, čiste bradice ni bilo moči zatajiti in spodaj, pod obrobkom krinke, sem zdaj pa zdaj ujel lesket belih, ravnih zob ter poredni nasmeh rdečih, polnih ustnic, ki si jih je s pahljačo pokrila ravno v trenutku, ko sem si jih hotel vtisniti v spomin, da bi jo vsaj po njih spoznal, kadar bi jo spet videl. Slutim, da je prikrila nasmeh, a njene oči so vzvišeno in temno zrlé name. Sodil sem, da ji utegne biti dvanaest, nemara dvajset let; vitka in vendar krepka, svojevrstna in vendar nežna — takšna se mi je videla na oko; domneval sem, da mora biti še veliko razumnejša, nego bi bil človek sodil samo po obrazu, zakaj nekaj je bilo v njej, tisti neopredeljivi magnetizem, ki moškemu takoj pove, da ima pred seboj ženo, s katero se ne le ne bo tako lahko sprijateljil, ampak ki je tudi zlahka pozabil ne bo. Oh, vsak trenutek se mi je bolj vrtelo v glavi. Godba je še igrala.

»Moja gostiteljica je rekla, da bo tu nocoj loterija,« sem nadaljeval, »a jaz je ne vidim.«

»Vse življenje je loterija,« je odvrnila ona.

»A loterije so le tedaj pravilne, če lahko pri njih zadenemo glavni dobiček. Vsi segajo z rokami v temo, a nekdo mora dobiti. Zda dobivam jaz. Igra s krinkami je imenitna. Ugaja mi da nikoli tega. In nekega dne vas bom videl brez krinke na obrazu. Pojdite! Zaplesati morava. Zdi se mi, da bi lepše govoril če bi bila bolj sama.«

Vstala je in mi brez nadaljnjega prigovarjanja položila roko na ramo; zakaj se je tako zgodilo, ne morem reči — morda zato, ker nisem dal nikomur drugemu, da bi se ji bil tako približal kakor jaz.

Stopila sva na plesišče, ki je bilo gosto napolnjeno z ljudmi. Valček, zvezde nad nama, mesec, dihi žen, vonj njihovih las, dišava vrtnic, hrepenenje po življenju in mladosti — vse to me je kar omamlilo. Oh, moj Bog, moj Bog! Pravim vam, da je bilo sladko. Akoravno nam življenje na koncu prinese starost in skrb, se vendar vsi spominjamo svojih mladih let, češ, vredna so bila, da zanje kaj pretrpimo! Če bi bil preživel samo tisto edino noč, bi bilo še vredno.

Moja spremljevalka je plesala tako, kakor je stala: z vso deklško ljubkostjo, obenem pa z lahkotnostjo dovršeno izvežbanega telesa. Nikakor mi ni bilo na umu, da bi še delj poizvedoval. Če to mi bila Ellen, tedaj vobče ni bilo nikake Ellen zame.

Salomut

ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Odlična glasbila naravnost iz tvornice.
Zahtevajte brezplačen cenik od največje trdnice za glasbila

MEINEL & HEROLD
tvornica glasbil gramofonov in harmonik, podružnica Maribor št. B-101.

Vijoline od	Din 95 sept.
gitarbe od	90 "
mandoline od	130 "
trombe od	505 "
gramofoni od	345 "
harmonike od	85 "

Za svojo tovarno kromovega usnja v Kuli sprejememo za takojšen nastop spretnega

strojnega zgibalca

(Maschinenfabrik)

Tovarna usnja WIGHART K. G., lastnik David Deutsch, Kula, Bačka.

Prirodno ortop. mehanične

LEČENJE KILE

Brez operacije! Brez bolečin! Brez motenja poklica!
Nemški drž. patent št. 483.091, avstrijski patent 115.037.

Podružnica: Beljak (Villach), gostilna Lamm, Kari Fischer, Hauptplatz 3. Nedelja, 16. marca, od 8. do 14.

Dvakrat operirana kila v starosti 70 let popolnoma izlečena!

Z velikim veseljem in srčno zahvalo naznanjam, da ste me tekom pol leta precejšnje kile temeljito oprostili. Že zdavnaj sem vam hotel izreči zahvalo, pa sem vendar počakal, ako še kaj pride, kar se pa do danes po treh letih — hvala Bogu — še ni zgodilo.

Iz hvaležnosti Vas bom te vrste trpečim vedno rad priporočal.

Vaš specialni aparat je tako blagoslovljena iznajdba, da je ni moči dovolj priporočati.

Srčno hvaležni
Josef H. ....
kmetnik visokih odlikovanj.

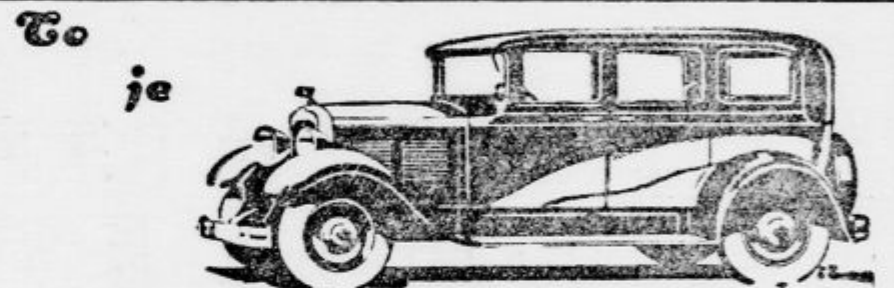
Zahtevajte pojasnjujočo ilustrirano brošuro s potrdilom nad 2500 ozdravljenih na kili trpečih proti dvojni poštnini za odgovor.

Sklicujem se izrecno na svoja najnovejša patenta — manjvredne ponaredbe zavračam.

Prvo in najstarejše specialno podjetje!

Carl Ludwig Wörner, München 2 SW4, Schwanthalerstrasse 36.
Centrala za Avstrijo: Salzburg, Josef-Mayburger Kai 2a

Oglasi v „Jutru“ imajo
siguren uspeh!

ADLER FAVORIT

Gospodar ceste!

Potovanje z Adlerjem je divno! Vi in Vaš voz sta si prijatelja, hvaležni ste mu za njegovo zanesljivost in za njegovo moč.

V njem se počutite popolnoma varnega — znane Adlerjeve zavore odvrnejo vsako nevarnost!

Kadar brzite po cesti vam ni treba drugega, kakor da pritisnete nalahno na pedal centralnega mazalnega sistema — pa je namazanih 24 mazališč sasje.

To je komfort! To je Adlerjev FAVORIT vozilo vseh tistih, ki veliko zahtevajo!

Kdor se vozi z Adlerjem, ga ve ceniti!

Poizkusite!

Glavno zastopstvo in skladišče
rez. delov Ljubljana, Ahaciljeva
cesta šte. 10.

Uradnika-prodajalca

za prodajno organizacijo prvovrstnih motornih vozil (avtomobilov in dvokoles) za vso Jugoslavijo sprejememo

V poštevi prihajajo mlajši inteligentni gospodje s komercialno-tehničnim znanjem, reprezentativni in dobri organizatorji, ki so bili v slični stroki event. že zaposleni.

Izključno obširne pisemne ponudbe do najkasneje 1. marca 1930 na: Braća Turković, Bankarska radnja d. d., Zagreb. 3573

Zahvala

Zahvaljujemo se toplo in iskreno vsem, ki so spremili na poslednji poti našo drago mamico

Ivano Piškurjevo

In ji deji cvetja na prezgodnji grob, nam žalostnim pa tolažilnih besed.

Se se zahvaljujemo vsem, ki nam s tihim sožaljem stoje ob strani v teh bridkih dneh, ko smo tako sami.

3675

Soprog s hčerkami

Pozor!

Zenini in neveste!

Najceneje vam nudi žimnice (matrace), otomane, divane in vse tapetniške izdelke edino le

Franc Jager
tapetništvo
Sv. Petra nasip 29

Pozor
Zenini in neveste!

ŽIMNICE

(matrace), posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane, in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg šte. 2

UNDERWOOD

svetovnoznani
pisalni stroji na zalogi pri tvrdki

Telefon 29-80

LUD. BARAGA

Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Stojala za slikarje in risarje

Umetniške, študijske, in šolske barve. Dekalaser, echt, Pigment in Relief barve za slikanje na svilo, baržun platno i. t. d. Pastele, tuše, slikarsko platno in čopiči vseh vrst v največji izbiri le pri tvrdki

Orient

d. z. o. z.

Ljubljana, Dunajska 14

Ali se brijete sami? tedaj edino z originalno

Ne boste uporabili nobene druge britvice,

ako se enkrat seznanite z BEN-HUR britvico. Ona je neprekosljiva, ker samo ona je izdelana iz svetovno znanega srebrnega jekla KAYSER-ELLISON-SHEFFIELD, pa je zato tudi kakovost brezprimerna, tako da **tudi po 8-kratni uporabi še douršeno brije!**

Dobiva se v vseh trgovinah, ki jim je na tem, da nudi svojim odjemalcem vedno izmed dobrega najboljšega. Preprodajalci določijo engros pri tranzitnem skladišču Gustav HUSSER & Sohn, Wien III., Richter-gasse 10. 3483

Oblastveno koncesijonirana

ŠOFERSKA ŠOLA

I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite.

LJUBLJANA, Bleiweisova 52

Prihodnji redni tečaj prične 1. marca.

Delniška družba pivovarne Union, Ljubljana

sporoča svojim cenj. odjemalcem, da ima vedno v zalogi črne

„HERKULES“ „BOCK“ PIVO

ki je izvarjeno strogo na monakovski način ter se priporoča za odjem.

3640

DRUŽABNIK

sodelujoč s 500.000 Din ali več želi pristopa k prvovrstnemu zjamčeno rentabilnemu podjetju izbrane ponudbe pod „Rentabilno podjetje“ na oglasni oddelku Jutra.

3662

Prostovoljna javna dražba.

Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice javlja, da bo prodajala na prostovoljni javni dražbi

v četrtek, dne 27. februarja t. l.

zemljiške parcele bivšega posestva Josipa Kuralta. — Sestanek ob 9. uri pri Gasilnem domu v Domžalah.

3678

Zasigurajte si svojo eksistenco!

Šola za friziranje in negovanje lepote Redl v Gradcu

vam nudi priložnost, da se priučite modernemu ženskem poklicu bodočnosti.

Ponudbe na Friseursalon Fr. Redl, Graz, Sporgasse 17, 3583 a

3686

Naznanilo

3636

Naznanjam vsem prijateljem in znancem, da sem prevela staroznano, na novo urejeno

GOSTILNO PRI ŠPANU

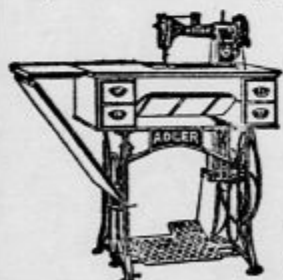
na STARI POTI

Postregla bom z dobro pijačo in jedilo in se priporočam cenjenim gostom za obilen obisk

NEŽKA ŠALAMON.

Šivalni stroji

„Gritzner“, „Adler“, „Kayser“

in koleks najboljša v materijalu, precizna konstrukcija, krasna oprema ter po najnižjih cenah, kakor tudi pisalni stroji

„Urania“ so samo pri JOSIP PETELINC Ljubljana — Tel. 2913

Ob vodi v bližini Prešernovega spomenika

Večletna garancija!

Pouk v vozenju brezplačen!

Lea Domleelj Matko Vrtovec

ravnatelj zavarovalne družbe „Dunav“ poročena

1. februarja 1930.

Maribor

Ljubljana

CITROEN - avtomobile

najnovejše 4 in 6 sedežne odprte in zaprte kakor tudi tovarne in avtobus-chassis

z odplačilom v 12 in 18 mesecih na tri leta

Samprjet in drug, družba z o. z., Ljubljana, Munska ul. 19

„Sofra“ kartoteke za knjigovodstvo in evidenco

„Adler“ najnovejši pisalni stroji

Štampilje in pisarniške potrebščine

T. SOKLIČ, MARIBOR

Tovarna: Aleksandrova cesta 43. — Trgovina: Trg Svobode št. 6

Lepota nog

Nogavice in gume dajejo nogi vitke in drsne oblike. Danesnja moda zahteva lepo in graciozno obliko noge, a to se doseže samo s nošenjem gumnatih nogavic. Noga se na struju, a s tem se pokriva vse nape, kakor tudi krone šile (Krampešera). Nogavice in čiste ameriške gume brez šila, tanke, popolnoma prozorne dajo lepo vitko nogo do kolena. Brez šila, v barvi kože (Fleischfarbe) par 100 Din. Pletena guma, nogavice in najfinjša trikotja za krone šile do kolena par 100 Din; nogavice čes koleno in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

Pleša

in izpadanje las je najhujša nesreča za staro in mlado. V 24 urah postavimo izpadanje las za vedno, odpravimo vse prilike srbenja, hlaste in srbenja s „ESPARCETTE“ od dr. Dorrance & Co., Paris. — Lasje bodo odrasla in sopet bujno rasti. — Za uspeh garantiramo. — Garnitura stane 60 Din.

CENTIFOLIA, kozmetični savod, Zagreb, Jurčičeva 8. Zahtevajte takoj brezplačne ilustracije oombol

Trgovci in uvozniki Oglejte si v Vašem interesu ogromne ponudbe na

Lipskem pomladnem velesejmu

od 2. do 8. marca 1930

Veliki tehnični sejem in gradbeni velesejem od 2. do 12. marca.

Tekstilni sejem in sejem športnega blaga od 2. do 6. marca.

Industrija in veleprodaja Vas tukaj pričakuje!

Razstavilalec je okrog 10.000 iz 21 dežel!

Natančna pojasnila dobite brezplačno pri zastopstvu Stega, Ljubljana, Gledališka ul. 8. Tel. 2925.

Samo 49 Din

St. 125 budilka, 16 cm visoka, dobre kolesje. Sletno jamstvo.

St. 105, ista, 19 cm visoka, Din 64.20.

St. 106, ista, s radijskimi kazalcem in urnikom, Din 78.

St. 120, kovinska žepna ura, s dobrim kolesjem, poofena in regulirana, Sletno jamstvo, Din 44.

St. 121, ista, s radijskim urnikom in kazalcem, Din 58.

Katalog gratis in franke!

H. SUTTNER, Ljubljana 4 Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Ali se bočete svojega

reumatizma, protina

Amobit?

Trganje in zbadanje v miših in členih, otekline udov, pobačljive roke in noge, trganje in zbadanje v raznih delih telesa ter celo oslabljenje oči so mnogokrat posledice reumatizma in protina, katere morate odstraniti, ker bolezen sicer vedno bolj napreduje.

Nudim Vam

odlično piščo, ki razstavlja sočno kiselico, pospešuje izmenjevanje tvari in izločanje, torej ni to nezgodni univerzalni ali težki lek, ampak produkt, ki ga naši naši narava v dobrobit srpežnega človeštva.

Vsak dobi brezplačno poskušnjo!

Pišite mi takoj, kakor boste dobili od moj, v vseh deželah se nahajajoči zastopstev popolnoma zastonj in brezplačno poskušnjo skupno s posamično razlago. Na ta način se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem učinku.

Abt. 19

AUGUST MÄRZKE, BERLIN - WILMERSDORF

Bruchsalerstrasse Nr. 5

Abt. 19

Zahvala.

Vsem, ki so ob tragični smrti tolažili in bodrili ter spremljali gospoda

JOSIPA VANOSSI

kavarnarja, poveljnika prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, bivšega občinskega odbornika itd.

na njegovi zadnji poti, prisrčna zahvala.

Zlasti pa se zahvaljujemo vsem gospodom, ki so nam z nasveti in delom pomagali v težkih urah, načelstvu gasilske župe, vsem gasilnim društvom okraja, društvom Sokol, Čitalnica, Lira, Solidarnost in Gasilski župi, ki so se od pokojnika poslovili s svojimi prapori, pevskemu društvu Lira za ganljivo petje, Mestni godbi za pretrlesi ve žalostinke, zastopnikom uradov, občine, društev, trdk in korporacij in vsem lovcom, ki so v velikem številu prihitieli ob buri in daleč jemati lovsko slovo od tovariša, ki je odšel v večno lovišče.

Iskrena zahvala tudi čast duhovščini, vsem darovalcem prek asnih vencev in cvetja in vsem, ki ste pripomogli do tako veličastnega pogreba.

V Kamniku, dne 19. februarja 1930.

Žalujejoči ostali.

Kemično-tehnična tovarna

ki izdeluje vse vrste čnil, pečatni voski, gumi arabicum, barve za kolke, kreda, signirne svinčnike, vse v najboljši kakovosti, išče pri v poštevh prihajajočih odjemalcih dobro vpeljanega zastopnika za dravsko banovino (Kranjsko-Štajersko). Blago se prodaja iz zacarinjenega jugosl. skladišča. Samo resne ponudbe od gospodov, ki sami po-ečajjo odjemalce, pride, o v poštevh. Ponudbe pod Nro. 324 na ogl. oddelku „Jutra“.

3633

Kapital se Vam podvoji v enem letu, če ga naložite pri reji arebrodskih klet

FERLINZ, reja živali, plemenite kožuhovalne komanditna družba V LJUBLJANI Stančeva ulica št. 21.

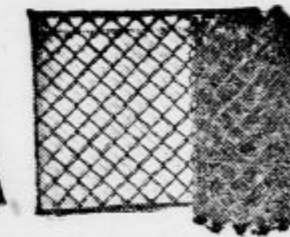
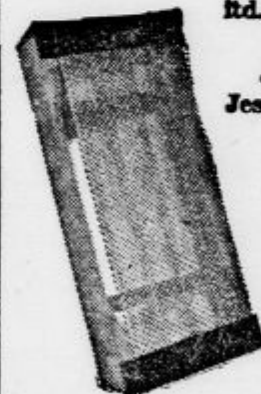

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE! — ISCEMO ZASTOPNIKE!

ŽIČNE VLOŽKE

za postelje, mreže za ograje, prostiranje postelje. Izdeluje v vseh velikostih strojne žične pletilstvo

Jože Sablatnik, Jesenice — Fužine, Slovenija

3499

Razglas

Občina Topolšica bo prodajala na javni dražbi v nedeljo, dne 2. marca t. l. ob 2. uri popoldne v občinski pisarni

šolsko poslopje

in k istemu pripadajoče zemljišče ca 10.000 kv. m.

Šola stoji ob cesti v bližini držav. adravilišča ter je od Soštanj oddaljena 3 km.

Izključna cena je Din 150.000.—

Podrobni pogoji so na vpogled v občinski pisarni.

Županstvo obč. Topolšica.

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroj

na šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri trvditi

Lud. Baraga, Ljubljana Šelenburgova ulica 6

Brezplačen pouk. — 15-letna garancija. Telefon št. 29-80.

Tovarna za grebenasto tkanino

(Strichkammgarne) v Libercu (CSR) išče za ljubljansko tržišče dobro vpeljanega in uglednega

3641

ZASTOPNIKA

Ponudbe pod „J. H.“ na oglasni oddelku „Jutra“

Zajamčeno reparirano

parne lokomobile

vsake velikosti, za vsako vrsto kuriva v najem ali v prodajo nudijo

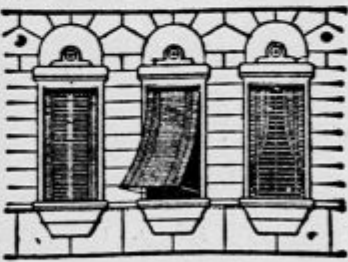
Brüder Fischer

DUNAJ (WIEN), III., Jacquing. 45.

Brzjavke: Lokomobilfischer.

Ponudbe, obiski inženjerjev brezplačno.

3197

Žaluzije

lesene tekstilne rolete (drvoitke), rolete iz gradla, samonavijalce in lesene rolete »Esslingera« v vsakih konstrukcijah izdeluje solidno in najceneje trvdka

PETER KOBAL

Kranj — Slovenija

Brzjavke: Kopal. Tel. interurb. 32.

DVOKOLESA najboljših svetovnih znamk v večji izbiri, zelo poceni.

Najnovejši modeli otroških vozičkov, od preprostega do najfinjšega, in igrači; vozički v zalogi. Več znamk

šivalnih strojev najnovejših mod elov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na o broke.

„TRIBUNA“ F. R. B., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta 4.